

T.C.
KIRŞEHİR AHİ EVRAN ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
EĞİTİM BİLİMLERİ ANABİLİM DALI
EĞİTİM PROGRAMLARI VE ÖĞRETİM BİLİM DALI

**PROBLEME DAYALI ÖĞRENME MODELİNİN MESLEKİ
VE TEKNİK LİSELERDEKİ MESLEKİ YABANCI DİL
DERSİ ERİŞİŞİNE KATKISI**

Ömer KAYA

YÜKSEK LİSANS TEZİ

KIRŞEHİR-2024

©2024-Ömer KAYA

T.C.
KIRŞEHİR AHİ EVRAN ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
EĞİTİM BİLİMLERİ ANABİLİM DALI
EĞİTİM PROGRAMLARI VE ÖĞRETİM BİLİM DALI

**PROBLEME DAYALI ÖĞRENME MODELİNİN MESLEKİ
VE TEKNİK LİSELERDEKİ MESLEKİ YABANCI DİL
DERSİ ERİŞİSİNE KATKISI**

**CONTRIBUTION OF PROBLEM-BASED LEARNING
MODEL TO ACCESS TO VOCATIONAL FOREIGN
LANGUAGE COURSES IN VOCATIONAL AND
TECHNICAL HIGH SCHOOLS**

Hazırlayan

Ömer KAYA

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Danışman

Prof. Dr. Mehmet TAŞDEMİR

KIRŞEHİR-2024

KABUL VE ONAY

Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı Eğitim Programlar ve Öğretim Bilim Dalı yüksek lisans öğrencisi, Ömer KAYA tarafından hazırlanan “*Probleme Dayalı Öğrenme Modelinin Mesleki ve Teknik Liselerdeki Mesleki Yabancı Dil Dersi Erişisine Katkısı*” adlı tez çalışması tarihinde yapılan savunma sınavı sonucunda başarılı bulunarak jürimiz tarafından oybirliği/oyçokluğu ile **YÜKSEK LİSANS** olarak kabul edilmiştir.

Danışman(İmza)

Prof. Dr. Mehmet TAŞDEMİR

Üye.....(İmza)

Unvanı Adı-Soyadı

Üye.....(İmza)

Unvanı Adı-Soyadı

Üye.....(İmza)

Unvanı Adı-Soyadı

Üye.....(İmza)

Unvanı Adı-Soyadı

Yukarıdaki imzaların, adı geçen öğretim üyelerine ait olduğunu onaylarım.

.../.../20..

(İmza)

Unvanı Adı Soyadı

Enstitü Müdürü

BİLDİRİM

Hazırladığım tezin tamamen kendi çalışmam olduğunu ve her alıntıya kaynak gösterdiğimi taahhüt eder, tezimin kâğıt ve elektronik kopyalarının Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü arşivlerinde aşağıda belirttiğim koşullarda saklanmasına izin verdiğimi onaylarım:

- ☐ Tezimin tamamı her yerden erişime açılabilir.
- ☐ Tezim sadece Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi yerleşkelerinden erişime açılabilir.
- ☐ Tezimin yıl süreyle erişime açılmasını istemiyorum. Bu sürenin sonunda

uzatma için başvuruda bulunmadığım takdirde, tezimin/raporumun tamamı her yerden erişime açılabilir.

.../.../20..

Ömer KAYA

İmza

ÖZET

PROBLEME DAYALI ÖĞRENME MODELİNİN MESLEKİ VE TEKNİK LİSELERDEKİ MESLEKİ YABANCI DİL DERSİ ERİŞİSİNE KATKISI

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Hazırlayan: Ömer KAYA

Danışman: Prof. Dr. Mehmet TAŞDEMİR

2024 – 81

Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi Sosyal Bilimleri Enstitüsü

Eğitim Bilimleri Ana Bilim Dalı

Eğitim Programları ve Öğretim Bilim Dalı

Jüri

Prof. Dr. Mehmet TAŞDEMİR

Prof. Dr. Nihat ÇALIŞKAN

Dr. Öğrt. Üyesi Alper ÖZDEMİR

Bu araştırmanın hedefi ortaöğretim düzeyinde Probleme Dayalı Öğrenme Modelinin mesleki yabancı dil dersi erişisine olan katkısını araştırmaktır. Yarı-deneysel olan araştırmada ön-test son-test kontrol gruplu araştırma deseni, 2023-2024 eğitim-öğretim yılında Kırşehir Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesinde eğitim gören 10. sınıf öğrencilerinin katılımı ile uygulanmıştır. Araştırmanın uygulanmasında yer alan öğrencilerden deney grubunu 20 öğrenci, kontrol grubunu ise 24 öğrenci oluşturmuştur.

Deney grubunda yer alan öğrenciler 10 hafta boyunca kazanımlara yönelik dersleri Probleme Dayalı Öğrenme Modeline göre işlerken, kontrol grubunda yer alan öğrenciler geleneksel eğitim anlayışına göre derslerini işlemiştir. Deney grubu öğrencilerinin derslerinde araştırmacı tarafından hazırlanan ders planları 10 hafta boyunca kullanılmıştır.

Araştırmanın nicel verilerini elde etmek için araştırmacı tarafından hazırlanan “İngilizce başarı testi” kullanılmıştır. Hazırlanmış olan başarı testi uygulama öncesinde ön-test uygulama sonrasında son-test olarak öğrencilere uygulanmıştır. Elde edilen nicel verilerin analiz bağımlı ve bağımsız örneklem t-testi kullanılarak analiz edilmiştir. Araştırmanın nitel verilerini elde etmek için deney grubu öğrencilerine uygulama sonrasında yarı yapılandırılmış görüşme formu uygulanmıştır. Elde edilen veriler temalar ve alt temalar halinde frekans yöntemiyle analiz edilmiştir.

Elde edilen veriler ve analizlerine göre araştırma sonucunda Probleme Dayalı Öğrenme Modelinin geleneksel eğitim anlayışına göre Mesleki Yabancı Dil dersine daha fazla katkı sağladığı sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: PDÖ, Probleme Dayalı Öğrenme, Mesleki Yabancı Dil

ABSTRACT

Contribution of Problem-Based Learning Model to Access to Vocational Foreign Language Courses in Vocational and Technical High Schools

Ph. D. Thesis

Preparer: Ömer KAYA

Advisor : Prof. Dr. Mehmet TAŞDEMİR

2024 - 81

Kırşehir Ahi Evran University, Graduate School Of Social Sciences

Educational Sciences Department

Educational Programs and Instruction Science

Jury

Assoc. Prof. Dr. Mehmet TAŞDEMİR

Assoc. Prof. Dr. Nihat ÇALIŞKAN

Asst. Prof. Alper ÖZDEMİR

The aim of this research is to investigate the contribution of the Problem-Based Learning Model to the achievement of vocational foreign language courses at the secondary education level. In the semi-experimental research, the pre-test post-test control group research design was applied with the participation of 10th grade students studying at Kırşehir Vocational and Technical Anatolian High School in the 2023-2024 academic year. Among the students who took part in the implementation of the research, the experimental group consisted of 20 students and the control group consisted of 24 students.

While the students in the experimental group taught their lessons according to the Problem-Based Learning Model for 10 weeks, the students in the control group taught their lessons according to the traditional education approach. Lesson plans prepared by the researcher were used in the lessons of the experimental group students for 10 weeks.

The "English achievement test" prepared by the researcher was used to obtain the quantitative data of the research. The prepared achievement test was administered to the students as a pre-test before the application and as a post-test after the application. The obtained quantitative data were analyzed using dependent and independent sample t-test. In order to obtain the qualitative data of the research, a semi-structured interview form was applied to the experimental group students after the application. The data obtained was analyzed by frequency method in themes and sub-themes.

According to the data obtained and their analysis, it was concluded that the Problem-Based Learning Model contributes more to the Vocational Foreign Language course than the traditional education approach.

Keywords: Problem Based Learning, Vocational English, PBL

ÖN SÖZ

Bu araştırmanın hedefi ortaöğretim düzeyinde Probleme Dayalı Öğrenme Modelinin mesleki yabancı dil dersi erişisine olan katkısını araştırmaktır. Yarı-deneysel olan araştırmada ön-test son-test kontrol gruplu araştırma deseni, 2023-2024 eğitim-öğretim yılında Kırşehir Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesinde eğitim gören 10. sınıf öğrencilerinin katılımı ile uygulanmıştır. Araştırmanın uygulanmasında yer alan öğrencilerden deney grubunu 20 öğrenci, kontrol grubunu ise 24 öğrenci oluşturmuştur.

Araştırmanın uygulanmasına geçilmeden önce deney ve kontrol grubunda yer alan öğrencilere araştırmacı tarafından uzman görüşleri alınarak ve pilot uygulama ile güvenilirlik testleri yapılmış olan “İngilizce başarı testi” uygulanmıştır. Uygulama sonucunda elde edilen veriler analiz edilmiştir ve sonucunda deney ve kontrol grubunda yer alan öğrencilerin birbirlerine denk olduğu görülmüştür. Araştırmanın uygulama sürecinde deney grubu ile 10 hafta boyunca Probleme Dayalı Öğrenme modeline göre dersler işlenmiş, kontrol grubu ile geleneksel eğitim anlayışına göre dersler uygulanmıştır. Süreç sonunda deney ve kontrol grubunda yer alan öğrenciler başarı testi son-test olarak uygulanmıştır. Araştırmada aşağıdaki sonuçlara ulaşılmıştır.

Deney ve kontrol gruplarından edilen verilerin analizlerine göre PDÖ ile ders işleyen deney grubunun akademik başarısının geleneksel eğitim anlayışı ile ders işleyen kontrol grubuna göre anlamlı şekilde farklı olduğu bulunmuştur. Bu durum PDÖ’nün mesleki yabancı dil dersine olan katkısının daha yüksek olduğunu ortaya çıkarmıştır.

Deney grubuna başarı testi son-test olarak uygulandıktan sonra öğrencilere PDÖ hakkında görüşlerini elde etmek için uzman görüşü alınarak araştırmacı tarafından hazırlanmış olan görüşme formu uygulanmıştır. Uygulama sonucunda elde edilen veriler temalar ve alt temalar halinde frekans yöntemiyle analiz edilmiştir. Elde edilen sonuçlar PDÖ’nün geleneksel yönetime göre daha eğlenceli, anlaması kolay, dil gelişimine katkısının daha yüksek olduğunu ortaya çıkarmıştır.

Araştırma bulgularına dayalı olarak PDÖ’nün geleneksel eğitim anlayışına göre akademik başarıya ve mesleki yabancı dile olan katkısının daha yüksek olduğu ortaya çıktığı için ortaöğretim düzeyinde mesleki yabancı dil derslerinde PDÖ’nün kullanılması önerilebilir.

Bu çalışma Mesleki Yabancı Dil ve Probleme Dayalı Öğrenme Modeli hakkında araştırma yapacak kişiler için bir örnek uygulama olabilir. Probleme Dayalı Öğrenme Modelinin

diğer disiplinler ile olan ilişkisi ve o disiplinlerle alakalı akademik başarı ve motivasyona katkısı araştırılabilir.

Bu araştırma sürecinde emeklerini ve yardımlarını her zaman yanımda tutan değerli danışmanım sayın Prof. Dr. Mehmet TAŞDEMİR'e sonsuz teşekkürlerimi sunarım. Ayrıca ders ve araştırma döneminde fikirleriyle yardımcı olan sayın Prof. Dr. Menderes ÜNAL'a, sayın Prof. Dr. Nihat ÇALIŞKAN'a, pilot uygulamalarda ve testlerin geliştirilmesinde fikir sunan sevgili idareci ve öğretmen arkadaşlarıma, bu yolda birbirimize yardımcı olduğumuz sevgili meslektaşım Sercan DURAN'a ve son olarak her zaman bana destek veren sevgili eşim Kader KAYA ve kısa süre önce dünyaya gelen biricik kızım Aylin KAYA'ya teşekkür etmeyi bir borç bilirim.

Kırşehir-2024

ÖMER KAYA

İÇİNDEKİLER	Sayfa
KABUL VE ONAY	i
BİLDİRİM.....	ii
ÖZET.....	iii
ABSTRACT.....	iv
ÖN SÖZ.....	v
İÇİNDEKİLER	vi
TABLolar/ÇİZELGELER LİSTESİ	vii
ŞEKİLLER LİSTESİ	viii
RESİMLER LİSTESİ	ix
HARİTALARIN LİSTESİ	x
SİMGELER VE KISALTMALAR	xi
BÖLÜM I	1
1.GİRİŞ.....	1
1.1. ARAŞTIRMANIN PROBLEMİ.....	4
1.2. ARAŞTIRMANIN AMACI VE ÖNEMİ.....	6
1.3. ARAŞTIRMANIN SINIRLILIKLARI.....	7
1.4.VARSAYIMLAR.....	7
BÖLÜM II.....	9
2. KAVRAMSAL/KURAMSAL AÇIKLAMALAR VE İLGİLİ LİTERATÜR.....	9
2.1. KONU İLE İLGİLİ ARAŞTIRMALAR	19
2.1.1. Konuyla İlgili Yurt İçinde Yapılan Çalışmalar.....	19
2.2.2. Konuyla İlgili Yurtdışında Yapılan Çalışmalar Konuyla İlgili Yurtdışında Yapılan Çalışmalar	25
BÖLÜM III.....	25

3. YÖNTEM.....	
3.1. ARAŞTIRMA MODELİ.....	31
3.2. ARAŞTIRMA EVREN VE ÖRNEKLEMİ	31
3.3. VERİ TOPLAMA ARACI.....	32
3.4. VERİLERİN ANALİZİ.....	33
BÖLÜM IV.....	40
4. BULGULAR	41
BÖLÜM V	46
5. SONUÇ, TARTIŞMA VE ÖNERİLER.....	46
KAYNAKÇA.....	50
EKLER	56

TABLÖLAR/ÇİZELGELER LİSTESİ

Sayfa

Tablo 1 Başarı Testinde Yer Alan Kazanımlar	33
Tablo 1.2 İngilizce Başarı Testine Ait Pearson Momentler Çarpımı Korelasyonu Sonuçları	36
Tablo 1.3 İngilizce Başarı Testine Ait Güvenirlik Sonuçları	37
Tablo 1.4 İngilizce Başarı Testine Ait Güçlük ve Ayırt Edicilik Sonuçları	38
Tablo 1.1.1 Deney Grubu Ön-test Son-test Farkı	41
Tablo 1.2.1 Kontrol ve Deney Grubu Son-test Farkları	41
Tablo 3.2.1 Deney ve Kontrol Grubuna Uygulanan Ön-test Başarı Puanları Arasındaki Fark ve Analizi	32
Tablo 4.2.1 Probleme Dayalı Öğrenme Modeli ile Geleneksel Eğitim Anlayışı Karşılaştırılması Üzerine Katılımcı Görüşleri	42
Tablo 4.2.2 Probleme Dayalı Öğrenme Modeli ile Karşılaşılan Problemler ve Çözümleri Üzerine Katılımcı Görüşleri	43
Tablo 4.2.3 Probleme Dayalı Öğrenme Modelinin Dil Gelişimine Katkısı	44
Tablo 4.2.4 Grup Çalışması ve Öğretmen Rehberliği Yeterliliği	44
Tablo 4.2.5 Problem Çözme Becerilerinin Gelişimi	45

ŞEKİLLER LİSTESİ

Sayfa

Şekil 2.1. Probleme Dayalı Öğrenme Modelinin Genel Yapısını Gösteren Bir Model..9

Şekil 2.2. Probleme Dayalı Öğrenme Modelinin Basamakları 9

SİMGELER VE KISALTMALAR

Bu çalışmada kullanılmış kısaltmalar, açıklamaları ile aşağıda sunulmuştur.

Kısaltmalar	Açıklamalar
AB	Avrupa Birliği
MEB	Milli Eğitim Bakanlığı
METEM	Mesleki ve Teknik Eğitim Genel Müdürlüğü
PDÖ	Probleme Dayalı Öğrenme Modeli

BÖLÜM I

1.GİRİŞ

Günümüz dünyasında, eğitimde uygulanabilecek modeller belirlenirken, yenilikçi ve modern eğitim modellerin kullanılması eğitim sürecini daha etkili bir hale getirebilir. Buna bağlı olarak, son zamanlarda Probleme Dayalı Öğrenme Modeli hem araştırmacılar hem de eğitimciler için oldukça cazip bir hale gelmiştir (Yew, E. & Goh, K. 2016).

Probleme dayalı öğrenme modeli gerçek hayat senaryolarına göre uyarlanmış ve karmaşık yapıda olan problemlerin araştırılması ve çözümlenmesini gerektiren bir modeldir. Bu modele göre, eğitim sürecinde bireyler araştırma ve çözümleme basamaklarına yerine getirirken aynı zamanda hem zihinsel hem de bireysel becerilerini geliştirme imkânı bulurlar. Buna göre PDÖ'nün amacı bireylerin araştırma ve çözümleme sürecinin her basamağında aktif rol almalarını ve öğretmenleri rehberliğinde kendi araştırma süreçlerini yönetmelerini gerektirmektedir (Alus, 2013). Geleneksel eğitim öğretim modellerinden farklı olarak PDÖ öğrenci merkezli bir modeldir ve öğrencilerin yeni bilgileri kendilerinin anlamlaştırmasını ve bu sayede derinlemesine bir bilginin oluşmasını sağlar. Öğrenciler problem çözme aşamasında kendi yöntemlerini geliştirmek zorundadır ve bu durum öğrencilerin yaratıcı ve eleştirel düşünme becerilerini geliştirmesini mümkün kılar. Ayrıca PDÖ'ye göre grup çalışması ve işbirliği eğitim süreci için önemli bir yapıtadır. Öğrenciler problem çözme sürecinde işbirliği becerilerini en üst seviyede geliştirebilir, problemi çözmek adına diğer disiplinler ile bağlantı kurarak disiplinlerarası yaklaşımlardan da fayda sağlayabilir (Harvey, Pourshafie, Reyes, 2013).

PDÖ'nün uygulama alanları yalnızca temel eğitim veya mesleki eğitimle sınırlı kalmayıp sağlık bilimleri, mühendislik ve hukuk gibi alanlarda da yaygın bir şekilde kullanılmaktadır. Özellikle sağlık bilimlerinde PDÖ'nün hem klinik becerileri geliştirmek hem de karmaşık hasta senaryolarını çözümlmek adına etkili olduğu gösterilmiştir (Dolmans, 2005). Bununla birlikte mühendislik gibi problem çözme odaklı alanlarda PDÖ'nün öğrencilere teorik bilgileri pratik uygulamalara dönüştürme fırsatı sunduğu belirtilmiştir. Eğitim süreçlerinde bu modeli kullanan öğrencilerin geleneksel yöntemlerle eğitim alan öğrencilere kıyasla daha derinlemesine öğrenme ve uzun vadeli bilgi kalıcılığı sağladığı da yapılan araştırmalarla kanıtlanmıştır (Hmelo-Silver, 2004).

Probleme dayalı öğrenme modelinin yabancı dil öğretimi alanında da büyük bir potansiyele sahip olduğu düşünülmektedir. Şengül (2020)'e göre, modern dil öğrenme stratejilerine dayalı etkinlikler ve dersler öğrencilerin anlama ve dili kullanma becerilerini artırmıştır. Bunun yanı sıra PDÖ eğitim sürecinde aktif dil becerilerinin öğrenciler

tarafından kullanılmasını teşvik eder. Öğrenciler problemleri çözerken ve süreç sonunda bunları arkadaşlarına ve öğretmenlerine sunarken bu dil becerilerinden faydalanmalıdır. Bu süreçte başarılı olan öğrencilerin dile dair motivasyonu ve özgüvenleri artacaktır. Ayrıca PDÖ sunduğu gerçek yaşam problemleri sayesinde öğrencilerin dili yaşamlarında kullanabilecekleri bir şekilde öğrenmelerini sağlayacaktır. Bu durum öğrencilerin akıllarında bulunan “Ne işimize yarayacak?” gibi sorularında önüne geçecektir (Zhang & Li, 2020). Buna bağlı olarak PDÖ gibi modern ve öğrenci merkezli bir eğitim yaklaşımının yabancı dil derslerinde kullanılmasının öğrenci başarısını artıracığı öngörülmektedir.

Dünya genelinde birçok ülke mesleki yabancı dil eğitime önem vermektedir. Yabancı ülkelerin çoğu bu eğitime lise düzeyinde başlarken bazı ülkeler ise mesleki yabancı dil eğitime üniversite düzeyinde başlamaktadır. ABD’de mesleki yabancı dil eğitimi çoğunlukla üniversitelerde verilmektedir ve öğrencilerin bu eğitimle kendi alanlarına yönelik ifadeleri öğrenmesi ve alanlarına yönelik daha iyi bir iletişime sahip olması amaçlanmaktadır. Avrupa’da ise bu eğitim çoğunlukla mesleki eğitim okullarında başlamaktadır ama ayrıca üniversitelerde de mesleki yabancı dil eğitimi verilmektedir. Avrupa Birliği’nin mesleki eğitim alanında ki görüşleri incelendiğinde bu eğitim içerisinde bireylerin meslek alanlarına yönelik bir dil eğitime sahip olmaları gerektiği vurgulanmıştır (European Commission, 2006). Japonya’da ise mesleki yabancı dil eğitimi, ortaöğretim yerine üniversitelerde verilmektedir. Üniversitelerde verilen bu eğitim genellikle ilgili bölümde eğitim alan bireylerin o alanda dil becerilerine sahip olmasını hedeflemektedir (Japan Foundatiton, 2021).

Uluslararası düzeyde bakıldığında, PDÖ’nün disiplinlerarası eğitimi desteklediği ve öğrencilerin global iş gücüne hazırlanmalarını kolaylaştırdığı görülmektedir. Örneğin, Finlandiya’da uygulanan modern eğitim modelleri, PDÖ’nün öğretim programlarının merkezine yerleştirildiği bir yapıya sahiptir. Finlandiya’da öğrenciler, gerçek hayattan alınmış projeler ve problemler üzerinde çalışarak yaratıcı düşünme, problem çözme ve iş birliği gibi becerilerini geliştirmektedir (Sahlberg, 2011). Türkiye’nin bu tür uygulamalardan öğrenerek PDÖ’nün etkili entegrasyonuna yönelik yeni stratejiler geliştirmesi önemlidir.

Türkiye’de PDÖ’nün uygulama alanları, özellikle meslek liseleri ve teknik eğitim kurumlarında yaygınlaşma potansiyeli taşımaktadır. Bununla birlikte, mevcut sistemde PDÖ’nün etkili bir şekilde uygulanamamasının nedenlerinden biri, öğretmenlerin bu modele ilişkin yetersiz bilgiye sahip olmaları ve sınıf içi yönetim süreçlerinde zorlanmalarındır (Gönen, 2019). Bu durum, öğretmenlerin PDÖ’nün gerektirdiği rehberlik ve süreç yönetimi

becerilerini geliştirmeye yönelik hizmet içi eğitim programlarının artırılması gerektiğini ortaya koymaktadır.

Türkiye’de mesleki yabancı dil eğitimi ortaöğretim düzeyinde meslek liselerinde ve o lisenin türüne göre İngilizce, Almanca veya Fransızca olarak verilmektedir. Verilen bu eğitimden MEB’e bağlı olan Mesleki ve Teknik Eğitim Genel Müdürlüğü sorumludur (MEB, 2018). Mesleki ve Teknik Eğitim Genel Müdürlüğü mesleki eğitim veren ortaöğretim kurumlarında öğrencilere hem meslekleriyle ilgili teknik bilgileri hem de iş hayatında kullanabilecekleri yabancı dil becerilerini kazandırmayı hedeflemektedir. Verilen eğitim sürecinde dil öğrenimi için gerekli olan dilbilgisi, kelime bilgisi ve okuma-anlama becerilerinin yanı sıra iş hayatında kullanılacak mesleki kelimeler de öğrencilere öğretilmektedir (Dikilitaş & Kartal, 2019). Bu hedeflere ulaşmak adına MEB tarafından Mesleki yabancı dil öğretiminde, “Communicative (İletişimsel)” dil eğitimi yaklaşımı benimsenmiştir. Bu yaklaşım, öğrencilerin dil öğreniminde iletişim kurmalarına odaklanarak dilin işlevsel hale getirilmesini vurgulamaktadır. Bu yaklaşıma göre öğrenciler dil bilgisi kurallarına ezberlemek yerine, iletişim kurmak için gerekli ifadeleri öğrenerek dili edinmektedir. Uzun süredir verilmekte olan bu eğitimin sonucunda öğrenciler istenilen seviyeye ulaşamamıştır (Mesleki Yabancı Dil Dersi Etki Analiz Raporu,2016). Özkan (2018)’e göre Türkiye’deki mesleki yabancı dil eğitimi yeterli seviyede değildir. İş dünyasında dil bilmenin çok büyük bir önem arz etmesine rağmen mezun olan öğrenciler yeterli dil donanımına sahip değildir. Bu durumun sebebi olarak mevcut programın ve dil öğrenme modellerinin yetersiz olması gösterilebilir. Öğrenciler için daha fazla öğrenme fırsatı sağlayacak değişiklikler yapılması öğrencilerin alanlarına yönelik gerçekçi bir şekilde dil öğrenmeleri verilen eğitimin istenilen seviyeye gelmesini sağlayabilir (Gönen, 2019).

Genel olarak Probleme Dayalı Öğrenme (PDÖ) yaklaşımının, öğrenme süreçlerini daha aktif, kalıcı ve derinlemesine bir hale getirdiği görülmektedir. Bu model öğrencileri yalnızca teorik ve akademik bilgiyle donatmakla kalmaz; aynı zamanda problem çözme, eleştirel düşünme, takım çalışması ve öz-yönetimli öğrenme gibi yaşam boyu öğrenme becerilerinin gelişimini de destekler (Hmelo-Silver, 2004). PDÖ bireyleri pasif bilgi alıcıları olmaktan çıkarıp öğrenme sürecinin merkezine yerleştirerek onları bilgiye ulaşma yollarını keşfeden, sorgulayan ve analiz eden bireyler haline getirir (Barrows, 1996). Bu yönüyle bireyin yalnızca okul yıllarında değil mesleki yaşamı boyunca karşılaşacağı karmaşık durumlarla başa çıkabilmesini kolaylaştırır.

Özellikle disiplinlerarası yaklaşımlara olanak tanınması sayesinde PDÖ farklı bilgi alanları arasında köprü kurarak bütünsel bir öğrenme deneyimi sunar. Bu da bireylerin

değişen ve gelişen iş dünyasının ihtiyaçlarına daha esnek ve yaratıcı çözümler üretebilecek şekilde hazırlanmasını sağlar (Savery, 2006). Eleştirel düşünmeyi teşvik eden yapısı sayesinde öğrenciler sadece doğru bilgiye ulaşmakla yetinmez; aynı zamanda bilginin doğruluğunu sorgulama, alternatif bakış açıları geliştirme ve etik değerlendirmelerde bulunma becerilerini de kazanır (Yew & Goh, 2016).

Türkiye’de PDÖ yaklaşımına yönelik farkındalığın son yıllarda artmakta olduğu gözlemlense de bu modelin eğitim sistemine etkili bir şekilde entegrasyonu için hâlâ atılması gereken önemli adımlar bulunmaktadır. Özellikle öğretmenlerin bu yaklaşıma yönelik bilgi ve becerilerinin artırılması, müfredatın PDÖ’ye uygun şekilde yapılandırılması, öğrenci merkezli öğrenme ortamlarının oluşturulması ve teknolojik altyapının güçlendirilmesi gerekmektedir (Korkmaz & Kaptan, 2002). Ayrıca, PDÖ’nün başarıyla uygulanabilmesi için sınıf mevcudu, fiziksel koşullar, değerlendirme sistemleri ve eğitim materyallerinin de bu modele uyumlu hale getirilmesi büyük önem taşımaktadır.

PDÖ’nün sistematik ve yaygın bir şekilde uygulanması, Türkiye’deki eğitim sisteminin uluslararası rekabet gücünü artırmada stratejik bir rol oynayabilir. Bu kapsamda pilot uygulamalarla elde edilen verilerin analiz edilerek politika yapıcılara sunulması öğretmen eğitimi programlarına PDÖ temelli modüllerin entegre edilmesi ve yükseköğretim kurumlarıyla iş birliği içinde modelin yaygınlaştırılması sürdürülebilir bir dönüşüm süreci için gereklidir. Eğitimde nitelikli bir dönüşüm sağlanması adına PDÖ’nün pedagojik, yapısal ve kültürel boyutlarının birlikte ele alınması uzun vadede Türkiye’nin bilgi temelli bir toplum inşasına katkı sunacaktır. (Araz & Sungur, 2007).

1.1. ARAŞTIRMANIN PROBLEMİ

Türkiye Mesleki ve Teknik Eğitim Eylem Planı (2018)’na göre çağımızda tüm dünyada bütün alanlarda olduğu gibi eğitim alanında da önemli gelişmeler yaşanmaktadır. Birçok ülke eski ve geleneksel olan eğitim modelleri ve anlayışlarından vazgeçip yerlerinde daha modern ve kabul görmüş eğitim anlayışlarını eğitim sistemlerine dahil etmektedirler. Hızla ilerleyen bu sürecin sonucunda modern yaklaşımlar ve teknolojilerin eğitimde görülme sıklığını artırmıştır. Geleneksel eğitim anlayışında olduğu gibi öğrenciler sadece dersi dinlemek ve ezber yapmak yerinde derslerde daha aktif bir rol almaya, eleştirel ve yaratıcı düşünme becerilerini geliştirmeye, sürecin her aşamasında etkin olmaya başlamışlardır. Modern eğitim kurumları yeni öğrencilerin ihtiyaçlarına cevap verebilmek adına eğitim sistemlerini güncellemektedir. Tüm bunlarla beraber sadece öğrencilerin değil mesleki alanların da ihtiyaçları değişmiştir. Modern mesleki alanlar artık kendi alanlarına yönelik

daha donanımlı bireylere ihtiyaç duymaktadır. İhtiyaç duyulan bu bireyleri yetiştirmek için öğretmenler geleneksel anlayıştan uzaklaşmış ve modern anlayışların gerektirdiği gibi daha fazla rehberlik eden ve öğrencilere yol gösteren konumda yer almaktadır. Tabii ki de bu modern adımların Türkiye’de de hayata geçirilmesi uygulanması ve donanımlı bireylerin yetiştirilmesi için öğretmenlere büyük bir görev düşmektedir. (Türkiye Mesleki ve Teknik Eğitim Eylem Planı, 2014-2018).

Türkiye Ekonomi Politikaları Araştırma Vakfı (2013)’na göre Türkiye’de yabancı dil öğretimi genel olarak yetersiz seviyededir. Bu duruma sebep olarak öğrencilerin derse karşı olan ilgisizliği ve motivasyon düşüklüğü, öğretmenlerin mevcut yöntem ve teknikleri yetersiz bulması, ders anlatımının gerçek hayatla alakasız olması ve geleneksel yöntemlerin hala varlığını sürdürmesi gösterilmektedir.

Demirpolat (2015) Türkiye’de değişen ve çağı yakalamaya çalışan uygulamalara rağmen, yabancı dil eğitiminin halen başarılı olmadığını belirtmiştir. Bu durumu daha iyi hale getirmek adına iletişime yönelik uygulamalar derslerde artırılmalı eğitim teknolojik olarak desteklenmeli ve işbirlikçi bir eğitim anlayışı benimsenmelidir.

Yılmaz (2009) araştırmasında öğrencilerin eğitim sürecinde elde ettikleri gerçek dünya becerilerinden oldukça etkilendiğini belirtmiştir. Bunun doğal bir sonucu olarak verilen eğitimin gerçek problemlerden ve yaşantılardan uzak olması öğrencilerin hem konuya olan ilgisini 7 yitirmesine hem de derslerin daha etkisiz olmasına sebep verecektir.

Paker (2012)’e göre Türkiye’de yabancı dil eğitiminin istenilen seviyeye gelmemesinin en büyük sebebi İngilizcenin bir iletişim aracı olarak görülmemesidir. Bu sorunun ortadan kaldırılması için eğitimde modern yaklaşımlar benimsenmeli, kullanılacak modern yöntem ve teknikler ile öğrencilerin derse aktif bir şekilde katılımı sağlanmalı ve öğrencilerin dil öğreniminde temel alınan 4 ana beceriyi etkin bir şekilde kullanması için çaba sarf edilmelidir.

Uyar ve Bal (2015) “Altıncı sınıf öğrencilerinde probleme dayalı öğrenmenin akademik başarıya etkisi” adlı araştırmalarının sonunda elde ettikleri verileri incelediklerinde öğrencilerin problem çözme yeteneklerinin arttığı sonucuna ulaşmışlardır. Bunun yanı sıra PDÖ’nün kullanıldığı derslerde öğrenciler derslerde daha aktif olmuştur.

Cantürk ve Başer (2009)’ a göre probleme dayalı öğrenme modeli ile işlenen derslerin ardından öğrencilerin derse katılımının arttığı bilgilerin daha kalıcı hale geldiği ve özgüvenlerinin yükseldiği gözlemlenmiştir. Probleme dayalı öğrenme modelinin en büyük avantajları ise bilgiye erişimin rahat olması, öğrencilerin analiz ve sentez becerilerinin artması, araştırma yapabilme becerisinin elde edilmesi olduğu belirtilmiştir.

Uslu (2006)' ya göre probleme dayalı öğrenme modeli geleneksel eğitim yaklaşımına göre öğrencilerin derse olan tutumlarında daha etkili olmuştur. Ayrıca deney grubunun ders başarısı geleneksel eğitime göre ders almış kontrol grubuna göre daha yüksektir ve öğrenme kalıcılığı açısından da yine aynı sonuçlar karşılaşılmıştır.

Larsson (2001)'a göre, probleme dayalı öğrenme modeli gerçek dünya ve günlük yaşamı merkezine almaktadır. Bireyler içinse dil tam olarak gerçek dünyayla iç içe olan bir olgudur. Bundan dolayı yabancı dil derslerinde probleme dayalı öğrenme modelinin kullanılması oldukça cazip bir fikirdir.

Yapılmış olan araştırmalar incelendiğinde probleme dayalı öğrenme modelinin geleneksel eğitim anlayışına göre öğrencilerin akademik başarısı, derse katılımı, bilgilerin kalıcılığı ve günlük hayatta uygulanabilirliği gibi konularda daha etkili olduğu görülmüştür. Probleme Dayalı Öğrenme Modelinin 10.sınıf mesleki yabancı dil dersinde öğrencilerin akademik başarısı ve dersin kalıcılığına etkisi bu araştırmanın problem durumu olarak ele alınmıştır.

1.2. ARAŞTIRMANIN AMACI VE ÖNEMİ

Yeterli bir mesleki yabancı dil eğitimine sahip olmak günümüz dünyasında giderek daha kıymetli hale gelmektedir. Jackson ve Chapman (2012) tarafından yapılmış olan bir çalışma mesleki yabancı dilin işverenler tarafından aranan en önemli özelliklerden birisi olduğunu göstermektedir. Bu durum sadece işverenler için değil, çalışanlar içinde aynı şekilde geçerlidir. Garcia (2011) tarafından yapılan bir araştırma mesleki yabancı dil becerisine sahip bireylerin kariyerlerinde ya da kendi alanlarıyla alakalı başka bir işe başvuru yaptıklarında kendileri için büyük bir artı sağladığını göstermektedir.

Bay (2023) “Lisans düzeyinde turizm eğitimi veren yükseköğretim kurumlarında mesleki yabancı dil olarak Almanca öğretimi, karşılaşılan sorunlar” adlı çalışmasında mesleki yabancı dil dersi veren eğitim kurumlarında ders sayısının yeterli olmadığını ve mezun olan öğrencilerin tam donanımlı bir mesleki dile sahip olmadıklarını belirtmiştir.

Çalışma sonucunda belirtilen sonuçtan kaçınmak ve daha iyi bir mesleki eğitime sahip olabilmek adına öğrenci motivasyonu artırılmalı, öğrenciler dersin merkezinde yer almalı ve derse daha çok katılmalıdır. Buna karşın Türkiye’de dil öğretimi konusunda motivasyon ve yöntem ile alakalı sorunların olduğu görüşü oldukça yaygındır (Suna & Durmuşçelebi, 2013).

Alanyazında probleme dayalı öğrenme modeline dair yapılan araştırmaların sıklıkla pozitif bilimlerle alakalı olduğu gözlemlenmiştir. Yabancı dil üzerine özellikle mesleki

yabancı dil üzerinde kullanımıyla alakalı yapılmış araştırmaların sayıca az olduğu görülmektedir. Son 10 yıl içerisinde yurtiçinde yapılan araştırmalara dair literatür taraması yapıldığında ortaöğretim düzeyinde mesleki yabancı dil ile alakalı hiçbir çalışma yapılmadığı fark edilmiştir (Ulusal Tez Merkezi).

Tüm bu durumlar bağlı olarak bu araştırmanın amacı ortaöğretim 10.sınıf mesleki yabancı dil dersinde PDÖ'nün öğrencilerin akademik başarısına olan etkisi ve bu uygulamaya olan öğrenci görüşlerini incelemektir. Bu amaca bağlı olarak araştırmanın deneysel hipotezleri ve uygulanan modele ilişkin katılımcı görüşlerine dayalı problem cümlesi aşağıdaki şekildedir:

1.0.Hipotezler:

Hipotez 1.1: Probleme Dayalı öğrenme modeline göre ders işlenen deney grubunun ön-test ve son-test sonuçları arasında son-test lehine anlamlı farklılık vardır.

Hipotez 1.2: Kontrol ve deney grubunda yer alan öğrencilerin son-test sonuçlarına göre deney grubunun lehine anlamlı farklılık vardır.

2.0. Problem cümlesi:

Probleme dayalı öğretme-öğrenme uygulaması hakkında deney grubu katılımcılarının görüşleri nedir?

Alt problem 1. Deney grubu öğrencilerinin probleme dayalı öğrenme modeli uygulamasıyla model hakkında oluşturdukları görüşleri nelerdir?

1.3. ARAŞTIRMANIN SINIRLILIKLARI

Bu araştırma:

1. Kırşehir ili merkez ilçesinde yer alan Kırşehir Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi 10-E ve 10-M sınıflarında bulunan toplam 40 öğrenciyle,

2. 2023-2024 Eğitim ve Öğretim yılı ilk döneminde 10 hafta süreyle,

3. Ortaöğretim 10.sınıf düzeyinde mesleki yabancı dil dersinin ilgili 10 haftayla alakalı olarak araştırmacı tarafından hazırlanmış olan etkinlikler ve planlarla,

4. Deney ve kontrol grubunda yer alan öğrencilerin katılımları ve verdikleri cevaplarla sınırlandırılmıştır.

1.4. VARSAYIMLAR

1. Araştırmada kullanılan başarı testi için uzmanlar görüşlerini samimi bir şekilde bildirmişlerdir.

2. Araştırmada yer alan bütün öğrenciler katılım gösterdikleri başarı testi ve görüşme formlarında gerçek durumlarını yansıtmışlardır.

3. Araştırmanın dâhil edildiğı 10 hafta boyunca öğrenciler zihinsel olarak değışime uğramamıştır.

4. Deney ve kontrol grubuna dâhil edilen öğrenciler araştırma boyunca araştırmanın sonucuna etki edecek bir iletişimde bulunmamışlardır.

5. Deney ve kontrol grubuna dâhil edilen öğrenciler eğitim süreçlerinin dışında kalan etkenlerden aynı seviyede etkilenmişlerdir.

BÖLÜM II

2. KAVRAMSAL/KURAMSAL AÇIKLAMALAR VE İLGİLİ LİTERATÜR

Bu bölümde çalışmanın temelini oluşturan kuramsal çerçeve ve ilgili araştırmalar sunulmuştur. Bu şekilde çalışmanın ve elde edilen bulguların daha güvenilir bir temel üzerine oturtulması ve tartışmaların bilimsel esaslara dayanması amaçlanmıştır.

2.1 PROBLEME DAYALI ÖĞRENME MODELİ

Günümüzde değişen her şeyle birlikte, milletlerin ve ülkelerin rekabet edebilmesi ve dünyada daha iyi bir konuma gelebilmesi adına eğitim sistemleri ve bireylerin kaliteli bir eğitim alması oldukça önem kazanmıştır. Milletleri bu hedeflere ulaştırmak ve bireyleri iyi bir eğitime tabii tutmak için öğrenci merkezli ve modern eğitim sistemlerine sahip olmak büyük bir avantaj sağlayacaktır (Kılınç, 2007). Probleme dayalı öğrenme modeli öğrenci merkezli olması, öğrencileri tüm eğitim sürecine dahil etmesi, gerçek yaşamda karşılaşılabilecekleri problemlerle karşılaştırması ve kendilerinin çözüm üretmelerini sağlamasından ötürü ülkeleri ve bireyleri istenilen hedeflere ulaştırmakta önemli bir rol oynayabilir (Savery, 2006).

Probleme Dayalı Öğrenme Modeli hedeflenen kazanımları ve eğitimi öğrencilere verebilmek için merkezine gerçek hayatta karşılaşılabilecek problemleri yerleştirmiştir. PDÖ'ye göre eğitim sürecinde ilk olarak öğrenciler problemle karşılaşır, bu problemle ilgili araştırma yaparlar ve araştırmada elde ettikleri verileri analiz edip çıkarımda bulunurlar (Hmelo-Silver, 2004). Bu yaklaşımın doğal bir sonucu olarak öğrenciler problem çözme öğrenmek ve öğrenmelerini daha iyi anlamak için kendi deneyimlerini kullanırlar. Bunun sonucu olarak öğrencilerin eleştirel düşünceleri, yaratıcılık becerileri ve öğrencilerin arasında ki bağ güçlenir. Öğrencilerin sürekli olarak gerçek hayata dair bir problemle karşılaşmaları “Biz bunu niçin öğreniyoruz? Nerede karşımıza çıkacak?” gibi sorularında önüne geçmeye yarayacak ve öğretilen şeyin daha da içselleştirilmesini sağlayacaktır (Kök, 2020).

Modern bir öğrenme yaklaşımı olarak “Probleme Dayalı Öğrenme Modeli”nin birçok olumlu yöne sahip olduğu söylenebilir. Bunları özetlemek gerekirse;

1. Öğrenci merkezli: Bu yaklaşıma göre öğrenciler derse aktif bir şekilde katılım sağlar ve öğrenme sürecinde daha fazla sorumluluk alır. Bu durum öğrencilerin öğrenmelerini daha derin ve kalıcı bir hale getirir.

2. Gerçek hayat uygulaması: PDÖ öğrencilerin gerçek hayatta karşılaşılabilecekleri

sorunları çözmeyi hedeflemektedir. Bu durum öğrenmenin daha anlamlı hale gelmesini sağlar.

3. Yaratıcı düşünme becerileri: Öğrenciler için seçilecek olan gerçek yaşam probleminin yine öğrenciler tarafından çözülebilmesi için yaratıcı düşünceleri gerekmektedir. Bu durumda öğrencilerin yaratıcı düşüncelerini güçlendirecektir.

4. İletişim becerileri: Öğrenciler problem çözme süresince birbirleriyle iletişim halinde olacaktır. Bu da iletişim becerilerinin gelişmesine katkı sağlar.

5. Öğrenmeyi eğlenceli hale getirir: Probleme dayalı öğrenme modeli gerek işbirlikçi öğrenmeyi teşvik etmesi gerekse gerçek hayat problemleri sunmasından dolayı öğrenme sürecini daha eğlenceli hale getirir ve bu da öğrencilerin öğrenme sürecinde daha istekli olmasını sağlar (Hmelo-Silver, 2004).

2.1.1 Probleme Dayalı Öğrenme Modelinin Tarihçesi

Probleme dayalı öğrenme modeli günümüzde birçok eğitim kurumu tarafından aktif olarak kullanılmaktadır. Özellikle yurtdışında birçok üniversite mühendislik ve tıp gibi eğitim alanlarında eğitim modeli olarak “Probleme dayalı öğrenme” modelini tercih etmektedir, bununla beraber PDÖ’nün tarihi oldukça eskilere dayanmaktadır (Hmelo-Silver, 2004).

PDÖ’nün tarihine bakıldığında ilk olarak John Dewey tarafından 20. yy’ın başlarında ortaya fikir olarak sunulduğu görülebilir. John Dewey öğrencilerin eğitim sürecinde oldukça fazla bir şekilde aktif olmaları gerektiğini ve işbirliğinin öneminden bahsetmiştir. 1950’li yıllara gelindiğinde Probleme Dayalı Öğrenme Modeli özellikle doktorların eğitimi için kullanılmaya başlanmıştır. Daha sonra 1960 yıllarında ise Barrows tarafından gerçekleştirilen bir çalışma sonucunda literatürde yerini almıştır (Özgen, Pesen 2008).

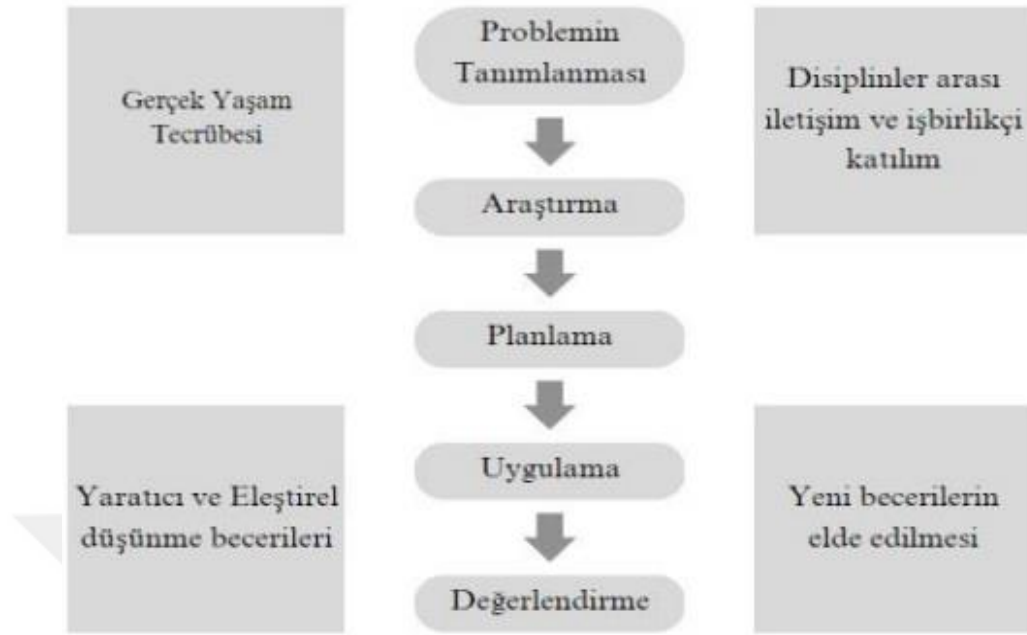
1970’lere gelindiğinde PDÖ birçok üniversite tarafından özellikle tıp alanında kullanılmaya başlanmıştır. Zaman ilerledikçe PDÖ meslek alanına yönelikte kullanılmaya başlanmıştır. Bunun başlıca sebebi ise PDÖ’nün oluşturduğu problemlerin meslek hayatında karşılaşılabilecek problemlerle uyumlu hale getirilmesi ve mesleki eğitime iyi cevap vermesidir.

Günümüze bakıldığında PDÖ birçok eğitim kurumu tarafından farklı farklı eğitim seviyelerinde sıklıkla kullanılmaktadır (Savery, 2006).

2.1.2 Probleme Dayalı Öğrenme Modelinin Genel Yapısı

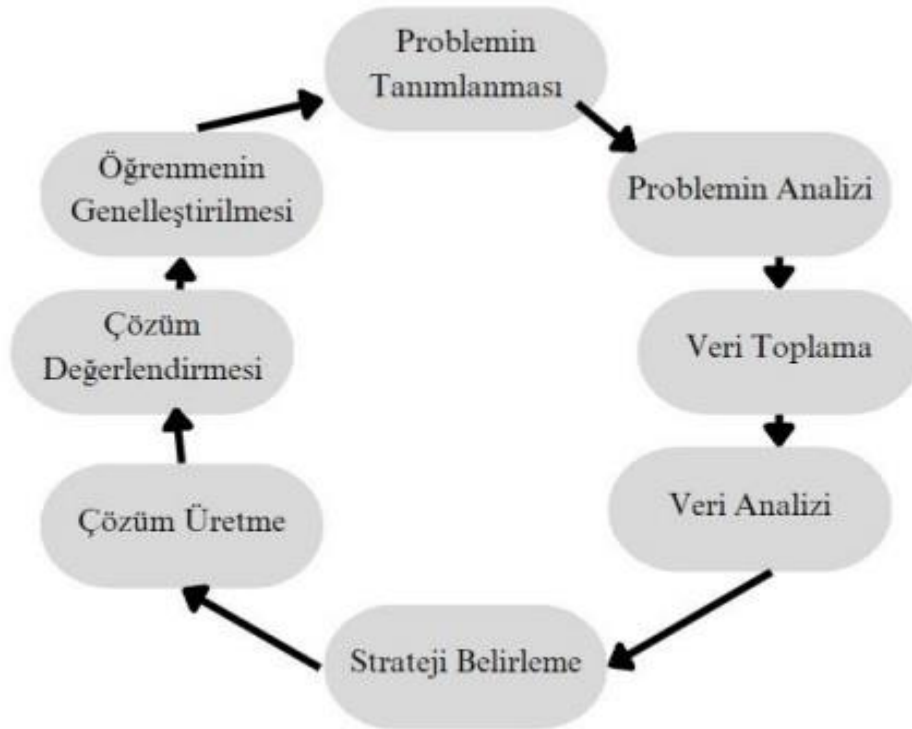
Her öğrenme modelinin genel yapısını anlatan kavramsal bir model bulunmaktadır.

Bu model öğrenme basamaklarının oluşturulmasında, genel ve özel hedeflerin belirlenmesinde rehber bir rol sağlayacaktır.

Şekil 2.1: Probleme Dayalı Öğrenme Modelinin Genel Yapısını Gösteren Bir Model (Yew, E. & Goh, K., 2016).

Bir öğrenme modelinin basamakları, öğrencilerin öğrenme sürecinde izlemeleri gereken adımları belirler. Bu basamaklar öğrencilerin öğrenme sürecine odaklanmalarını sağlar ve öğrencilerin daha verimli bir şekilde öğrenmelerine yardımcı olur (Özkan, 2015).

2.1.3 Probleme Dayalı Öğrenme Modelinde Problemler

Probleme dayalı öğrenme modeline göre problem öğrenmenin merkezinde yer alan bir kavramdır ve öğrenme sürecinin ana unsuru olarak kabul edilir. Bu modele göre problem öğrencilerin öğrenme sürecinde aktif bir rol oynamalarına ve öğrenmeyi kendi kendilerine keşfetmelerine olanak tanır. Probleme dayalı öğrenme modelinin önemli amaçlarından bir tanesi öğrencilerin eğitim sürecinde kendi yaşamlarında karşılaşılabilecekleri problemler oluşturmak ve bunları öğrencilere sunmaktır. Bu nedenle bu yaklaşımda problem denilen şey aslında öğrencilerin kendi kendilerine öğrenmelerini sağlayacak ve öğrencileri bu süreçte yönlendirecek bir araçtır (Barrows, 1986).

Bu modele göre ideal bir problemin özellikleri şu şekilde olmalıdır:

Gerçek dünya problemleri: Problem öğrencilerin ilgisini çekebilecek ve gerçek hayatta karşılaşılabilecekleri bir problem olmalıdır.

Zorluk seviyesi: Öğrencilere sunulacak problem hem öğrencileri zorlamalı hem de öğrenciler tarafından çözülebilecek bir seviyede olmalıdır. Aksi takdirde istenilen amaca ulaşmada problem yardımcı olmak yerine engel olacaktır.

Esneklik: Öğrencilere problemi kendi hızları ve yöntemleri çözebilecekleri esneklik sağlanmalıdır. Öğrencilerin çözüm yolunu kendilerinin belirlemeleri özgüvenlerinin artmalarına ve öğrenme sürecine daha aktif katılmalarını sağlayacaktır.

Öğrenci merkezli: Eğitim süreci, öğrencilerin hazır bulunuşlukları, ön öğrenmeleri ve var olan bilgileri düşünülerek hazırlanmalıdır. Her bir öğrenci aynı seviyede öğrenemeyeceği için hepsine uygun bir eğitim hızı belirlenmelidir. Eğer süreç bu şekilde tasarlanırsa öğrenciler daha iyi öğrenmeler gerçekleştirecektir (Dean, 1999).

Bu öğrenme modelinde baz alınan problem tanımına göre hazırlanmış bir problem durumu şu şekildedir: “Okulumuzda yabancı bir öğrenci var ve İngilizce derslerinde onunla iletişim kurmak zorundayız. Ama bu yabancı öğrenci maalesef bizim kullandığımız kelimeleri veya cümleleri anlamıyor. Bu durumda bizim yapabileceğimiz şey bu arkadaşımıza İngilizce konuşma konusunda yardımcı olmak ve bu sayede İngilizce konuşulan ifadeleri anlamasına yardımcı olmaktır.”

Problem durumuna incelenirse problem öğrenciler tarafından karşılaşılabilecekleri bir sorundur ve bundan dolayı öğrenciler sorunu daha kolay anlayacaktır. Bu problem

çerçevesinde öğrenciler öğretmenlerinin rehberliğiyle beraber problemi çözmek için bir plan yapabilirler araştırma yapabilirler ve buldukları sonuçları tartışıp karara bağlayabilirler.

Süreçte yabancı öğrenciyle iletişim kurmaya çalışarak hem kendilerinin hem problemin merkezinde olan öğrencinin İngilizcesini geliştirmesine yardımcı olabilirler. Bütün bu süreç bütün olarak ele alındığında öğrenciler gerek grup çalışması sayesinde gerek yaptıkları araştırmalar sayesinde başarılı bir eğitim süreci geçirmiş olacaktır (Savery, 2006).

2.1.4 Probleme Dayalı Öğrenme Modelinde Öğretmenin Rolü

PDÖ'ye göre öğretmen geleneksel yaklaşımın tam aksine eğitim sürecinin merkezinde yer alan değil bu süreçte öğrencilere rehberlik yapacak ihtiyaç halinde onları yönlendirecek kişidir. Öğretmen bu amacını gerçekleştirirken öğrencilere bir problemi nasıl çözmeleri gerektiğini aşamalı bir halde göstermeli, nasıl araştırma yapılması gerektiğini anlatmalıdır. Ayrıca öğretmen öğrencilerine eleştirel düşünciyi ve işbirliğini anlatmalı bu süreçleri öğrencilere çok iyi bir şekilde aktarmalıdır (Hung, 2011).

Probleme dayalı öğrenme modelinde öğretmen öğrenme sürecini yönlendirmek için birçok strateji veya yöntem kullanabilir. Genel olarak bu süreçte öğretmen problemi belirlerken öğrenci seviyelerini uygun davranmalı problem açık anlaşılır ve net olmalıdır. Seçilen problem öğrencilerin gerçek hayatta karşılaşabilecekleri ve ilgi çekici bir konu üzerine olmalıdır. Belirlenen problem açık uçlu olmalı ve sadece tek bir cevaba sahip olmamalıdır (Kılınç, 2007).

Öğretmen bu süreçte öğrenciyi iş birliği yapmaya teşvik ederek öğrenme sürecinde sosyal ve iş birlikçi bir ortam kurmalıdır. Problem çözme sürecinde sürekli olarak öğrencilere geri bildirimde bulunmalı dönütleri anında yapmalıdır (Savery, 2006). Özellikle küçük yaş öğrenci gruplarında öğrencilerin zorlandıkları durumlarda onları yönlendirmek adına küçük ipuçları teşvik amaçlı öğretmen tarafından verilebilir.

2.1.5 Probleme Dayalı Öğrenme Modelinde Öğrencinin Rolü

PDÖ öğrencilerin eğitim sürecinde merkezde yer aldığı ve bu süreçte öğrencilerin araştırmalar yaparak elde ettikleri bilgilerle sorunları ya da problemleri çözmeye çalıştığı bir eğitim yaklaşımı olarak tanımlanabilir (Hung, 2012).

Erden & Özdamlı (2017)'e göre öğrenci rolleri şunları içerir:

1. Soru soran: Öğrenciler öğrenme sürecinde öncelikle olarak soru sormakla görevlidir. Sorular öğrencilerin öğrenmelerini derinleştirmelerine ve öğrenme sürecine daha fazla katılmalarına yardımcı olur.

2. Araştırmacı: Öğrenciler soruların cevaplarını araştırmak için kaynakları inceler ve bilgi toplamalıdır. Öğrenciler araştırmacı oldukları takdirde bilgiler daha kalıcı hale gelecektir.

3. Analitik düşünür: Öğrencilerin analitik düşünmesinin sebebi problemleri analitik bir yöntemle çözmeleri gerektiğindendir. Bu durum öğrencilere hem özgüven kazandırır hem de kendi başlarını bir şeyler gerçekleştirme becerileri artacaktır.

4. Aktif katılımcı: Öğrenciler öğrenme sürecini aktif olarak katılır. Kendi öğrenme hedeflerini belirler, kaynakları araştırır ve problemi çözmek için gerekli araçları seçerler.

5. Problemi çözen: Öğrenciler soruların cevaplarını bulmak için problemi çözerler. Bu süreç öğrencilerin öğrenmelerini uygulamalı olarak deneyimlerini ve öğrendiklerini pratikte kullanmalarını sağlar.

6. İletişimci: Öğrenciler eğitim sürecindeki basamakları yerine getirmesi için arkadaşları ve öğretmeni ile iş birliği yapmalıdır. Hem öğrenciler kendi fikirlerini paylaşırlar ve ayrıca arkadaşlarının fikirlerine saygı duymayı ve onlardan yeni bir şeyler öğrenmeyi öğrenirler.

7. Sunucu: Eğitim sürecinin sonucunda öğrenciler ne öğrendiklerini herkese sunmalıdır. Bu süreç öğrencilerin öğrenmelerini pekiştirmelerine ve başkalarına öğretirken öğrenmelerine yardımcı olur.

2.1.6 Probleme Dayalı Öğrenme Modeline Göre Değerlendirme

Probleme dayalı öğrenme modeli öğrencilerin gerçek dünya sorunlarına odaklanarak derinlemesine öğrenme deneyimleri yaşadığı bir öğrenme modelidir. Değerlendirme aşamasında öğrencilerin iletişim becerileri, araştırma becerileri, grup çalışması becerileri hep birlikte değerlendirmelidir (Blumenfeld, Soloway, Marx, Krajcik, Guzdial, & Palincsar, 1991). Değerlendirme süreci aşağıdaki basamakları içermektedir:

2.1.6.1 Öğrenci Performans Değerlendirilmesi:

a. Proje Sunumu: Öğrencilerin projelerini sınıf ve öğretmenleri önünde sunmaları istenebilir. Sunum projenin amacını, yöntemleri, bilgilerin elde edilme aşamasını içermelidir.

b. Projelerin Yazılı Raporları: Öğrenciler projelerini ayrıntılı bir rapor olarak yazıp öğretmenlerine ve arkadaşlarına sunabilir. Bu rapor eğitim süreciyle alakalı detayları içermelidir. Değerlendirme kısmı öğretmen tarafından daha önce belirlenen kriterlere göre

yapılabilir.

c. Ürün Değerlendirmesi: Öğretmen bazen öğrencilerinden problemle alakalı bir ürün geliştirmelerini talep edebilir. Ortaya çıkacak ürün veya ürünler yine öğretmenleri tarafından belirlenen kritere göre değerlendirilebilir.

2.1.6.2 Süreç Değerlendirmesi:

a. İşbirliği: PDÖ her zaman öğrencilerin birbirleri ile iletişim içinde olmalarını ve grup çalışması yapmasını teşvik etmektedir. Buna göre bu özellikler öğretmen tarafından değerlendirilebilir.

b.Araştırma: Öğrencilerin problemi çözmeleri için araştırma yapmaları gerekmektedir. Bu süreçte öğrenciler yeni veri ve bilgiler elde eder, bunları yorumlar ve işe yarayanları kullanır. Bu süreç öğretmen tarafından değerlendirilebilir.

c.Eleştirel Düşünme: Problem çözme sürecinde öğrencilerin eleştirel düşünme becerileri belli kriterlere göre değerlendirilebilir.

d.Öz Değerlendirme: Eğitim süreci sonucunda öğretmen tarafından öğrencilerin süreç boyunca kendileri hakkında ne düşündükleri neyi iyi neyi kötü yaptıkları konusunda öz değerlendirme yapmaları istenebilir.

2.1.6.3 Çoklu Değerlendirme Yöntemleri:

a.Öğrenci Değerlendirmesi: Öğretmenler öğrencilerin birbirlerini problem çözme sürecinde değerlendirmelerini isteyebilir. Bunun sonucunda öğrencilerin arkadaşlarından aldıkları değerlendirme ve geri bildirimler birbirleri için teşvik edici olabilir.

b.Öğretmen Değerlendirmesi: Öğretmen eğitim sürecinin en büyük değerlendirisidir. Öğretmen değerlendirmeden ve öğrencilerin sürece başlamadan önce değerlendirme kriterlerini detaylıca öğrencilere aktarmalıdır (Hmelo-Silver, 2004).

2.1.7 Probleme Dayalı Öğrenme Modeli ile Kullanılabilecek Yöntem ve Teknikler:

Probleme dayalı öğrenme modeli öğrencilerin aktif olarak sorunlarla uğraşmasını ve çözüm bulma becerilerini geliştirmesini hedefler. Bu modele uygun olarak kullanılabilecek bazı teknikler şu şekilde sıralanabilir:

a) Soru-cevap yöntemi: Öğretmen öğrencilere problemleri anlamaları için yönlendirici sorular sorar ve öğrencilerin düşüncelerini sağlar. Bu şekilde öğrenciler problemi analiz etme ve çözüm yollarını keşfetme becerilerini geliştirir.

b) Grup çalışması: Öğrenciler belirli bir problem üzerinde bir araya gelerek işbirliği yapar ve farklı perspektiflerden bakarak çözüm üretirler. Grup çalışması iletişim becerilerini, takım çalışmasını ve işbirliğini geliştirir.

c) Proje tabanlı öğrenme: Öğrencilere gerçek hayattan ilham alınan projeler verilir ve bu projeleri geliştirmeleri beklenir. Bu şekilde öğrenciler gerçek dünya sorunlarına uygulama yaparak bilgi ve becerilerini geliştirirler.

d) Simülasyonlar ve rol oyunları: Öğrencilere belirli senaryolar veya rol oyunları verilir ve bu senaryoları çözmeleri veya oynamaları istenir. Bu teknik öğrencilerin pratik yapmasını ve deneyim kazanmasını sağlar (Ramadhani & Umam, 2019).

Öğretmenler yukarıda sayılan yöntemlerden istediklerini veya kendilerinin belirledikleri başka modern yöntemleri derslerinde öğrencilerin problem çözme becerilerini geliştirmek için kullanabilirler.

2.1.8 Probleme Dayalı Öğrenme Modelinin Avantajları ve Sınırlılıkları:

Probleme dayalı öğrenme modeli modern bir eğitim yaklaşımı olarak içerisinde birçok avantajı barındırmaktadır. Hung (2011)'a göre bu avantajlar şu şekilde sıralanabilir:

a) Öğrenci merkezli öğrenme: Probleme dayalı öğrenme öğrencilerin aktif bir şekilde sorunları analiz etmelerini, araştırma yapmalarını ve çözüm bulmalarını gerektirir.

b) Derin öğrenme: Problemlerle karşılaşma ve onları çözme süreci öğrencilerin konuya derinlemesine dalmasını ve anlamını kavramasını sağlar. Bilgileri sadece ezberlemek yerine öğrenciler aktif olarak bilgiyle tanışır ve daha kalıcı hale getirirler.

c) Eleştirel düşünme becerileri: Probleme dayalı öğrenme öğrencilerin eleştirel düşünme becerilerini geliştirmelerine yardımcı olur. Problemi analiz ederken araştırma sürecinde sürecin sonunda değerlendirme yaparken öğrencilerin eleştirel düşünme becerisi gelişecektir.

d) Uygulama odaklı öğrenme: Problemler gerçek hayattan alınan senaryolar veya durumlarla ilişkilendirilebilir. Bu sayede öğrenciler öğrenilen bilgileri gerçek dünya problemlerine uygulama fırsatı bulurlar. Bu öğrenmenin anlamlı ve kullanışlı hale gelmesini sağlar.

e) İş birliği ve iletişim becerileri: Probleme dayalı öğrenme genellikle grup çalışmasıyla gerçekleştirilir. Bundan dolayı öğrencilerin iletişimleri ve işbirliği becerileri gelişecektir.

f) Motivasyon ve öğrenme tatmini: Probleme dayalı öğrenme öğrencilerin aktif katılımını teşvik eder ve öğrenme sürecine duyulan motivasyonu artırır. Öğrenciler, sorunları çözmek için kendi bilgi ve becerilerini kullanırken kendilerini daha motive hissederler ve öğrenme tatmini yaşarlar (Barrows, 1996).

Bu avantajlar probleme dayalı öğrenme modelinin öğrencilerin etkili bir şekilde öğrenmelerine ve gelişmelerine yardımcı olduğunu göstermektedir. Probleme dayalı öğrenme modelinin sınırlılıkları ise şu şekilde sıralanabilir:

a) Hazırlık süreci: Probleme dayalı öğrenme öğretmenlerin önceden problemleri hazırlamasını gerektirir. Bu hazırlık süreci zaman alıcı olabilir ve öğretmenlerin yeterli kaynaklara ve materyallere erişimini gerektirebilir.

b) Zaman yönetimi: Probleme dayalı öğrenme uzun süreli projeler veya görevler gerektirebilir. Öğrencilerin zamanlarını etkili bir şekilde yönetmeleri ve projeleri tamamlamaları önemlidir. Zaman yönetimi becerisi gelişmemiş öğrenciler için bu bir zorluk olabilir.

c) Grup çalışması zorlukları: Probleme dayalı öğrenme genellikle grup çalışmasıyla gerçekleştirilir. Ancak grup çalışması bazen sorunlara yol açabilir. Grupların oluşturulmasında öğretmenler hassas davranmalı ve öğrencilerin tercihleri göz önüne alınmalıdır (Savery, 1996). Bu sınırlılıklar öğretmenlerin göz önünde bulundurması gereken şeylerdir. Eğer böyle yapılırsa, bu sorunlar ortadan kolayca kalkacaktır.

2.2 MESLEKİ YABANCI DİL

Yabancı dil bireylerin anadili dışında farklı bireyler ve toplumlarla iletişim kurmalarını sağlayan temel bir araç olarak tanımlanmaktadır. Bu dil bireyin içinde yaşadığı kültürden farklı bir kültüre ait olabilir ve bireyler tarafından kişisel gelişim akademik amaçlar, iş dünyasındaki gereklilikler veya sosyal etkileşim gibi çeşitli sebeplerle öğrenilebilir. Yabancı dil edinimi bireyin yalnızca farklı bir dilin kelime bilgisine değil; aynı zamanda o dile özgü kültürel kodlara ifadelerle ilişkili davranışsal normlara ve iletişim tarzlarına da hâkim olmasını gerektirmektedir (Tosun, 2006). Bu nedenle yabancı dil öğrenimi bireyin sadece dilsel yeterlilik kazanması değil aynı zamanda kültürlerarası iletişim becerileri geliştirmesi açısından da önemlidir.

Bu bağlamda mesleki yabancı dil kavramı bireyin profesyonel yaşamında etkin olabilmesi amacıyla mesleki bağlamda ihtiyaç duyduğu terim, ifade ve dil becerilerini içeren daha dar kapsamlı bir dil yeterliliğini ifade eder. Genel yabancı dilden farklı olarak mesleki yabancı dil daha çok belirli bir sektör ya da uzmanlık alanına özgü kelime bilgisi, teknik

terimler ve iletişim stratejilerini kapsar. Mesleki yabancı dil eğitimi bireylerin kendi meslekleriyle ilgili bilgi ve becerileri etkili bir şekilde paylaşabilmeleri ulusal ve uluslararası iş ortamlarında etkili bir iletişim kurabilmeleri ve güncel mesleki gelişmeleri takip edebilmeleri açısından vazgeçilmezdir (Özer & Yılmaz, 2017). Bu tür bir dil eğitimi bireylerin mesleklerinde küresel ölçekte rekabet edebilirliğini artırmakta ve iş piyasasında istihdam edilebilirliklerini desteklemektedir.

Türkiye’de ortaöğretim düzeyinde mesleki yabancı dil eğitimi ağırlıklı olarak Mesleki ve Teknik Anadolu Liselerinde verilmektedir. Bu liseler öğrencilerin ilgi ve yetenekleri doğrultusunda belirli bir meslek alanında uzmanlaşmasını hedefleyen okullardır. Bu okullarda mesleki yabancı dil dersleri ilgili meslek alanına göre özelleştirilmiş içeriklerle sunulmaktadır. Otelcilik ve turizm, muhasebe ve finansman, pazarlama ve perakende, bilgisayar programcılığı, sağlık hizmetleri gibi alanlara yönelik olarak hazırlanan mesleki yabancı dil dersleri öğrencilerin mesleki yeterliliklerini yabancı dil bağlamında desteklemeyi amaçlamaktadır (METEM, 2018). Bu derslerde genellikle meslek alanına özgü terimler, sektör içi iletişim kalıpları, yazılı ve sözlü mesleki iletişim örnekleri öğretilmektedir. Böylelikle öğrenciler ileride karşılaşabilecekleri mesleki durumlara daha hazırlıklı bir şekilde mezun olmaktadır.

Millî Eğitim Bakanlığı (MEB) mesleki yabancı dil eğitime yönelik uygulamalarını sürekli olarak güncellemektedir. Bakanlık tarafından yayımlanan programlarda öğrencilere yalnızca temel yabancı dil bilgisi verilmekle kalınmayıp aynı zamanda meslek hayatlarında ihtiyaç duyacakları dili etkili biçimde kullanabilmeleri yabancı kaynakları anlayabilmeleri ve güncel teknolojilere uyum sağlayabilmeleri hedeflenmektedir. Onuncu Kalkınma Planı’nda (2014-2018) da belirtildiği üzere yabancı dil bilen ve mesleğiyle ilgili gelişmeleri yakından takip edebilen bireylerin yetiştirilmesi, Türkiye’nin küresel rekabet gücünü artıracak önemli bir adımdır.

Bununla birlikte ülkemizde farklı eğitim kademelerinde uygulanan yabancı dil öğretim programları arasında hâlâ bazı farklılıklar ve gelişim alanları mevcuttur. Özellikle mesleki eğitim sunan ortaöğretim ve yükseköğretim kurumlarında verilen yabancı dil eğitiminin Avrupa Birliği ülkelerinde uygulanan standartlara ulaşması amacıyla çeşitli reformlar ve iyileştirme çalışmaları yapılmaktadır. Ancak bu çabaların henüz istenilen düzeye ulaşmadığı özellikle dil yeterliliği alanında öğrenci çıktılarının hedeflenen seviyelerde olmadığı araştırmalarla ortaya konmuştur (Kınsız, 2005). Bu durum mesleki yabancı dil öğretimi alanında daha kapsamlı ve sürdürülebilir politika geliştirme gerekliliğini gözler önüne sermektedir.

Sonuç olarak yabancı dil eğitimi ve özelde mesleki yabancı dil öğretimi bireylerin yalnızca bireysel değil, toplumsal ve ekonomik gelişiminde de kilit rol oynamaktadır. Bu nedenle, eğitim politikalarının bu alanda çağın gereklerine uygun biçimde yapılandırılması büyük önem taşımaktadır.

2.1. KONU İLE İLGİLİ ARAŞTIRMALAR

Bu bölümde konuya ilişkin alan yazındaki çalışmalardan bahsedilmeli, yapılan çalışmaların kapsamı, yöntemi ve sonuçları üzerinde kısaca durulmalıdır. Alanyazın taraması, ilgili yayınlara ait özetlerin alt alta yazılması değil daha önce yapılan çalışmalar arasındaki ilişkilerin, benzerliklerin ve farklılıkların ortaya konulmasını içeren bir analiz niteliğinde olmalıdır.

2.1.1. Konuyla İlgili Yurt İçinde Yapılan Çalışmalar

Bu kısımda Probleme Dayalı Öğrenme Modeli ve Mesleki Yabancı Dil ile alakalı yurt içinde yapılmış çalışmalara yer verilmiştir.

Gökçe (2008) “Mesleki liselerde yabancı dil öğrenenlerin tutumları ve motivasyonel yoğunlukları: Karşılaştırmalı bir çalışma” adlı çalışmada, 10. Sınıf meslek lisesi öğrencilerinin tutumlarını ve motivasyonel yoğunluğunu incelemiş, ayrıca Anadolu liseleri ve meslek liseleri arasında İngilizce öğrenmeye ve İngiliz kültürüne yönelik tutumlar arasında fark olup olmadığını araştırmıştır. Araştırma sonucunda, Anadolu liseleri ile mesleki liselerin lise bölümleri arasında tutumlar ve motivasyonel yoğunluk açısından önemli bir fark bulunmuştur. Lise bölümlerindeki öğrencilerin, Anadolu lise bölümlerindeki öğrencilere göre daha olumlu tutumlara ve daha yüksek motivasyonel yoğunluğa sahip oldukları gözlemlenmiştir.

Coşar (2013) “Problem temelli öğrenme ortamında bilgisayar programlama çalışmalarının akademik başarı, eleştirel düşünme eğilimi ve bilgisayara yönelik tutuma etkileri” adlı doktora tezinde, ilköğretim öğrencilerinin akademik başarı, eleştirel düşünme eğilimi ve bilgisayara yönelik tutumları üzerinde problem temelli öğrenme ortamında yapılan bilgisayar programlama çalışmalarının etkisini incelemiştir. Araştırmada tek gruplu yarı deneysel desen kullanılmıştır. Çalışma, 2012-2013 eğitim öğretim yılı bahar döneminde Çorum İli Milli Eğitim Müdürlüğüne bağlı Hürriyet İlköğretim Okulu'nda 7. sınıfta öğrenim gören 58 öğrenciyle gerçekleştirilmiştir. Araştırma sonuçlarına göre, öğrencilerin bilgisayar programlama eğitimindeki akademik başarıları ön-test ve son-test puanları arasındaki t-testi analiziyle değerlendirilmiş ve son-test lehine anlamlı bir fark olduğu görülmüştür. Eleştirel düşünme eğilimleri ve bilgisayara yönelik tutumları da son-test ölçümlerinde ön-teste göre

anlamalı derecede yüksek bulunmuştur.

Ayaz (2015) “Probleme dayalı öğrenme yaklaşımının öğrencilerin fen bilimleri derslerindeki akademik başarılarına ve tutumlarına etkisi: Bir meta-analiz çalışması” isimli çalışmasında, toplam 52 araştırmayı ele almış ve bu araştırmaların sonucunda elde edilen akademik başarı ve tutumların sonuçlarını incelemiştir. Buna göre, 2003-2013 yılları arasında yapılan yüksek lisans tezleri, doktora tezleri ve makaleler taranarak uygun araştırma verileri meta-analiz çalışmasına dahil edilmiştir. Literatür taraması sonucunda PDÖ yaklaşımının fen derslerinde öğrencilerin akademik başarılarına etkisi üzerine toplam 30 araştırma ve fen derslerine yönelik tutumlarına etkisi üzerine toplam 22 araştırma 21 çalışma bulunmuştur. Meta-analiz sonuçları, PDÖ yaklaşımının geleneksel öğretim yöntemlerine göre öğrencilerin fen bilimleri derslerindeki akademik başarılarına ve fen derslerine yönelik tutumlarına pozitif bir etkisinin olduğunu ortaya koymuştur.

Göçük (2015) “Probleme dayalı öğrenme yaklaşımı ile beşinci sınıf öğrencilerinde enerji okuryazarlığının geliştirilmesi” konulu araştırması, 2013-2014 eğitim öğretim yılında gerçekleştirilmiş, ön test-son test kontrol grubuyla deneysel bir tasarıma sahiptir. Deney ve kontrol grupları, rastgele seçim yöntemiyle belirlenmiştir. Deney grubunda PDÖ yöntemiyle hazırlanan ders etkinlikleri kullanılarak işlenirken, kontrol grubunda geleneksel yöntem kullanılmıştır. Çalışmanın süresi her iki grup için de 10 ders saati olarak belirlenmiştir. Araştırmanın verileri enerji okuryazarlığı tutum testi (EOTT), enerji okuryazarlığı davranış testi (EODT) ve enerji okuryazarlığı bilgi testi (EOBT) ile toplanmıştır. Elde edilen veriler, SPSS 17.0 (Statistical Package for Social Sciences) paket programı kullanılarak analiz edilmiştir. İstatistiksel sonuçlar doğrultusunda, bu araştırmanın sonuçlarına göre aşağıdaki sonuçlara ulaşılmıştır: 1. PDÖ yöntemiyle uygulanan deney grubu ile geleneksel yöntemle uygulanan kontrol grubunun etkililiği incelendiğinde, öğrencilerin enerji okuryazarlığı açısından tutum, davranış ve bilgi alanlarında PDÖ yaklaşımının lehine anlamlı bir farklılık tespit edilmiştir. 2. Deney grubu öğrencilerinin ön test ve son test puanlarına bakıldığında, uygulanan PDÖ yönteminin öğrencilerin enerji okuryazarlığının tutum, davranış ve bilgi açısından anlamlı bir şekilde gelişmesine neden olduğu belirlenmiştir.

Özer (2016) “Düşünme stillerine göre farklılaştırılmış öğretim etkinliklerinin öğrencilerin erişilerine, mesleki yabancı dil dersine yönelik tutumlarına ve öğrenilenlerin kalıcılığına etkisi” adlı çalışmasında, öğrencilerin düşünme tarzlarına bağlı olarak uygulanan farklılaştırılmış öğretim etkinliklerinin, öğrencilerin başarı düzeyleri, Mesleki Yabancı Dil dersine yönelik tutumları ve öğrenilen bilgilerin kalıcılığı üzerindeki etkisini incelenmiştir.

Araştırmada, deneysel bir ön test-son test kontrol grubu tasarımı kullanılmıştır. Ayrıca, deney grubundaki öğrencilerin uygulamayla ilgili görüşlerini belirlemek için nitel veriler toplanmıştır. Araştırma, Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi Meslek Yüksekokulu Turizm ve Otel İşletmeciliği Programı 2. sınıf öğrencileriyle 2014-2015 Bahar yarıyılında Mesleki Yabancı Dil-II dersinde gerçekleştirmiştir. Araştırma sonuçlarına göre, deney grubundaki öğrencilerin başarı düzeyleri ve kalıcılık puanları kontrol grubundaki öğrencilerden anlamlı derecede daha yüksek bulunmuştur. Ancak, Mesleki Yabancı Dil Dersine Yönelik Tutum Ölçeği'nden 22 elde edilen son test puanları arasında anlamlı bir fark tespit edilmemiştir. Öğrencilerin, farklılaştırılmış öğretim etkinlikleri hakkındaki görüşleri olumlu yönde olmuş ve derse olan ilgileri ve katılımları artmıştır.

Yıldırım (2017) “Argümantasyon destekli probleme dayalı öğrenmenin öğrencilerin sorgulayıcı öğrenme ile problem çözme becerilerine ve kavramsal anlamalarına etkisi” adlı çalışmada, fen öğretiminde argümantasyon destekli probleme dayalı öğrenme uygulamalarının yedinci sınıf öğrencilerinin sorgulayıcı öğrenme becerileri algılarına, problem çözme becerilerine yönelik algılarına ve kavramsal anlamalarına olan etkisini belirlemeyi amaçlamıştır. Araştırma, 2x2 Solomon dört grulu deneysel desenle yürütülmüştür. Bu desende iki deney ve iki kontrol grubu bulunmaktadır. Birinci deney ve kontrol grupları, veri toplama araçlarını ön test ve son test olarak kullanırken, ikinci deney ve kontrol grupları ise sadece son test verilerini kullanmıştır. Bu şekilde aynı zamanda ön testin sonuçları üzerindeki etkisi de incelenmiştir. Sonuç olarak, bu araştırma fen öğretiminde argümantasyon destekli probleme dayalı öğrenmenin yedinci sınıf öğrencilerinin sorgulayıcı öğrenme becerileri algılarına, problem çözme becerilerine yönelik algılarına ve kavramsal anlamalarına olumlu etkileri olduğunu göstermiştir. Ayrıca, öğrencilerin argümantasyon destekli probleme dayalı öğrenme yöntemine ilişkin olumlu görüşlere sahip oldukları da belirlenmiştir.

Bayır (2018) “Güzel sanatlar liselerinde probleme dayalı öğrenmenin 11. sınıf öğrencilerinin eleştirel düşünme becerilerine etkisi” adlı çalışmada, sıralı açıklayıcı karma yöntem kullanılarak nicel ve nitel araştırma modelleri birlikte kullanmıştır. Araştırmanın amacı, Probleme Dayalı Öğrenmenin 11. sınıf güzel sanatlar lisesi öğrencilerinin eleştirel düşünme becerilerine etkisini belirlemektir. Çalışma, ön test-son test kontrol grulu deseni kullanılarak gerçekleştirilmiştir. Bulgular, Probleme Dayalı Öğrenmenin öğrencilerin eleştirel düşünme becerilerine olumlu yönde etki ettiğini göstermektedir. Araştırma sonuçlarına dayanarak, Probleme Dayalı Öğrenme yaklaşımının güzel sanatlar liselerinde kullanılmasını önermiştir.

Şevik, Yalçın ve Bostancıoğlu (2018) “Meslek Yüksekokulu Öğrencilerinin Yabancı Dil Öğrenme ile İlgili İnançları” adlı çalışmalarında, Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi (MAKÜ) Gölhisar Meslek Yüksekokulu ve Gölhisar Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu'nda iki yıllık ön lisans programlarında öğrenim gören 296 üniversite meslek yüksekokulu öğrencisinin dil öğrenmeyle ilgili düşüncelerini incelemişlerdir. Öğrencilerin düşüncelerini değerlendirmek için, Horwitz (Dil Öğrenme Envanteri 23 ile İlgili Düşünceler) tabanlı bir envanter kullanılmıştır. Araştırmanın sonucunda üniversite meslek yüksekokulu öğrencilerinin, dil öğrenmeyle ilgili öğrenci düşüncelerine ilişkin önceki araştırmalarla hem benzer hem de farklı düşünce yelpazesine sahip olduğu ortaya çıkmıştır. Çalışma, öğrenci düşüncelerinin belirlenmesinin öğrencilerin, müfredat hazırlayanların farkındalığını artırabileceğini öne sürmektedir.

Aysu (2019) “Probleme dayalı öğrenme tabanlı STEM uygulamalarının öğrencilerin akademik başarılarına ve öğrendikleri bilgilerin kalıcılığına etkisinin incelenmesi” adlı çalışmada, yarı deneysel yöntem kullanmıştır. Araştırma verilerinin analizi sonucunda Probleme Dayalı Öğrenme Tabanlı STEM etkinliklerinin deney grubunun fen bilimleri akademik başarılarını olumlu yönde etkilediği ve öğrenmenin kalıcılığını artırdığı gözlemlenmiştir. STEM etkinliklerinin öğrencilere kendi öğrenmelerini yönlendirme, farklı disiplinleri birleştirme, iş birliği, iletişim ve eleştirel düşünme becerileri geliştirme ortamı sağlaması bu sonuca katkıda bulunmuştur.

Aslan (2019) “Probleme dayalı öğrenme yaklaşımına göre tasarlanan sanal öğrenme ortamlarının öğrencilerin başarı, problem çözme becerisi ve motivasyonlarına etkisi” adlı doktora tezinde, ortaokul 7. sınıf öğrencilerinin Fen Bilimleri dersinde probleme dayalı öğrenme yaklaşımına göre tasarlanan sanal öğrenme ortamlarının akademik başarı, problem çözme becerileri ve motivasyonları üzerindeki etkisini incelemiştir. Araştırmada hem nicel hem de nitel yöntemlerin birleştiği karma bir yöntem kullanmıştır. Çalışma grubu, Elâzığ'da bulunan bir ortaokulda öğrenim gören 68 7. sınıf öğrencisinden oluşmaktadır. Çalışma grubu, amaçlı örnekleme yöntemiyle seçilen deney grubu (35 öğrenci) ve kontrol grubu (33 öğrenci) olarak belirlenmiştir. Araştırmanın nitel boyutunda ise deney grubundan gönüllü olarak seçilen 8 öğrenciyle derinlemesine görüşmeler yapılmıştır. Araştırma sonuçlarına göre, deney grubundaki öğrencilerin sanal öğrenme ortamında probleme dayalı öğrenme yaklaşımıyla akademik başarıları ve problem çözme becerileri kontrol grubuna göre daha yüksek bulunmuştur. Ancak, motivasyon anketi sonuçlarına göre, deney ve kontrol gruplarının motivasyon düzeyleri arasında anlamlı bir fark bulunmamıştır. Ayrıca, deney grubu öğrencilerinin bilişsel alan basamaklarında ve problem çözme süreci basamaklarında

kontrol grubuna göre daha yüksek performans sergilediği belirlenmiştir. Nitel boyuttan elde edilen sonuçlar, deney grubundaki öğrencilerin sanal öğrenme ortamını daha eğlenceli hale getirme ve gerçek hayatla ilişkilendirme konularında olumlu görüşlere sahip olduğunu göstermektedir.

Günay (2019) “Probleme dayalı öğrenme yönteminin sosyal bilgiler dersi akademik başarısına ve öğrenci tutumlarına etkisi” isimli çalışmada, öntest – sontest deney kontrol gruplu desen kullanmıştır. Araştırma verilerini toplamak için, öğrencilerin akademik başarılarını ölçmek amacıyla bir başarı testi, sosyal bilgiler tutum ölçeği, öğrenci görüşleri anket formu, probleme dayalı öğrenme senaryoları ve uygun öğretim materyalleri kullanılarak uygulamalar yapılmıştır. Elde edilen verilerin analizi sonucunda, ön test ve tutum ölçeği uygulamalarına dayalı olarak, deney grubundaki öğrencilerle kontrol grubundaki öğrenciler arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark tespit edilememiştir. Bununla birlikte, probleme dayalı öğrenme yöntemiyle işlenen dersin, Millî Eğitim Bakanlığı tarafından hazırlanan öğretim programı kılavuz kitabına dayalı olarak işlenen derslere kıyasla, öğrencilerin başarı düzeyleri ve sosyal bilgiler dersine yönelik tutumları açısından olumlu etkileri olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Kök (2020) “Probleme dayalı öğrenmenin problem çözme becerisi ve İngilizce öğrenmeye yönelik motivasyona etkisi” isimli çalışmada, probleme dayalı öğrenmenin problem çözme becerisi ve İngilizce öğrenmeye yönelik motivasyona etkisini belirlemeyi amaçlamıştır. Bu çalışmada, nicel ve nitel verilerin birlikte değerlendirildiği açıklayıcı ardışık karma yöntem kullanılmıştır. Nicel boyutta öntest-sontest kontrol gruplu yarı deneysel desen, nitel boyutta ise durum çalışması deseni kullanılmıştır. Araştırmanın örneklemini, 2019-2020 akademik yılı bahar döneminde Karabük Üniversitesi Yabancı Diller Yüksekokulu'nda öğrenim gören 23 deney ve 23 kontrol grubundan oluşan toplamda 46 öğrenci oluşturmaktadır. Nicel verileri toplamak için Problem Çözme Envanteri ve İngilizce Öğrenmeye Yönelik Motivasyon Ölçeği kullanılmış, nitel verileri toplamak için ise yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır. Nitel verilerin analizinde betimsel analiz kullanılırken, nicel verilerin analizi için SPSS 22 paket programı kullanılmıştır. Araştırma sonucuna göre, probleme dayalı öğrenme yönteminin problem çözme becerileri üzerinde olumlu etkisi olduğunu göstermektedir. Ancak, motivasyon üzerindeki etkisi konusunda daha fazla çalışmaya ihtiyaç olduğu belirtilmektedir. Araştırma sonuçları, eğitimcilerin öğrenme süreçlerini geliştirmek ve öğrencilerin aktif katılımını teşvik etmek için probleme dayalı öğrenme yöntemini kullanmalarının önemini vurgulamaktadır.

Özgül (2021) “Probleme dayalı öğrenme yaklaşımının etkililiği: Bir meta-analiz çalışması” isimli çalışmasında probleme dayalı öğrenme (PDÖ) yaklaşımının öğrencilerin akademik başarıları ve derse yönelik tutumları üzerindeki etkisini belirlemek için metaanaliz yöntemini kullanmıştır. 2010-2020 yılları arasında yayımlanmış olan yüksek lisans 25 tezleri, doktora tezleri ve makaleler, araştırma problemine uygun ve yeterli istatistiksel verilere sahip olma kriterlerine göre çeşitli ulusal ve uluslararası veri tabanlarından taranarak incelenmiştir. Çalışmanın bağımlı değişkenleri PDÖ yaklaşımının akademik başarı ve derse yönelik tutum üzerindeki etki büyüklüklerini, bağımsız değişkenleri ise öğrenim düzeyi ve yayın türü olarak belirlenmiştir. Araştırma sonuçlarına göre, PDÖ yaklaşımının akademik başarı üzerinde olumlu ve geniş düzeyde ($ES=0,979$) bir etkiye sahip olduğu; derse yönelik tutum üzerinde ise olumlu ve düşük düzeyde ($ES=0,426$) bir etkiye sahip olduğu bulunmuştur. Ayrıca, PDÖ yaklaşımının akademik başarı ve derse yönelik tutum üzerindeki etki büyüklüğü değerleri öğrenim düzeyi ve yayın türüne göre karşılaştırılmış ve farklılaşmadığı belirlenmiştir.

Torlak (2021) “Gastronomi ve mutfak sanatları öğrencilerinin yabancı dil kaygısı ve öz yeterlilik inançları ile mesleki yabancı dile yönelik tutumlarının incelenmesi” adlı çalışmasında, toplam 407 katılımcıdan likert tipi ölçekle verileri toplamıştır. Ölçek puanları, cinsiyet, sınıf düzeyi, hazırlık sınıfı eğitimi veya lisans eğitimi sırasında üniversite dışında yabancı dil eğitimi alma gibi değişkenler için istatistiksel analizlere tabi tutulmuştur. Ayrıca, üç ölçek arasındaki ilişkiler de belirlenmiştir. Yabancı dil kaygısı ve yabancı dil öz yeterlilik inançlarının cinsiyete göre anlamlı farklılık gösterdiği bulunmuştur. Ancak, mesleki yabancı dile yönelik tutumun cinsiyete göre farklılık göstermediği görülmüştür. Hazırlık sınıfında veya lisans eğitimi sırasında üniversite dışında yabancı dil eğitimi alan bireylerin yabancı dil kaygısı daha düşük bulunmuştur. Bu bireylerin yabancı dil öz yeterlilik inançları ve mesleki yabancı dile yönelik tutumları ise daha yüksek bulunmuştur. Mezun bireylerin, hâlâ eğitim görmekte olan bireylere kıyasla daha düşük yabancı dil kaygısı ve daha yüksek yabancı dil öz yeterlilik inancına sahip olduğu bulunmuştur. Ayrıca, mezun bireylerin mesleki yabancı dile yönelik tutumlarının daha olumlu olduğu gözlemlenmiştir. Ölçek puanları, katılımcıların yabancı dil öz yeterlilik inançları ile mesleki yabancı dile yönelik tutumları arasında pozitif bir ilişki olduğunu göstermiştir. Ayrıca, katılımcıların yabancı dil kaygısı puanlarının hem öz yeterlilik inançları hem de tutum puanları ile negatif ilişkili olduğu bulunmuştur.

Kaya (2022) “Ortaöğretim İngilizce derslerinde işbirlikli öğrenme yaklaşımının kullanılmasına yönelik öğretmen görüşlerinin incelenmesi” adlı çalışmasında, nicel

araştırma modeli kullanmıştır. Çalışmaya 2021-2022 eğitim-öğretim yılında Diyarbakır'ın merkez ilçeleri (Sur, Bağlar, Kayapınar ve Yenişehir) içinde görev yapan 153 ortaöğretim İngilizce öğretmeni dahil edilmiştir. Veriler, alanda uzman 7 akademisyen ve 9 öğretmenin 26 görüşlerinin yer aldığı bir anket aracılığıyla toplanmıştır. Araştırmaya katılan öğretmenlerin, ortaöğretim İngilizce derslerinde işbirlikli öğrenme yönteminin kullanımına ilişkin maddelerin çoğunluğuna katıldığı söylenebilir. Öğretmenlerin işbirlikli öğrenme yönteminin kullanımına ilişkin görüşleri, cinsiyet, mezun olduğu program ve mesleki kıdem değişkenlerine göre incelendiğinde anlamlı bir fark bulunmamıştır. Ancak, okul türü, program türü, etkinlik katılım durumu, yaklaşımın kullanılma durumu ve sıklığı arasında anlamlı farklılıklar tespit edilmiştir. Öğretmenler, işbirlikli öğrenmenin pratik yapma, birlikte öğrenme, duygusal destek, motivasyon, özgüven ve aktif öğrenme gibi avantajlarının olduğunu belirtmişlerdir.

2.2.2. Konuyla İlgili Yurtdışında Yapılan Çalışmalar

Bu kısımda Probleme Dayalı Öğrenme Modeli ve Mesleki Yabancı Dil ile alakalı yurt dışında yapılmış çalışmalara yer verilmiştir.

Hmelo-Silver (2004) “Probleme Dayalı Öğrenme: Öğrenciler neyi nasıl öğrenir?” adlı çalışmasında, probleme dayalı öğrenme modelinin esnek bir bilgi oluşturduğunu, etkili problem çözme becerileri kazandırdığını, etkili iş birliği becerileri ve yüksek motivasyon sağladığını ayrıca öğrencilerin yaşam boyu öğrenme becerilerini artırdığını belirtmiştir.

An ve Reigeluth (2008) “Çevrimiçi eğitimde Probleme Dayalı Öğrenme” adlı çalışmalarında, lisansüstü düzeyinde 3 adet çevrimiçi kursu incelemişlerdir. Çalışma PDÖ'nün her uygulamada nasıl çalıştığı yerine, PDÖ'nün güçlü ve zayıf yanlarını ortaya çıkarmayı hedeflemiştir. Görüşme ve gözlemler sonucu çalışma için veriler elde edilmiştir. Çalışmanın sonuçları, öğrencilerin yeterli hazır bulunuşluk düzeyine sahip olduğunda, PDÖ'nün daha etkili olduğunu ortaya koymuştur. Yeterli ön bilgi ile öğrenciler, sorunlarını çok fazla kafa karışıklığı olmadan çözebilmeyi başarmışlardır.

So ve Kim (2009) “Probleme dayalı öğrenme hakkında öğrenme: Teknoloji, pedagoji ve içerik bilgisini bütünleştiren “öğrenci” öğretmenler” adlı çalışmalarında, doksan yedi hizmet öncesi öğretmen, öğretim alanlarında teknoloji ile entegre bir ders tasarlamak için PDÖ hakkında pedagojik bilgileri uyguladıkları işbirlikçi ders tasarım projesine dahil edilmişlerdir. Veriler iki kaynaktan toplanmıştır: anket ve ders tasarım verileri. Veri analizleri, katılımcıların PBL hakkında pedagojik bilgi hakkında teorik anlayışlara sahip olmalarına rağmen, ders tasarımlarının teknoloji araçları, içerik temsilleri ve pedagojik

stratejiler arasında bir uyumsuzluk gösterdiğini, pedagojik içerik bilgisini pedagojik olarak sağlam, teknoloji entegre dersler tasarlamaya çeviren çatışmaları gösterdiğini ortaya koymuştur.

Liang,Ruahon & Zhnag (2010) “Çin'deki İngilizce Yabancı Dil (EFL) Meslek Lisesi Öğrencilerinde Yabancı Dil Kaygısının İncelenmesi” adlı çalışmasında, toplam 147 üçüncü 27 sınıf mesleki lisesi öğrencisi üzerinde, Yabancı Dil Sınıf Kaygısı Ölçeği, Öznel Yeterlilik Ölçeği, Motivasyon Ölçeği, Sınıf İçi Aktiviteye Yönelik Kaygı Anketi ve Sınav Türlerine Yönelik Kaygı Değerlendirme ölçeklerini kullanmıştır. Veriler, tanımlayıcı analiz, korelasyon analizi, bağımsız örneklem t testi analizi ve varyant analizi (ANOVA) gibi çeşitli araştırma yöntemleriyle analiz edilmiştir. Çalışma Çin'deki meslek lisesi öğrencileri arasında farklı düzeylerde yabancı dil kaygısının varlığını ortaya koymuştur. Öğrencilerin en fazla kaygı duyduğu alanın iletişim endişesi olduğu belirtilmiştir. Öğrencilerin yabancı dil kaygısını en çok tetikleyebilecek beş faktör belirlenmiştir. Bu faktörler; (1) dil kurallarına aşına olmama, (2) sınav kaygısı, (3) İngilizce dersinde sözlü çalışmalar, (4) özgüven eksikliği, (5) olumsuz değerlendirme korkusu ve (6) öğrenme ilgisinin eksikliği olarak sınıflandırılmıştır.

Xin ve Luzheng (2011) “EFL (Yabancı Dil Olarak İngilizce) Sınıf Söylemi: Bir Meslek Yüksekokulunun Analizi ve Bazı Yansımaları” adlı çalışmalarında, bir meslek yüksekokulunda görev yapan 3 İngilizce öğretmeni ve ayrı 3 sınıfın öğrencileri üzerinde inceleme yapmışlardır. Öğretmenlerin ve öğrencilerin önceden bilgilendirilmediği doğal bir sınıf ortamında dersler 80 dakika boyunca kaydedilmiştir. Elde edilen verilere göre araştırmanın sonucunda, öğrenci merkezli öğretim modeline göre işlenen derslerin daha etkili olduğu, mesleki yabancı dil öğretim süreçlerinde problemler olduğu ve daha modern yaklaşımların kullanılması gerektiği belirtilmiştir.

Preeti, Ashish ve Shriram (2013) “Probleme Dayalı Öğrenme (PBL) - Tıp Öğretiminde Öğrenme Kazanımlarını İyileştirmek İçin Etkili Bir Yaklaşım” adlı çalışmalarında, Ludhiana’da ki Dayanand Hastanesi ve Kolejinde ki toplam 72 öğrenci ile yarı deneysel bir yöntem kullanmışlardır. Öğrenciler öntest-sontest uygulanarak veri analizleri yapılmıştır. Ayrıca 5’li likert ölçeği ile de öğrenci geri bildirimleri alınmıştır. Elde edilen bulgulara göre, öğrencilerin genel performansında önemli bir gelişme gözlemlenmiştir. Öğrencilerden elde edilen geri bildirimler, "Probleme dayalı öğrenmenin" ilgi çekmesine (% 88.8), daha iyi anlamalarına (% 86) ve öğrenmeye teşvik etmelerine (% 91.6) yardımcı olduğu konusunda çoğunluk hem fikir olmuştur.

Othman ve Shah (2013) “İngilizce sınıflarında probleme dayalı öğrenme modeli” adlı çalışmalarında, deneysel araştırma deseni kullanarak araştırmayı deney ve kontrol gruplarına ayrılmış toplam 128 öğrenci üzerinde gerçekleştirmişlerdir. Ders programı, dersi anlatacak öğretmenler ve kitaplar her iki grup içinde kontrol altında tutulmuştur. Çalışmanın sonunda, probleme dayalı öğrenme modeline göre ders işleyen deney 28 grubunda, dil becerilerinin daha çok gelişme gösterdiği, yine aynı grubun yazma testinden daha başarılı olduğu ve yazdıkları makalelerin destek ve argümanlar açısından daha zengin olduğuna ulaşılmıştır.

Yadav, Subedi, Lundeberg, Bunting (2013) “Probleme Dayalı Öğrenme: Elektrik Mühendisliği Dersinde Öğrencilerin Öğrenmesine Etkisi” adlı çalışmalarında, MidWestern üniversitesinde Elektrik Mühendisliği eğitimi alan 55 öğrenci ile çalışmışlardır. Çalışmada, temel aşama olarak geleneksel ders ve çalışmanın deneysel aşaması olarak probleme dayalı öğrenme ile konu içi A-B-A-B araştırma tasarımı kullanılmıştır. Katılımcılar, çalışmada ele alınan dört konuyu çevreleyen ön ve son testleri tamamlamışlardır ve ayrıca bir Öğrenme Kazanımlarının Öğrenci Değerlendirmesi (SALG) anketini tamamlamışlardır. Sonuçlar, katılımcıların PBL’den öğrenme kazanımlarının geleneksel dersten elde ettikleri kazanımların iki katı olduğunu göstermiştir.

Liu ve Chen (2015) “Akademik ve Meslek Lisesi Öğrencilerinin Yabancı Dil Kaygısı ve Motivasyonu Üzerine Karşılaştırmalı Bir Çalışma” adlı çalışmalarında, Tayvan’da aynı özel liseye devam eden, 60’ı akademik 95’i mesleki yönlendirmeye dahil olmuş toplam 155 öğrenci üzerinde istatistiksel yöntemler kullanarak,1) Akademik ve mesleki yönlendirme lise öğrencileri arasında öğrenme motivasyonu ve dil kaygısı önemli ölçüde farklılık gösteriyor mu? 2) Hem akademik hem de mesleki yönlendirme lise öğrencileri yukarıdaki ortalamanın üzerinde bir dil kaygısı hissediyor mu? 3) İngilizce yabancı dil öğrenen lise öğrencileri arasında dil kaygısı ile motivasyon arasında önemli bir ilişki var mı? sorularına cevap aramışlardır. Çalışmanın bulguları şunları ortaya koymuştur: Her iki grup öğrenci de orta düzeyde bir dil kaygısı hissetmiştir; iki grup öğrenci arasında kaygı düzeyi açısından önemli bir fark bulunmamıştır. İkinci olarak, akademik yönlendirme lise öğrencilerinin dışsal motivasyon ve genel öğrenme 29 motivasyonu mesleki yönlendirme öğrencilerine kıyasla daha yüksek bulunmuştur. Ayrıca, motivasyon ve kaygı gibi önemli duygusal değişkenler arasında anlamlı bir negatif ilişki belirlenmiştir.

Affandi ve Sukyadi (2016) “Dil Öğrencilerinin Üçüncül Düzeyde Yazma Başarısı için Proje Tabanlı Öğrenme ve Probleme Dayalı Öğrenme” adlı çalışmalarında, üniversite

düzeyinde toplam 78 öğrencinin katılımı ile, yabancı dil olarak İngilizce öğretimi alanında bilimsel temelli yaklaşımın kullanımına odaklanmışlardır. Araştırmalarının sonucunda, probleme dayalı öğrenme modeli ile eğitim alan grubun, düşünme ve keşfetme becerilerinin arttığına, ayrıca bu öğrencilerin öğrenme sürecine daha aktif bir şekilde dahil oldukları sonucuna ulaşmışlardır.

Yew ve Goh (2016) “Probleme Dayalı Öğrenme Sürecine Genel Bakış ve Öğrenme Üzerindeki Etkisi” adlı çalışmalarında meta-analiz yöntemini kullanarak probleme dayalı öğrenme modelinin etkisi hakkında yapılmış araştırmaları literatür taraması yoluyla derlemiştir. Elde edilen araştırmalar incelendikten sonra, probleme dayalı öğrenme modelinin uzun süreli bilgi öğrenimi için etkili olduğunu belirtmişlerdir. Ayrıca yakın tarihten önce PDÖ hakkında yapılan çalışmaların genellikle tıp alanında olduğunu, bununla birlikte yakın zamanda deneysel çalışmaların sayısının arttığını ve PDÖ’nün diğer disiplinler içinde üstün bir performans gösterdiği sonucuna ulaşmışlardır.

Anazifa ve Djukri (2017) “Proje Tabanlı Öğrenme ve Probleme Dayalı Öğrenme: Öğrencinin Düşünme Becerilerini Geliştirmede Etkili Midir?” adlı çalışmalarında, toplam 102 11.sınıf öğrencisi ile çalışmışlardır. Bu çalışmada, solunum sisteminde üç farklı öğrenme modeli uygulayan araştırma örneklemi olarak üç sınıf kullanılmıştır. XI MIPA 3, proje tabanlı öğrenmeyi uygulayan bir deney grubu olarak, XI MIPA 5 ise probleme dayalı öğrenmeyi uygulayan bir deney grubu, XI MIPA 1 ise kontrol grubu olarak yer almıştır. Sonuçlar, (1) proje tabanlı öğrenme ve probleme dayalı öğrenmenin öğrencinin yaratıcılığını ve eleştirel düşünmesini etkilediğini; (2) Proje tabanlı öğrenme ile probleme dayalı öğrenmenin öğrencinin yaratıcılığı üzerinde bir farklılık etkisi olduğunu; ve (3) Proje tabanlı öğrenme ile probleme dayalı öğrenmenin öğrencinin eleştirel düşünme üzerinde etkisi arasında bir fark olmadığını göstermiştir.

Guo (2020) “Yükseköğretimde problem tabanlı öğrenmenin incelenmesi: Öğrenci çıktıları ve önlemleri” adlı çalışmada, meta-analiz yöntemiyle EBSCOhost (Academic Search Premier, APA PsycArticles, APA PsycInfo, ERIC, Psychology and Behavioral 30 Sciences Collection), Elsevier/ScienceDirect ve Web of Science gibi çeşitli önemli Eğitim ve Psikoloji Bilimleri veritabanlarından toplam 450 makaleyi toplanmıştır. Bunların arasından 76 makaleyi incelemek için belirlemiştir. İnceleme sonucunda, öğrencilerin probleme dayalı öğrenme modeli gibi yenilikçi yaklaşımlarla desteklemenin uzun vadede etkili olacağı belirtilmiştir. Ayrıca yükseköğretimde problem tabanlı öğrenmenin teşvik edilmesi gerektiği çalışmada öneri olarak sunulmuştur.

Sisternans (2020) “Online sağlık bilimlerinde yetkinlik bazlı eğitim vaka bazlı veya probleme dayalı öğrenme yaklaşımı ile entegre edilmesi” adlı çalışmasında, Sağlık bilimleri alanında faaliyet gösteren 6 uzman ile standartlaştırılmış açık uçlu mülakat gerçekleştirmiştir. Araştırma sonucunda, mevcut faaliyetlerin probleme dayalı veya vaka bazlı modellerle birleştirilmesinin daha etkili olabileceği belirtilmiştir.

Bonafite, Saragar ve Fasa (2021) “Probleme dayalı öğrenme modelinin öğrencilerin eleştirel düşünme becerileri üzerine etkisi: Bir meta-analiz çalışması” adlı çalışmalarında, araştırmacılar meta-analiz yöntemini kullanarak Google Akademik, Scopus ve ERIC üzerinden elde edilen toplam 122 makaleden 15 makaleyi seçerek 5 aşama üzerine analiz etmişlerdir. Bunlar: 1 oryantasyon, 2 kavramsallaştırma, 3 araştırma, 4 tartışma ve 5 sonuç kısmıdır. Elde edilen bulgulara göre, probleme dayalı öğrenme modeli öğrencilerin eleştirel düşünme becerilerini ilk seviyelerden üçüncü seviyeye kadar artırmayı başarmıştır.

Gani, Rahim, Yusoff ve Hadie (2021) “Probleme Dayalı Öğrenmede Etkili Öğrenme Davranışı: Kapsam Belirleme İncelemesi” adlı çalışmalarında, 2015-2019 yılları arasında yayımlanan makaleler arasında kapsamlı bir inceleme yapmışlardır. Literatür taraması için üç veritabanı (Google Akademik, Scopus ve PubMed) kullanılan araştırmada, 1754 makale toplanmıştır ve aralarından 284’ü çalışmaya dahil edilmiştir. Çalışmadan elde edilen bulgulara göre, PBL için gerekli olan temel öğrenme davranışlarını tanımlanmış ve bunları üç ana temada kümelennmiştir: (i) içsel güçlendirme, (ii) emanet ve (iii) işlevsel beceriler. Bu öğrenme davranışları, istenen öğrenme kazanımlarının elde edilmesini sağlamak için bir arada bulunmalıdır.

Sari, Sumarmi, Utomo ve Astina (2021) “Probleme Dayalı Öğrenmenin Problem Çözme Üzerine Etkisi ve Bilimsel Yazma Becerileri” adlı çalışmalarında, 62 öğrenci ile yarı deneysel bir yöntem kullanmışlardır. Araştırma Kanjuruhan, Endonezya üniversitesinde Coğrafya eğitim programında gerçekleşmiştir. Çalışmanın bulgularına 31 göre, probleme dayalı öğrenme modelinin öğrencilerin problem çözme becerileri üzerine anlamlı bir etki oluşturduğu ve öğrencilerin bilimsel yazma becerilerinin arttığı belirtilmiştir.

Pace (2021) “Dil Öğrenimi ve Mesleki Eğitim ve Öğretim (MEÖ) Zorluklar ve Beklentiler” adlı çalışmasında, okulda öğrenilen dil bilgisinin gerçek hayatta uyarlandığında bilgilerin daha kalıcı olduğu sonucuna ulaşmıştır. Ayrıca mesleki eğitimin dil eğitimiyle tam bir uyum içerisinde olması için, öğrencilerin gerçek hayatta karşılaştıkları veya karşılaştacakları kendi alanlarıyla ilgili sorunlar için dilin özel bir alana yönelik olarak aktarılmasının gerektiğini belirtmiştir.

Ssemugenyi (2023) “Karşılaştırmalı öğretim ve öğrenme yöntemleri: Probleme dayalı öğrenmenin (PBL) pedagojik bir değerlendirmesi ve öğrencilerin bilişsel yeteneklerini geliştirmede öğretim yöntemleri” adlı çalışmasında, karma yöntem kullanarak yarı-deneysel bir yöntemle öğrencilerin bilişsel yeteneklerini geliştirme olanaklarını araştırmıştır. Toplam 51 öğrenciden oluşan bir grup, rastgele seçimle deneysel (26), kontrol (25) olmak üzere 15 hafta boyunca karşılaştırılmışlardır. Çalışmanın bulguları tek bir öğrenme disiplininin incelenmesi nedeniyle sınırlı olsa da nitel ve nicel analizler, PBL'nin öğrencilerin zaman içindeki bilişsel gelişiminin gerçek bir uyarıcısı olduğunu göstermektedir.

BÖLÜM III

3. YÖNTEM

Bu bölümde, araştırmada yer alan model, evren ve örneklem, araştırmada kullanılan veri toplama araçları ve elde edilen verilerin nasıl ve hangi yöntemlerle analiz edildiği yer almaktadır.

3.1. ARAŞTIRMANIN DESENİ/MODELİ

Bu araştırmada “probleme dayalı öğrenme modeli” ile ders işlenen deney grubu ile “geleneksel yöntem” ile ders işlenen kontrol grubunun mesleki yabancı dil dersinin akademik başarısı ve dersin kalıcılığı arasında anlamlı farklılıklar olup olmadığını tespit etmek amacıyla karma yöntem deseni kullanılmıştır. Karma yöntem deseni nicel ve nitel araştırma yöntemlerinin bir arada kullanıldığı bir araştırma yaklaşımıdır. Bu desen bir araştırma sorusunu veya problemini daha kapsamlı bir şekilde incelemek amacıyla her iki yöntemin güçlü yönlerinden faydalanır. Karma yöntem deseni araştırma sürecinde hem nicel hemde nitel verilerin toplanmasını ve analiz edilmesini içerir. Bu yaklaşım hem geniş bir genelleme yapmayı hem de detaylı bir anlama ulaşmayı mümkün kılmaktadır (Johnson, R.B. & Onwuegbuzie, A.J. 2004). Araştırmada nicel yöntem olarak öntest-sontest kontrol gruplu yarı deneysel desen uygulanmıştır. Öntest-sontest kontrol gruplu yarı deneysel model gruplara rastgele seçilmiş katılımcılar ile gerçekleştirilen bir araştırma yöntemidir. Bu yönteme göre deney ve kontrol grupları ön-test ile değerlendirilir ve daha sonrasında deney grubunda gerçekleştirilen çalışmanın ardından aynı test her iki gruba yeniden uygulanır. Sonuçlar uygun analiz yöntemleriyle analiz edilir (Kılıç, Tonga 2021).

Tablo 1 Araştırma Deseni Modellemesi

Gruplar	Atama	Test	Deney	Test	Uygulama Bitimi
Deney	M	O1.1	X	O1.2	Görüşme
Kontrol	M	O2.1	-	O2.2	-

Araştırmada “Probleme Dayalı Öğrenme Modeli”ne göre ders işleyen öğrenciler çalışmanın deneysel grubunu oluşturmakta ve bu grup toplamda 20 öğrencinin yer aldığı 10-M sınıfında yer almaktadır. 10-E sınıfında yer alan toplam 24 öğrenci ile “Geleneksel Yönteme” göre aynı konuların işlendiği grup ise kontrol grubunu oluşturmaktadır.

Her iki gruba ders işlenmesine başlamadan önce daha öncesinde hazırlanan başarı testi uygulanmıştır. 10 hafta boyunca her iki grup ile dersler işlendikten sonra aynı başarı

testi her iki gruba yeniden uygulanmıştır.

İkinci olarak ise nitel yöntem olarak durum çalışması deseni uygulanmıştır. Durum çalışması bir olayı veya bir durumu derinlemesine ve ayrıntılı bir şekilde incelemek amacıyla kullanılan bir araştırma yöntemidir. Bu yöntem gerçek hayattan örnekleri inceleyerek teorik anlayışı artırmak, karmaşık sosyal ve davranışsal durumları açıklamak ve örnek olayları analiz etmek için kullanılır (Yin, R.K. 2018). Buna göre her iki grup için dersler işlenip son-testler uygulandıktan sonra deney grubu ile “Probleme Dayalı Öğrenme Modeli”ne göre işlenen dersler hakkında yine aynı model ile alakalı görüşlerini elde etmek için uzman görüşü alınarak hazırlanmış olan görüşme formuna bağlı olarak görüşmeler gerçekleştirilmiştir. . Görüşme formunun geliştirilmesinde hazırlanan taslak görüşme formu üç alan uzmanı görüşüne başvurularak formun maddelerinin uygunluğu hakkında görüş bildirmeleri istenmiştir. Uzmanların formun maddelerinin uygunluğuna ilişkin görüşleri Miles, &Huberman (1994) formülü ile hesaplanmıştır. Maddelerin her biri ve formun tümüne dönük hesaplanan uyum katsayısı 1.00’dir. Veriler araştırmacı tarafından güvenli bir ortam eşliğinde katılımcıların gönüllüğü ve gizliliği dâhilinde elde edilmiştir.

3.2. ARAŞTIRMANIN ÇALIŞMA GRUBU

Bu araştırmanın çalışma grubunu 2023-2024 eğitim-öğretim yıllarında Kırşehir ili Merkez ilçesinde yer alan MEB’e bağlı Kırşehir Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi’nin 10-E sınıfında yer alan 24 öğrenci kontrol grubunu ve 10-M sınıfında yer alan 20 öğrenci deney grubunu oluşturmaktadır.

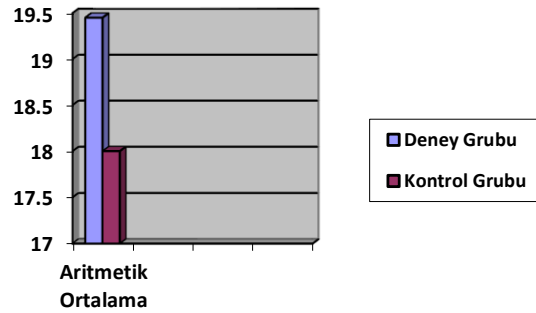
Grupların Denkliğine Ait Bulgular

Ortaöğretim 10.sınıf mesleki yabancı dil dersinde Probleme Dayalı Öğrenme Modeline göre ders işlenen deney grubu ve geleneksel yöntemle göre ders işlenen kontrol grubunun ön-test sonuçları arasında anlamlı bir fark olup olmadığı test edilmiştir. Her iki gruba uygulanan ön-test sonuçlarının analiz edilmesinde bağımsız örneklem t-testi uygulanmıştır ve sonucunda elde edilen veriler Tablo 3.2.1’de gösterilmiştir.

Tablo 3.2.1 Deney ve Kontrol Grubuna Uygulanan Ön-test Başarı Puanları Arasındaki Fark ve Analizi

Grup	n	$\bar{X}$	t	p
Deney Grubu	20	19.45	0.43	0.669
Kontrol Grubu	24	18.00		

Kontrol grubunun uygulama öncesinde “İngilizce başarı testi” puan sonuçlarının aritmetik ortalamaları ($\bar{X}=18.0$) deney grubunun ($\bar{X}= 19.45$) olarak bulunmuştur. Bunun aritmetik ortalamaları ait görsel grafik 4.1’de belirtilmiştir.

Grafik 4.1 Deney ve Kontrol Grubu Ön-test Başarı Puanları Aritmetik Ortalamaları

Deney ve kontrol grubunun ön-testleri arasında ki farkın anlamlı olup olmadığını öğrenmek için uygulanan t-testi sonuçlarına ($p>0.05$) göre her iki gruptan elde edilen veriler arasında anlamlı bir fark yoktur.

3.3. VERİ TOPLAMA ARACI

Bu araştırmada belirlenen hipotezleri test etmek için nicel veri toplama aracı olarak araştırmacı tarafından hazırlanmış ve gerekli uzman görüşlerine tabi tutulmuş “İngilizce Başarı Testi” uygulanmıştır. Ayrıca deney grubuna uygulanan “Probleme Dayalı Öğrenme Modeli” hakkında öğrenci görüşlerini elde etmek için nitel veri toplama yöntemi olarak uzman görüşleri alınarak hazırlanan görüşme formu uygulanmıştır.

3.3.1 İngilizce Başarı Testi

Araştırmaya dâhil edilen kontrol ve deney grubu öğrencilerinin akademik başarılarını 10. Sınıf mesleki yabancı dil dersine ait 12 kazanıma göre test etmek için araştırmacı tarafından “İngilizce başarı testi” hazırlanmıştır. Teste dâhil edilen kazanımlar aşağıda yer almaktadır:

Tablo 1. Başarı testinde yer alan kazanımlar

Öğrenme Alanı	Kazanımlar
Vocational English	VE.1. Students will be able to knowtheequivalents Of the given vocational words in English. VE.2. Studentswill be ableto translate foreign vocational writings appropriately.

- VE.3. Students will be able to carry out technical correspondence.
- VE.4. Students will be able to fill in personal information on a form.
- V.E.5. Students will be able to know common lexis relating to vocational occupations.
- V.E.6. Students will be able to express expectations about one's future career.
- V.E. 7. Students will be able to give information about technical problems via e-mail.
- V.E. 8. Students will be able to understand vocational emails.
- V.E.9. Students will be able to learn and use simple terms about machine electricity in foreign language
- V.E.10. Students will be able to learn and use simple terms related to electricity and electronics in foreign language.
- V.E.11. Students will be able to learn working principle of machines and basic electrical structure in foreign language.
- V.E.12. Students will be able to recognize and describe simple electronic circuits in foreign language.

Toplam 10 haftayı kaplayan ve haftada 2 saat olarak işlenen derslerin kazanımlarına ait ders süreleri aşağıda yer alan tabloda belirtilmiştir.

Tablo1.1 Kazanımlar ve süre dağılımı

Kazanımlar	Süre
V.E.1	2 saat

V.E.2	2 saat
V.E.3	2 saat
V.E.4	1 saat
V.E.5	1 saat
V.E.6	1 saat
V.E.7	1 saat
V.E.8	2 saat
V.E.9	2 saat
V.E.10	2 saat
V.E.11	2 saat
V.E.12	2 saat

“İngilizce başarı testi”nin hazırlanma sürecinde araştırmacı tarafından MEB’e ait ders kitapları, geçmiş yıllarda işlenmiş dersler, mevcut derse ait öğretmen kitapları, derse ait daha önce yapılmış olan sınavlar incelenmiştir. Buna bağlı olarak bazı kazanımların ölçülmesinde klasik tarzda sorular diğer kazanımların ölçülmesinde ise çoktan seçmeli sorular hazırlanmıştır.

12 kazanım için hazırlanmış olan toplam 36 soru tez danışmanına, araştırmanın yer aldığı okulda görev yapan ve mevcut sınıfların mesleki derslerini veren 4 öğretmene ve yine aynı okulda görev yapmakta olan 2 İngilizce öğretmenine ve meslek derslerinden sorumlu müdür yardımcısına inceletilmiştir. Yapılan uyarılar ve tavsiyeler sonucu gerçekleştirilen düzenlemeler dahilinde araştırmada kullanılacak olan başarı testinin ayırt edicilik ve güvenilirlik sonuçlarına ulaşmak adına Kırşehir ili Merkez ilçesinde yer alan Kırşehir Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi 11-B sınıfında eğitim gören toplam 30 öğrenciye test uygulanmıştır. Öğrencilerden toplam 40 dakika boyunca teste yer alan tüm soruları cevaplanması talep edilmiştir. Yapılmış olan pilot testin sonucunda başarı testinde yer alan sorulardan 9 tanesi testten çıkarılmıştır ve bunun sonucunda testte yer alan toplam soru sayısı 27 olmuştur. 27 sorunun 9 tanesi klasik sorulardan oluşmaktadır ve bu sorular uzman görüşü dahilinde gerekli düzenlemeler sonucu teste dahil edilmiştir. Buna bağlı olarak testte yer alan diğer soruların madde ayırt edicilik ve madde güçlük indeksi ve testin güvenilirliği için sonuçlar elde edilmiş ve testin son hali oluşturulmuştur.

Güvenirlik bir testin ne oranda tutarlı olduğunu ve testin hata payının ne oranda

düşük olduğunu anlamamıza olanak sağlar. Bir testin farklı zaman dilimlerinde, farklı ortamlarda uygulandığında benzer sonuçlar üretmesi testin güvenilir olduğunu belirtir. Bu durum testin tekrar uygulanabilmesine ve sonuçların tekrarlanmasına imkân verir (Kalkan, A., Bakioğlu, F., Toprak, Y. 2020).

Başarı testinde yer alan 9 klasik sorunun güvenilirlik testinin bulunmasında “Pearson Momentler Çarpımı” yöntemi kullanılmıştır. Bu yöntemin kullanılmasının sebebi klasik sorulara verilecek cevapların “evet-hayır” veya “doğru-yanlış” gibi ifadelerle tanımlamanın mümkün olmamasından kaynaklanmaktadır.

“Pearson Momentler Çarpımı Korelasyonu” iki değişken arasında yer alan ilişkiyi ölçmek için kullanılan bir yöntemdir. Bu yöntem ile iki farklı değişkenin arasındaki ilişkinin yönü belirlenir ve -1 ile 1 arasında değer alır. Ortaya çıkan değer 1’e yaklaştıkça pozitif ilişki ve buna bağlı olarak güvenilirlik yükselmektedir (Kılıç, A. F. 2022).

Tablo 1.2 İngilizce Başarı Testine Ait Pearson Momentler Çarpımı Korelasyonu Sonuçları

	N	$\bar{X}$	r
Soru 1	30	60.67	0.63
Soru 2	30	44.33	0.58
Soru 3	30	53.00	0.61
Soru 4	30	75.67	0.65
Soru 5	30	28.33	0.55
Soru 6	30	45.33	0.57
Soru 7	30	35.00	0.56
Soru 8	30	50.67	0.62
Soru 9	30	65.67	0.64

Pearson korelasyon katsayıları her soru için 0.55 ile 0.65 arasında yer almıştır. Sonuçların 0.50 – 0.70 arasında yer alması orta düzeyde pozitif bir ilişki olduğunu belirtir. (Kılıç, A. F. 2022). Buna göre ortaya konulan sonuçlar testte yer alan klasik soruların iyi bir ilişkiye sahip olduğunu ve testin genel olarak güvenilir olduğunu göstermektedir.

Güvenirlik sıklıkla “Cronbach Alfa” katsayısı ile elde edilir ve 0 ile 1 arasında bir değer alır. Bu değer +1’e yakın olması testin güvenilirliğini artırır. Genellikle güvenilirlik katsayısının 0.70’in üzerinde olması kabul edilir bir durumdur. Bu değerden daha yüksek bir

değer elde edilmişse bu durum testin daha güvenilir olduğunu belirtir (Taşdemir,2011). Tablo 1,3’de başarı testine ait güvenilirlik sonuçları paylaşılmıştır.

Tablo 1.3 İngilizce Başarı Testine Ait Güvenirlik Sonuçları

n	$\bar{X}$	Güvenirlik
30	51.5	0.84

Yukarıda yer alan tabloda toplam 30 öğrencinin yer aldığı “İngilizce Başarı Testi”ne ait güvenilirlik sonuçları belirtilmiştir.

KR-20 testlerde özellikle “doğru-yanlış” veya “evet-hayır” gibi iki kategorili testlerde güvenilirliği ölçmek için kullanılan bir formüldür. KR-20 testte yer alan maddelerin iç tutarlılığını ve testin ne ölçüde homojen olduğunu belirlemede yardımcı olur. Bu test ile elde edilen güvenilirlik sonuçları 0 ve +1 arasında değerler almaktadır. Değerin +1’e doğru yaklaşması güvenilirliğin arttığını tam tersi durumda ise güvenilirliğin azaldığını belirtir (Taşdemir,2011). Tablo 1.3 incelendiğinde güvenilirlik değerinin 0.84 bulunduğu görülmektedir ve test oldukça güvenilir bir seviyededir.

Bir maddenin ayırt ediciliği yüksek başarı gösteren öğrenci ile düşük başarı gösteren öğrenciyi birbirinden ne kadar iyi ayırt ettiği ile alakalıdır. Bu indeks bir testin ne kadar etkili olduğunu anlamada önemli bir rol oynar. 0.40 ile 1.00 arası olan değerlerin genel olarak ayırt edici olduğu söylenebilir. Değerin +1.00’a yaklaşması ayırt edicilik düzeyini olumlu yönde artıracaktır (Arslan, K., Görgülü Arı, A. 2023).

Bir maddenin güçlük indeksi o maddenin ne kadar zor veya ne kadar kolay olduğunu belirlemeye yarayan bir ölçüttür. Madde güçlüğü indeksi testte yer alan bir sorunun doğru cevaplanma oranını göre 0.00 ve +1.00 aralığında değer alır. Bu aralıkta yer alan değer düşük seviyede olması yani 0.00’a yaklaşması sorunun zor olduğunu tam dersi durum ise sorunun kolay olduğunu belirtir. Madde güçlük indekslerinin 0.40 ve 0.60 arasında olması istenen bir durumdur. Bu seviyede yer alan soruların ne kolay ne de zor olduğu söylenebilir (Gelbal, S. 1994). Tablo 1,4’te “İngilizce Başarı Testi”nde yer alan maddelerin ayırt edicilik ve güçlük indeksleri sunulmuştur.

Tablo 1.4 İngilizce Başarı Testine Ait Güçlük ve Ayırt Edicilik Sonuçları

Sorular	Madde Güçlüğü (P)	Madde Ayırt Ediciliği (R)
1.Soru	0.37	0.87

2.Soru	0.53	0.71
3.Soru	0.57	0.64
4.Soru	0.47	0.79
5.Soru	0.60	0.74
6.Soru	0.70	0.62
7.Soru	0.60	0.78
8.Soru	0.50	0.91
9.Soru	0.13	0.46
10.Soru	0.50	0.70
11.Soru	0.70	0.65
12.Soru	0.43	0.91
13.Soru	0.77	0.47
14.Soru	0.50	0.92
15.Soru	0.40	0.71
16.Soru	0.67	0.64
17.Soru	0.77	0.53
18.Soru	0.63	0.76
19.Soru	0.42	0.69
20.Soru	0.39	0.53
21.Soru	0.42	0.67
22.Soru	0.32	0.72
23.Soru	0.50	0.82
24.Soru	0.55	0.64
25.Soru	0.36	0.74
26.Soru	0.40	0.62
27.Soru	0.56	0.60

Başarı testinde yer alan her bir maddenin ayırt edicilik gücü ile ilgili belirli ölçütler mevcuttur. Bir maddenin ayırt edicilik indeksi 0.40'dan büyükse bu madde çok iyi seviyededir ve değiştirilmeden kullanılabilir. Maddenin ayırt edicilik indeksi 0.30 – 0.39

arasında yer alıyorsa oldukça iyi kabul edilir. Bu madde düzeltilmeden kullanılabileceği gibi geliştirmek amacıyla üzerinde değişiklik yapılabilir. Ayırt edicilik indeksi 0.20 – 0.29 arasında yer alan maddeler mecbur kalınması durumunda kullanılabilir ama bu maddelerin düzeltilmesi daha uygun bir seçenek olacaktır. Eğer ayırt edicilik indeksi 0.19 veya daha düşük seviyede olan maddeler mevcutsa bu maddeler geliştirmelere rağmen değişiklik olmuyorsa testten çıkarılmalıdır. Ayırt ediciliği sıfır veya negatif olan maddeler teste dahil edilmemelidir (Taşdemir, M. 2011).

Madde güçlük indeksi 0.50'den büyük ise testin güçlük seviyesi yetersizdir ya da öğrencilerin büyük kısmı konuları öğrenmiştir. Güçlük indeksi 0.50'den küçük ise testin güçlük seviyesi zordur ya da öğrencilerin çoğu yetersiz seviyedir (Taşdemir, M. 2011).

“İngilizce başarı testi”nin genel güçlük indeksi “0.514” çıkmıştır. Bu veri başarı testinin güçlüğü'nün orta seviyede olduğunu belirtmektedir. Bu sonuçlara göre “İngilizce başarı testi” güvenilir bir ölçme aracıdır ve amacına uygundur.

3.3.2 Verilerin Toplanması

Araştırmanın hipotezlerine dair sonuçlara ulaşmak adına deney ve kontrol grubunda yer alan öğrencilere sırasıyla aşağıdaki işlemler uygulanmıştır:

1.Araştırmacı tarafından hazırlanmış olan geçerliliği ve güvenilirliği test edilmiş “İngilizce Başarı Testi” kontrol ve deney gruplarına ön-test olarak uygulanmıştır. Yapılan uygulama sonucunda deney ve kontrol grubunun birbirine denk seviyede olduğu sonucu ortaya çıkmıştır.

2.Araştırmacı tarafından hazırlanan ve uzman görüşleri alınan ders planlarına ve kazanımlara uygun şekilde 10 hafta boyunca deney grubuna Probleme Dayalı Öğrenme Modeline göre ders işlenmiştir. Aynı kazanımlar dâhilinde kontrol grubuna 10 hafta boyunca geleneksel yönteme göre araştırmacı tarafından ders işlenmiştir.

3.10 hafta boyunca her iki grup için dersler işlendikten sonra “İngilizce başarı testi” son-test olarak deney ve kontrol grubuna uygulanmıştır.

4.Her iki grup için dersler işlenip sonlandıktan sonra deney grubu ile “Probleme Dayalı Öğrenme Modeli”ne göre işlenen dersler hakkında görüşlerini elde etmek için araştırmacılar tarafından geliştirilmiş olan yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır. Veriler araştırmacı tarafından güvenli bir ortam eşliğinde katılımcıların gönüllüğü ve gizliliği dâhilinde elde edilmiştir. Verilerin analizinde görüşler tema ve alt temalar halinde gruplandırılarak frekans analizi ile test edilmiştir.

3.4. VERİLERİN ANALİZİ

Bilimsel araştırma var olan bir sorunu çözmek için düzenli bilgi elde etmeyi ve edinilen bu bilgileri analiz edip yorumlamayı kapsayan süreçtir. Yapılan bilimsel araştırma her açıdan nesnel olmayı ve özenli bir şekilde çalışmayı gerektirir. Veri analizi araştırma sürecinde elde edilen ham verileri anlamlı hale dönüştürmeyi sağlar ve bunun sonucunda hipotezleri sınamaya yardımcı olur (Cresswell, J. W. 2014). İngilizce başarı testi dâhilinde yapılan ön-test son-test sonuçlarından elde edilen veriler IBM SPSS Statistic 27.00 programı ile analiz edilmiştir.

Veriler analiz edilirken kontrol ve deney grubunun kendi içerisindeki ve birbirleri arasındaki farkların elde edilmesi için istatistiksel testler kullanılmıştır. Deney grubunun ön-test son-test verilerinin karşılaştırılması için “bağımlı örneklem t-testi”, deney ve kontrol grubunun son-test verilerinin karşılaştırılması için “bağımsız örneklem t-testi” kullanılmıştır. Veriler 0.05 anlamlılık düzeyine göre karşılaştırılmıştır.

Her iki grup için dersler işlendikten sonra deney grubunun PDÖ’ye dair görüşlerini elde etmek için uygulanan yarı yapılandırılmış görüşme formu tema ve alt temalar halinde gruplandırılarak frekans analizi ile test edilip açıklanmıştır.

BÖLÜM IV

4. BULGULAR

Probleme dayalı öğrenme modelinin mesleki yabancı dil dersi alan 10-E ve 10-M sınıfındaki öğrencilerin akademik başarısına etkisini ölçmek amacıyla yapılan bu çalışmadan elde edilen verilere dair bulgular bu bölümde hipotezlere göre açıklanmıştır.

4.1 MODELİN ETKİSİNE YÖNELİK BULGULAR

Hipotez 1.1: Probleme Dayalı öğrenme modeline göre ders işlenen deney grubunun ön-test ve son-test sonuçları arasında son-test lehine anlamlı farklılık vardır.

Deney grubunda yer alan öğrencilerin PDÖ ile işlenen derslerden öncesi ve sonrasında uygulanmış olan İngilizce başarı testinin sonuçları arasında anlamlı bir fark olup olmadığını ölçmek için bağımlı örneklem t-testi uygulanmıştır. Ortaya çıkan sonuçlar tablo 1.1.1’de sunulmuştur.

Tablo 1.1.1 Deney Grubu ön-test son-test farkı

Deney Grubu	n	$\bar{X}$	t	p
Ön Test	20	19.45		
Son Test	20	44.65	-10.87	0.000

Deney grubunda yer alan öğrencilerin PDÖ ile dersler işlenmeden önce ve sonrasında yapılan başarı testi sonuçları arasındaki fark anlamlıdır ($p < 0.05$) Bu fark PDÖ ile derslerin işlenmesinden sonra yapılan test lehinedir. Buna bağlı olarak araştırmada yer alan ikinci hipotez doğrulanmıştır.

Hipotez 1.2: Kontrol ve deney grubunda yer alan öğrencilerin son-test sonuçlarına göre deney grubunun lehine anlamlı farklılık vardır.

Kontrol ve deney grubunda yer alan öğrencilerin dersler işlendikten sonra uygulanmış olan İngilizce başarı testi sonuçları arasında anlamlı bir fark olup olmadığını kontrol etmek için bağımsız örneklem t-testi uygulanmıştır. Buna bağlı olarak elde edilen sonuçlar Tablo 1.2.1’de belirtilmiştir.

Tablo 1.2.1 Kontrol ve Deney Grubu Son-test Farkları

Gruplar	n	$\bar{X}$	t	p
Kontrol	24	25.15		

Deney	20	44.65	5.182	0.002
-------	----	-------	-------	-------

Elde edilen verilere göre iki grup arasında anlamlı bir farklılık mevcuttur ($p<0.005$). Ortaya çıkan fark deney grubu lehinedir. Buna bağlı olarak araştırmanın üçüncü hipotezi doğrulanmıştır.

4.2 ÖĞRENCİ GÖRÜŞLERİNE YÖNELİK BULGULAR

Alt Problem 1: Deney grubu öğrencilerinin probleme dayalı öğrenme modeli hakkında görüşleri nelerdir?

Araştırmada deney grubuna uygulanan Probleme Dayalı Öğrenme Modeli ile alakalı öğrenci görüşlerini elde etmek amacıyla yarı yapılandırılmış görüşme formu öğrencilere uygulanmıştır ve veriler araştırmacı tarafından güvenli bir ortam eşliğinde katılımcıların gönüllüğü ve gizliliği dâhilinde elde edilmiştir. Verilerin analizinde görüşler tema ve alt temalar halinde gruplandırılarak frekans analizi ile test edilip açıklanmıştır.

Araştırmanın probleme dayalı öğrenme modelinin mesleki yabancı dil akademik başarısına katkısına ilişkin katılımcı öğrenci görüşlerinin analizlerine dayalı bulgular aşağıdaki tablolarda verilmiştir.

Tablo 4.2.1 Probleme Dayalı Öğrenme Modeli ile Geleneksel Eğitim Anlayışı karşılaştırılması
Üzerine Katılımcı Görüşleri

Tema	Alt Tema	f	Görüş Sahipleri
KARŞILAŞTIRMA	Daha anlaşılır ve verimli	10	1Ö,3Ö,2Ö,7Ö,9Ö,10Ö,11Ö,14Ö,16Ö,19Ö
	Daha eğlenceli	8	1Ö,3Ö,2Ö,7Ö,9Ö,10Ö,11Ö,14Ö,
	Daha etkin katılım	6	1Ö,3Ö,2Ö,7Ö,9Ö,10Ö
	Daha ilgili konular	4	1Ö,3Ö,2Ö,7Ö

Tablo 4.2.1’de deney grubu öğrencilerinin PDÖ ve geleneksel eğitim anlayışının karşılaştırılmasına ilişkin alt temalar verilmiştir. Temaya ilişkin toplam 28 görüş belirtilmiştir. PDÖ’nün daha anlaşılır ve verimli olması en çok dile getirilen (f:10) durumdur. 8 katılımcı PDÖ’yü geleneksel eğitim anlayışına göre daha eğlenceli bulmuştur. 6 katılımcıya göre PDÖ ile derse daha etkin katılım sağlanmıştır ve 4 katılımcı ise PDÖ ile işlenen konuların daha ilgili olduğunu belirtmiştir. Katılımcıların konuya ilişkin orijinal örnek ifadeleri şöyledir.

[2Ö: Öğrencinin ilgisini çekebilecek konularda verilen bir eğitim olduğundan

dolayı dersin hem daha verimli hem daha eğlenceli...]

[7Ö: Zor öğreneceğim kelimeleri daha kolay öğrendim hocam. Dersler daha eğlenceli geçti hocam ve cümle kurmam gelişti bence.]

[11Ö: Hocam dersler daha güzeldi yani bence eğlendik.]

[9Ö: Bende derslere katılmaya başladım hocam grup olduğu için.]

[1Ö: Kitabımıza göre konular daha güzeldi.]

Tablo 4.2.2 *Probleme Dayalı Öğrenme Modeli ile Karşılaşılan Problemler ve Çözümleri Üzerine Katılımcı Görüşleri*

Tema	Alt Tema	f	Görüş Sahipleri
SORUNLAR	Grup çalışması	12	1Ö,3Ö,5Ö,2Ö,7Ö,9Ö,10Ö,11Ö,14Ö,16Ö,19Ö,20Ö
	Öğretmen rehberliği	8	1Ö,3Ö,2Ö,6Ö,9Ö,10Ö,11Ö,14Ö
	Kaynak kullanımı	5	5Ö,1Ö,7Ö,10Ö,11Ö
	Elektronik ve Mekanik Problemler	6	12Ö,3Ö,2Ö,8Ö,9Ö,16Ö

Tablo 4.2.2’de deney grubu öğrencilerinin PDÖ ile karşılaşılan problemlerin ve çözümlerine dair alt temalar verilmiştir. Temaya ilişkin toplam 31 görüş belirtilmiştir. Problemlerin çözümünde grup çalışmasının kullanımı en çok (f:12) olarak dile getirilmiştir. Ayrıca 6 öğrenci tarafından elektronik ve mekanik anlamda problemlerle karşılaşıldığı belirtilmiştir. Katılımcıların konuya ilişkin orijinal örnek ifadeleri şöyledir.

[1Ö: Evet hocam çünkü bilmediğim kelimeler hakkında bilgi sahibi oldum... Evet hocam çünkü yaptığımız sunumlar bana katkı sağladı yani grup çalışmasıyla yaptığımız sunumlar...]

[6Ö: Hocam sizin açıklamalarınız sayesinde daha iyi anlar olduk...]

[12Ö: Hocam problemler alanımızla ilgili olması bizim için iyi oldu.]

[2Ö: Grupta arkadaşlarımla çalışmak tek olmasından daha zevkli.]

[5Ö: Ben derse ilk defa renkli karton falan getirdim hocam. Bunlarla bir şeyler yapması çok güzeldi.]

Tablo 4.2.3 Probleme Dayalı Öğrenme Modelinin Dil Gelişimine Katkısı

Tema	Alt Tema	f	Görüş Sahipleri
DİL GELİŞİMİNE KATKI	Kelime bilgisi	10	1Ö,3Ö,2Ö,6Ö,8Ö,10Ö,12Ö,15Ö,17Ö,20Ö
	Konuşma becerisi	8	2Ö,4Ö,3Ö,5Ö,9Ö,10Ö,13Ö,16Ö
	Alanla ilgili terimler	6	2Ö,3Ö,12Ö,18Ö,19Ö,16Ö
	Dinleme ve anlama becerisi	4	5Ö,7Ö,9Ö,1Ö

Tablo 4.2.3'te deney grubu öğrencilerinin PDÖ'nün dil gelişimine katkılarına dair alt temalar verilmiştir. Temaya ilişkin toplam 28 görüş belirtilmiştir. PDÖ'nün en çok kelime bilgisine (f:10) katkı yaptığı dile getirilmiştir. Katılımcıların konuya ilişkin orijinal örnek ifadeleri şöyledir.

[10Ö: Şimdi dışarıdan bir insanı daha önce dinlemem ile şu anda dinlemem arasında kesinlikle fark var. Söylediği kelimeleri daha az seçebiliyordum, şu anda çok daha iyi bir şekilde anlamama filan yardımcı oluyor...]

[18Ö: Hocam atölyede aletlerin üstünde sizin anlattığınız kelimeleri gördüm...]

[9Ö: Ben cümle kurarken çok zorlanmadım...]

[13Ö: Grupla olduğu için bende konuşmalara katıldım utanmadan...]

[19Ö: Makine ile alakalı yeni kelimeler öğrendim.]

Tablo 4.2.4 Grup Çalışması ve Öğretmen Rehberliği Yeterliliği

Tema	Alt Tema	f	Görüş Sahipleri
GRUP ÇALIŞMASI VE REHBERLİK	Yeterli grup çalışması	15	1Ö,3Ö,5Ö,2Ö,7Ö,9Ö,10Ö,11Ö, 14Ö,16Ö,19Ö,20Ö,4Ö,6Ö,8Ö
	Yeterli öğretmen rehberliği	14	2Ö,13Ö,5Ö,2Ö,7Ö,9Ö,10Ö,11Ö, 14Ö,16Ö,19Ö,20Ö,4Ö,6Ö,
	Bilgi alışverişi	6	2Ö,3Ö,10Ö,11Ö,13Ö,6Ö

Temaya ilişkin toplam 35 görüş belirtilmiştir. Grup çalışması ve öğretmen yeterliliğine dair bulguların yer aldığı tablo incelendiğinde grup çalışmasının yeterli seviyede olduğu en fazla şekilde (f:15) belirtilmiştir. 14 öğrenci öğretmen rehberliğini yeterli bulmuştur ve 6 öğrenci grup içi bilgi alışverişini yeterli seviyede olduğunu belirtmiştir. Katılımcıların konuya ilişkin orijinal örnek ifadeleri şöyledir.

[10Ö: Klasik derste grup çalışması yapmıyorduk, çok sıkıcı geçiyordu. Şimdi PDÖ ile grup çalışması yaptığımız için derslerim daha akıcı oldu, hem de öğretmenimiz çok yardımcı oldu...]

[16Ö: Hocam grup çok zevkli. Sevdiğimiz arkadaşlarla daha güzel oluyor...]

[1Ö: Grup çalışması bana göre çok iyi geçti...]

[5Ö: Anlamadığımız şeyleri grupta sorabiliyorduk...]

[13Ö: Hocam siz çok yardımcı oldunuz anlamadığımız zaman...]

Tablo 4.2.5 Problem Çözme Becerilerinin Gelişimi

Tema	Alt Tema	f	
BECERİLER	Gelişmiş problem çözme becerileri	16	1Ö,3Ö,5Ö,12Ö,4Ö,7Ö,9Ö,10Ö,11Ö, 14Ö,16Ö,19Ö,20Ö,4Ö,6Ö,8Ö
	Gerçek hayat problemleri	10	1Ö,3Ö,2Ö,6Ö,8Ö,10Ö,12Ö,15Ö,17Ö,20Ö
	Analitik düşünme	5	1Ö,7Ö,2Ö,14Ö,13Ö

Temaya ilişkin toplam 31 görüş belirtilmiştir. Problem çözme becerilerine dair bulguların yer aldığı tablo incelendiğinde çok sayıda öğrenci (f:16) problem çözme becerilerinin geliştiğini belirtmiştir. 10 öğrenci problemlerin gerçek hayatla alakalı olduğunu, 5 öğrenci ise analitik düşünme becerilerinin arttığını belirtmişlerdir. Katılımcıların konuya ilişkin orijinal örnek ifadeleri şöyledir.

[20Ö: ...Problem çözme bilgilerimin geliştiğini düşünüyorum. Daha önce böyle bir şeyle karşılaştığımda buna adaptasyon sağladım, özellikle ekip çalışmasıyla ilerlediğimiz için çok işe yaradı, çok katkı sağladı...]

[3Ö: Makine ile alakalı problemleri çözdük ve ben kendimi geliştirdim...]

[12Ö: Aynı problemleri tekrar görsem daha rahat çözerim hocam...]

[16Ö: Hocam bence problem çözmem gelişti çünkü her ders yenisini yaptık...]

BÖLÜM V

5. SONUÇ, TARTIŞMA VE ÖNERİLER

Ortaöğretim düzeyinde Probleme Dayalı Öğrenme Modelinin mesleki yabancı dil dersinde öğrenci erişimine katkısını ölçmek amacıyla yapılan bu araştırmanın bu kısmında, araştırmada elde edilen verilere dayanarak ortaya çıkan sonuç, tartışma ve önerilere yer verilmiştir.

5.1. SONUÇ VE TARTIŞMA

Araştırma süresince elde edilen verilerden bulunan sonuçlar her bir hipotez için alt başlıklar halinde sunulmuştur. Probleme Dayalı Öğrenme Modeli ile alakalı olarak literatürde yer alan diğer araştırmalar ile kıyaslamalar yapılmıştır.

5.1.1 Grupların Denkliği Dönük Sonuçlar

Probleme Dayalı Öğrenme Modeli ile ders işlenen deney grubu ve geleneksel eğitim anlayışı ile ders işlenen kontrol grubunun ön-test sonuçları arasında anlamlı bir farklılık mevcut değildir.

Yapılan ön-test sonucunda elde edilen verilere göre deney grubu ve kontrol grubu öğrencilerinin İngilizce başarı testi sonuçları birbirine paraleldir. Buna göre her iki grup eğitim öncesinde denk kabul edilmiştir. Buna göre araştırmada elde edilen verilerin daha güvenilir olduğu düşünülebilir. Bunun yanı sıra grupların birbirine eşdeğer olması araştırmacıya grupların sosyal yaşamları, maddi koşulları, fırsat eşitliği gibi birçok alanda bilgi verebilir.

5.2.2 Modelin Etkisine Yönelik Sonuçlar

Probleme Dayalı öğrenme modeline göre ders işlenen deney grubunun ön-test ve son-test sonuçları arasında son-test lehine anlamlı farklılık vardır.

Deney grubunda yer alan öğrencilerin PDÖ ile derslerini işledikten sonra yapılan İngilizce başarı testinde elde ettiği sonuçlar, geleneksel eğitim anlayışına göre ders işlemiş olan kontrol grubuna göre oldukça yüksektir. Buna bağlı olarak Probleme Dayalı Öğrenme Modeli öğrencilerin mesleki yabancı dil dersine olan erişimine büyük ölçüde katkı sağlamıştır. Probleme Dayalı Öğrenme Modeli mesleki yabancı dil dersinde öğrencilerin akademik başarılarını artırmada önemli bir rol oynamıştır. Dursun (2024) “Özel amaçlı İngilizce ve probleme dayalı öğrenme yöntemleri ile yabancı dil olarak İngilizce dersi tasarımı” adlı çalışmasında lise seviyesinde öğrencilerin PDÖ ile daha etkin bir İngilizce

eğitimi dizayn etmeyi amaçlamıştır. Yaptığı araştırmada PDÖ'nün öğrencilerin ders başarısını, motivasyonunu ve problem çözme becerilerini geliştirdiğini ortaya koymuştur. Bu anlamda yapılmış olan bu araştırmanın sonuçlarını destekler sonuçlara ulaşmıştır. Kırac (2023) “Probleme dayalı öğrenme yönteminin üst düzey düşünme becerilerine etkisi: Bir meta-analiz ve meta-tematik çalışması” adlı çalışmasında PDÖ'nün üst düzey düşünme becerilerine olan etkisini ölçmeyi hedeflemiştir. Çalışmanın sonucunda bu araştırmaya destekleyecek şekilde PDÖ'nün üst düzey düşünme becerilerine pozitif etkisi olduğu sonucuna ulaşmıştır.

Kontrol ve deney grubunda yer alan öğrencilerin son-test sonuçlarına göre deney grubunun lehine anlamlı farklılık vardır.

Araştırma sonucundan elde edilen veriler analiz edildiğinde, deney grubu lehine son-test sonuçlarının anlamlı bir şekilde farklı olduğu görülmüştür. Her iki grup derslere başlanmadan önce birbirine eşdeğer iken uygulama sonrasında yapılan son-test sonuçlarında deney grubu sonuçları kontrol grubuna göre anlamlı şekilde yüksek bulunmuştur.

Elde edilen bu sonuç literatürde yer alan birçok çalışma ile örtüşmektedir. Şahbaz (2009) “Etkili iletişim becerileri dersinde İngiliz dili eğitimi öğrencilerinin probleme dayalı öğrenmeye karşı tutumları” adlı çalışmasında öğrencilerin PDÖ'ye karşı olan tutumlarının oldukça pozitif olduğu sonucuna ulaşmıştır. Akdaş (2024) “Yüzdeleer konusunun öğretiminde probleme dayalı öğrenme yaklaşımının öğrenci başarısına ve tutumuna etkisi” adlı çalışmasında PDÖ'nün akademik başarıya ve tutuma dair ilişkisini ölçmeyi hedeflemiştir. Araştırmasının sonucunda PDÖ'nün geleneksel eğitim anlayışına göre pozitif bir katkı sağladığı sonucuna ulaşmıştır. Özgül (2021) “Probleme dayalı öğrenme yaklaşımının etkililiği: Bir meta-analiz çalışması” adlı çalışmasında öğrencilerin akademik başarıları ve ders tutumlarının PDÖ ile olan ilişkisini ortaya çıkarmayı amaçlamıştır. Araştırma sonucunda PDÖ'nün akademik başarıya oldukça yüksek düzeyde olumlu bir etkisi olduğunu belirtmiştir. Kök (2020) “Probleme dayalı öğrenmenin problem çözme becerisi ve İngilizce öğrenmeye yönelik motivasyona etkisi” adlı çalışmasında PDÖ'nün problem çözme becerilerine katkısını ve motivasyona olan etkisini ölçmeyi hedeflemiştir. Elde ettiği sonuçlara göre PDÖ'nün öğrencilerin problem çözme becerilerini artırdığını ortaya koymuştur. Söyleyici (2018) “Probleme dayalı öğrenmenin ortaokul öğrencilerinin bilimsel süreç becerilerine, tutumlarına ve başarılarına etkisinin incelenmesi: Işık Ünitesi örneği” adlı çalışmasında PDÖ'nün öğrencilerin akademik başarılarına ve kavramlara olan etkisini ölçmeyi amaçlamıştır. Yaptığı araştırmanın sonuçlarına göre PDÖ'nün öğrencilerin

bilişsel süreçlerine, akademik başarılarına ve kavram bilgilerine olumlu etkisi olduğu ortaya çıkmıştır. Hun (2017) “Probleme dayalı öğrenme yöntemi ile geliştirilmiş 5E öğretim modelinin 7. sınıf öğrencilerinin akademik başarı ve tutumlarına yönelik etkisi” adlı çalışmasında PDÖ’nün öğrencilerin akademik başarı ve tutumlarına yönelik etkisini ölçmeyi amaç edinmiştir. Araştırmanın sonucunda PDÖ’nün akademik başarıya ve öğrenci tutumlarına yönelik olumlu etkisi olduğunu ortaya koymuştur.

5.2.3 Öğrenci Görüşlerine Yönelik Sonuçlar

Deney grubu öğrencilerinin probleme dayalı öğrenme modeli hakkında görüşleri nelerdir?

Araştırmada deney grubuna PDÖ ile alakalı görüşlerini elde etmek amacıyla yarı yapılandırılmış görüşme formu uygulanmış, sonuçlar temalar ve alt temalar halinde analiz edilmiştir.

Elde edilen verilere göre PDÖ ile geleneksel eğitim anlayışının karşılaştırılmasının sonucunda PDÖ’nün geleneksel eğitim anlayışına göre “daha anlaşılır ve verimli, daha eğlenceli, daha fazla aktif katılım”ın olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Tanrıkulu (2022) “Sosyal bilgiler dersinde karikatür destekli probleme dayalı öğrenme yönteminin problem çözme algıları, derse yönelik tutumlar ve erişim düzeyine etkisi” adlı çalışmasında öğrencilerin problem çözme becerilerine yönelik algılarına, Sosyal Bilgiler dersine yönelik tutumlarına ve erişim düzeylerine etkisini ölçmeyi amaçlamıştır. Araştırmadan elde ettiği sonuçlara göre PDÖ öğrencilerin algılarına ve tutumlarına yönelik pozitif etki sağlamıştır.

Görüşme formundan elde edilen diğer verilere göre PDÖ’nün “Grup çalışması, öğretmen rehberliği, karşılaşılan problemler ve çözümleri” gibi konularda geleneksel eğitim anlayışına göre daha başarılı olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Koca (2023) “Bilgi ve iletişim teknolojileri destekli probleme dayalı öğrenme yaklaşımının öğrencilerin matematik dersi akademik başarı, problem çözme becerisi ve matematik motivasyonlarına etkisi” adlı çalışmasının sonuçlarına göre PDÖ öğrencilerin problem çözme becerilerini geliştirmiştir.

Deney grubunda yer alan öğrencilerin görüşlerinden elde edilen verilere göre PDÖ öğrencilerin dil gelişimine önemli ölçüde katkı sağlamıştır. Özellikle “kelime bilgisi, konuşma becerisi, alanla alakalı terimler ve dinleme-anlama becerileri”nin gelişmesinde önemli rol oynamıştır. Dursun (2024) “Özel amaçlı İngilizce ve probleme dayalı öğrenme yöntemleri ile yabancı dil olarak İngilizce dersi tasarımı” adlı çalışmasından elde ettiği sonuçlara göre PDÖ öğrencilerin temel dil gelişim alanlarına yönelik önemli katkı sağlamıştır.

Verilere göre PDÖ ile ders işlenen deney grubunda “grup çalışması, öğretmen rehberliği ve öğrenciler arası bilgi alışverişi yeterli seviyede olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Kırac (2023) “Probleme dayalı öğrenme yönteminin üst düzey düşünme becerilerine etkisi: Bir meta-analiz ve meta-tematik çalışması” adlı çalışmasında PDÖ’nün üst düzey düşünme becerilerine olan etkisini incelemiştir ve sonuç olarak PDÖ’nün grup çalışmasında ve öğrenciler arası etkileşimde önemli rol oynadığını belirtmiştir.

Bayram (2023) “Güneş sistemi ve tutulmalar ünitesinin öğretiminde probleme dayalı öğrenme yaklaşımının akademik başarıya ve problem çözme becerisine etkisi” adlı çalışmasında PDÖ’nün akademik başarıya olumlu etkisinin olduğunu ancak problem çözme becerileri üzerinde anlamlı bir fark yaratmadığını belirtmiştir.

Kahyaoğlu (2018) “Öğretim elemanları ve öğrencilerin probleme dayalı öğrenmeye ilişkin görüşleri: Dokuz Eylül Üniversitesi örneği” adlı çalışmasında PDÖ’nün kısmen yeterli olduğu sonucuna ulaşmıştır.

5.2. ÖNERİLER

Bu bölümde, araştırmadan elde edilen sonuçlara bağlı olarak yöntem, örneklem gibi hususlara ilişkin yapılabilecek yeni araştırmalar konusunda önerilere yer verilmiştir.

5.2.1 Bulgulara Dayalı Öneriler

1. Ortaöğretim düzeyinde Mesleki Yabancı Dil derslerinde Probleme Dayalı Öğrenme Modeli daha aktif bir öğrenme için kullanılabilir.
2. Okulların fiziki şartları PDÖ’ye uygun hale getirilebilir.
3. Eğitim veren öğretmenlere PDÖ hakkında hizmet içi eğitim verilebilir.

5.2.2 İleriki Araştırmalara Yönelik Öneriler

1. Probleme Dayalı Öğrenme Modeli ve Mesleki Yabancı Dil dersi ile olan ilişkisini ortaya çıkarmak için daha büyük örneklemeler sağlanabilir.
2. PDÖ ile alakalı uygulamalar farklı meslek lisesi türleriyle ve farklı kademedeki öğrencilerle gerçekleştirilebilir.
3. Deneysel uygulamalar daha uzun süreyi kapsayacak şekilde gerçekleştirilebilir.
4. PDÖ’nün diğer disiplinler ile olan ilişkisini araştırarak uygulamalar yapılabilir.

KAYNAKÇA

- Affandi, Ahmad, Sukyadi, Didi. (2016). *Project-Based Learning and Problem-Based Learning for EFL Students' Writing Achievement at the Tertiary Level*. Indonesian EFL Journal,2(2),65-70.
- Akdaş, S. (2024). *Yüzdelere konusunun öğretiminde probleme dayalı öğrenme yaklaşımının öğrenci başarısına ve tutumuna etkisi*. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi / Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Tokat.
- Alus, M. (2013) *Probleme Dayalı Öğrenme Modelinin Ortaöğretim Öğrencilerinin Matematik Dersindeki Akademik Başarılarına Etkisi* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Necmettin Erbakan Üniversitesi / Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Konya.
- An Y. J., Reigeluth C. M. (2008) *Problem-Based Learning in Online Environments* The Quarterly Review of Distance Education, Volume 9(1), ISSN 1528-3518.
- Anazifa R.D., Djukri, D. (2017) *Project-Based Learning and Problem-Based Learning: Are they effective to Improve Student's Thinking Skills*. Indonesian Journal of Science Education. Vol 6. No.2.
- Araz, G., & Sungur, S. (2007). *The effectiveness of problem-based learning on academic achievement and motivation*. Hacettepe University Journal of Education, 32, 41–50.
- Arslan, K., Görgülü, A. (2023). *Ortaokul Öğrencilerine Yönelik İklim ve İklim Değişikliği Başarı Testinin Geliştirilmesi*. Türkiye Eğitim Dergisi, 8(2), 361-379.
- Aslan, S. A. (2019) *Probleme dayalı öğrenme yaklaşımına göre tasarlanan sanal öğrenme ortamlarının öğrencilerin başarı, problem çözme becerisi ve motivasyonlarına etkisi* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). İnönü Üniversitesi / Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Malatya.
- Ayaz N. (2015) *Probleme dayalı öğrenme yaklaşımının öğrencilerin fen bilimleri derslerindeki akademik başarılarına ve tutumlarına etkisi: Bir meta-analiz çalışması* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Fırat Üniversitesi / Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Diyarbakır.
- Aysu G. (2019) *Probleme dayalı öğrenme tabanlı STEM uygulamalarının öğrencilerin akademik başarılarına ve öğrendikleri bilgilerin kalıcılığına etkisinin incelenmesi* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi / Eğitim Bilimleri Enstitüsü / Niğde.
- Barrows, H. S. (1986) *A taxonomy of problem-based learning methods*. Medical education, 20(6), 481-486.
- Bay, B. (2023) *Lisans düzeyinde turizm eğitimi veren yükseköğretim kurumlarında mesleki yabancı dil olarak Almanca öğretimi, karşılaşılan sorunlar ve çözüm önerileri* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Çukurova Üniversitesi / Sosyal Bilimler Enstitüsü, Adana.
- Bayır, A. (2018) *Güzel sanatlar liselerinde probleme dayalı öğrenmenin 11. sınıf öğrencilerinin eleştirel düşünme becerilerine etkisi* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Atatürk Üniversitesi / Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Erzurum.
- Bayram, F. (2023) *Güneş sistemi ve tutulmalar ünitesinin öğretiminde probleme dayalı öğrenme yaklaşımının akademik başarıya ve problem çözme becerisine etkisi*. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Kocaeli Üniversitesi / Fen Bilimleri Enstitüsü, Kocaeli.

- Blumenfeld, P., Soloway, E., Marx, R., Krajcik, J., Guzdial, M., and Palincsar, A. (1991) *Motivating project-based learning: Sustaining the doing, supporting the learning*. Educational psychologist, 26(3-4), 369-398.
- Bonafide, D. Y. Saregar, A. and Fasa, M. I. (2020) *Problem-based learning model on student's critical-thinkink skills: A meta-analysis study* Journal of Pyhsics: Conference Series Young Scholar Symposium on Science Education and Environment.
- Cantürk Günhan, B., & Başer, N. (2009). *Probleme Dayalı Öğrenmeye İlişkin Öğrenci, Öğretmen ve Öğretim Üyelerinin Görüşleri*. Necatibey Eğitim Fakültesi Elektronik Fen ve Matematik Eğitimi Dergisi, 3(1), 134-155.
- Coşar, M. (2013) *Problem temelli öğrenme ortamında bilgisayar programlama çalışmalarının akademik başarı, eleştirel düşünme eğilimi ve bilgisayara yönelik tutuma etkileri* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Gazi Üniversitesi / Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Commission of The European Communities (2006), *Commission Stuff Working Document, Turkey 2006 Progress Report*, Brussels.
- Creswell, J. W. (2014). *Research Design: Qualitative, Quantitative and Mixed Methods Approaches* (4th ed.). Thousand Oaks, CA: Sage.
- Dean, C. D. (1999) *Problem-Based Learning in Teacher Education*. Annual Meeting of the American Educational Research Association (Montreal, Quebec, Canada, April 19-23).
- Demirpolat B. C. (2015) *Türkiye'nin Yabancı Dil Öğretimiyle İmtihani, Sorunları ve Çözüm Önerileri*. Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi, Cilt 29, Sayı 1.
- Dikilitaş, K., & Kartal, G. (2019) *Türkiye'de Mesleki Yabancı Dil Eğitimi*. Türkçe Öğretimi İçin Dilbilim ve Uygulamaları Sempozyumu Bildirileri (pp. 409-420). Türk Dil Kurumu Yayınları.
- Dolmans, DH. (2005) *Problem-based learning: Future challenges for educational practice and research*. Med Educ. Jul 39(7).
- Dursun, B (2024). *Özel amaçlı İngilizce ve probleme dayalı öğrenme yöntemleri ile yabancı dil olarak İngilizce dersi tasarımı*. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Çukurova Üniversitesi / Sosyal Bilimler Enstitüsü, Adana.
- Erden, M., & Özdamlı, F. (2017) *Probleme Dayalı Öğrenme Yaklaşımı ve Uygulaması*. Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi, 16(61), 133-148.
- Garcia, O. (2011) *Bilingual and Multilingual Education*, Encyclopedia of Language and Education.
- Gelbal, S. (1994). *pMadde Güçlük İndeksi ile Rasch Modelinin b Parametresi ve Bunlara Dayalı Yetenek Ölçüleri Üzerine Bir Karşılaştırma*. Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi. 85-94.
- Ghani, A. S. A., Rahim, A. F. A., Yusoff, M.S.B. and Hadie, N. S. (2021) *Effective Learning Behavior in Problem-Based Learning: a Scoping Review*. Medical Science Educator, Volume 31.
- Göçük, A. (2015) *Probleme dayalı öğrenme yaklaşımı ile beşinci sınıf öğrencilerinde enerji okuryazarlığının geliştirilmesi* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Marmara Üniversitesi / Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İzmir.

- Gökçe, S. (2008) *Attitudes and motivational intensity of foreign language learners at vocational high schools: a comparative study*. Master of Science, Middle East Technical University.
- Gönen, S. (2019) *Türkiye'de mesleki yabancı dil öğreniminde öğrencilerin yeterlilik düzeylerinin belirlenmesi*. Eğitimde ve Psikolojide Ölçme ve Değerlendirme Dergisi, 10(2), 121-135.
- Guo, P. (2020) *A review of problem-based learning in higher education: Student outcomes and measures*. International Journal of Educational Research, Volume 102, 101-576
- Günay, S. (2019) *Probleme dayalı öğrenme yönteminin sosyal bilgiler dersi akademik başarısına ve öğrenci tutumlarına etkisi (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi)*. Uşak Üniversitesi/Sosyal Bilimler Enstitüsü, Uşak.
- Harvey, R. M. & Pourshafie, T. & Reyes, S.W. 2013 *What teacher education students learn about collaboration from problem-based learning*. Journal of Problem Based Learning in Higher Education, 1(1), 114-134.
- Hmelo-Silver, C. E. (2004) *Problem-based learning: What and how do students learn?*. Educational psychology review, 16(3), 235-266.
- Hun, F. (2017). *Probleme dayalı öğrenme yöntemi ile geliştirilmiş 5E öğretim modelinin 7. sınıf öğrencilerinin akademik başarı ve tutumlarına yönelik etkisi*. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Giresun Üniversitesi / Fen Bilimleri Enstitüsü, Giresun.
- Hung, W. (2011) *Theory to reality: A few issues in implementing problem-based learning*. Educational Technology Research and Development, 59(4), 529-552.
- Hung, W. (2012) *Theories of problem-based learning*. In The Sage Handbook of Curriculum and Instruction (pp. 415-433). SAGE Publications.
- Jackson, D., & Chapman, E. (2012). *Non-Technical Skill Gaps in Australian Business Graduates*. Education+ Training, 54, 95-113.
- Japan Foundatiton (2021), *Japan Foundation Annual Report*.
- Johnson, R. B., & Onwuegbuzie, A. J. (2004). *Mixed methods research: A research paradigm whose time has come*. Educational Researcher, 33(7), 14-26.
- Kahyaoğlu, T. S. (2011) *Öğretim elemanları ve öğrencilerin probleme dayalı öğrenmeye ilişkin görüşleri: Dokuz Eylül Üniversitesi örneği*. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Adnan Menderes Üniversitesi / Sosyal Bilimler Enstitüsü, Aydın.
- Kalkan, A., Bakioğlu, F., ve Toprak, Y. (2020). *Akademik Öz güven Ölçeğinin (AÖÖ) geliştirilmesi: Geçerlik ve güvenirlik çalışması*. Milli Eğitim Dergisi, 49(225), 319-342.
- Kaya, A. (2022) *Ortaöğretim İngilizce derslerinde iş birlikli öğrenme yaklaşımının kullanılmasına yönelik öğretmen görüşlerinin incelenmesi* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Dicle Üniversitesi / Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Diyarbakır.
- Kılıç, C., & Tonga, Z. (2022). *Deneyisel Araştırmalarda İç Geçerlik: Psikolojik Danışma ve Rehberlik Alanındaki Doktora Tezlerinin İncelenmesi*. Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi, 42(3), 2631-2661.
- Kılınç A. (2007) *Probleme Dayalı Öğrenme*. Kastamonu Eğitim Dergisi, Cilt 15, No2, 561-578.
- Kılıç, A. F. (2022). *Değişkenlerin Kategori Sayılarının ve Dağılımlarının Korelasyon Katsayılarına Etkisi*. Ege Eğitim Dergisi, 23(1), 50-80.

- Kınsız, M. (2005) *Mesleki Yabancı Dil Eğitiminin Sürdürülebilir Gelişmeye Katkıları*. MSKU Sosyal ve Beşerî Bilimler Araştırmaları Dergisi, ISSN: 2149-5858.
- Kıraç, B. (2023) *Probleme dayalı öğrenme yönteminin üst düzey düşünme becerilerine etkisi: Bir meta-analiz ve meta-tematik çalışması*. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Cumhuriyet Üniversitesi / Eğitim Bilimleri Ana Bilim Dalı, Sivas.
- Kıraç, B., & Elaldı, Ş. (2023). *Probleme Dayalı Öğrenme Yönteminin Üst düzey Düşünme Becerilerine Etkisi: Bir Meta-Analiz Çalışması*. Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi SBE Dergisi, 13(4), 2196-2214.
- Koca, S. A. (2023) *Bilgi ve iletişim teknolojileri destekli probleme dayalı öğrenme yaklaşımının öğrencilerin matematik dersi akademik başarı, problem çözme becerisi ve matematik motivasyonlarına etkisi*. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Kocaeli Üniversitesi / Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kocaeli.
- Korkmaz, H., & Kaptan, F. (2002). *Fen eğitiminde probleme dayalı öğrenme yaklaşımının öğrenci başarısına ve problem çözme becerisine etkisi*. Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 22, 91–97.
- Kök, Z. F. (2020). *Probleme dayalı öğrenmenin problem çözme becerisi ve İngilizce öğrenmeye yönelik motivasyona etkisi* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Bartın Üniversitesi / Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Bartın.
- Larsson, J. (2001) *Problem-Based Learning: A possible approach to language education*. Polonia Institute Jagiellonian University, March, 2001.
- Liang, Ruohan & Zhang, Junxiao. (2010). *Exploring the Influence of L1 Chinese on L2 English Acquisition*. Lecture Notes in Education Psychology and Public Media. 18. 239-244.
- Liu, H. J. and Chen, C. W. (2015) *A Comparative Study of Foreign Language Anxiety and Motivation of Academic- and Vocational-Track High School Students*. English Language Teaching; Vol. 8, No. 3.
- Mesleki ve Teknik Eğitim Genel Müdürlüğü (2016), *Mesleki Yabancı Dil Dersi Etki Analizi Raporu*, 2016.
- Mesleki ve Teknik Eğitim Genel Müdürlüğü (2018), *Türkiye Mesleki ve Teknik Eğitim Strateji Belgesi ve Eylem Planı*. Ankara.
- Othman, N. and Shah, M. I. A. (2013) *Problem-Based Learning in the English Language Classroom*. English Language Teaching; Vol. 6, No. 3.
- Özer, S. (2016) *Düşünme stillerine göre farklılaştırılmış öğretim etkinliklerinin öğrencilerin erişilerine, mesleki yabancı dil dersine yönelik tutumlarına ve öğrenilenlerin kalıcılığına etkisi* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Necmettin Erbakan Üniversitesi / Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Konya.
- Özer, S. ve Yılmaz E. (2017) *Mesleki Yabancı Dil (İngilizce) Dersine Yönelik Nitel Bir Araştırma*. Uluslararası Eğitim Bilimleri Dergisi, Sayı:11, 339-352.
- Özgen, K., & Pesen, C. (2008). *Probleme Dayalı Öğrenme Yaklaşımı ve Öğrencilerin Matematiğe Yönelik Tutumları*. Dicle Üniversitesi Ziya Gökalp Eğitim Fakültesi Dergisi (11), 69-83.
- Özgül, B. (2021) *Probleme dayalı öğrenme yaklaşımının etkililiği: Bir meta-analiz çalışması*. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi / Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Burdur.

- Özkan, M. (2018) *Türkiye'de mesleki yabancı dil eğitimi*. Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi, 11(55), 171-1.
- Pace, M. (2021) *Language Learning and Vocational Education and Training (VET). Challenges and Prospects*. Innovation in Language Learning.
- Paker, T. (2012) *Türkiye'de Neden Yabancı Dil (İngilizce) Öğretmiyoruz ve Neden Öğrencilerimiz İletişim Kurabilecek Düzeyde İngilizce Öğrenemiyor?*. Pamukkale University Journal of Education, Sayı 32.
- Preeti, B., Ashish, A. and Shriram, G. (2013) *Problem Based Learning (PBL) - An Effective Approach to Improve Learning Outcomes in Medical Teaching*. Journal of Clinical and Diagnostic Research. Vol-7(12): 2896-2897.
- Ramadhani, R., Huda, S., & Umam, R (2019). *Problem-Based Learning, Its Usability and Critical View as Educational Learning Tools*. Journal of Gifted Education and Creativity, 6(3), 219-231.
- Sari, I. Y., Utomo, H. D. and Astina, K. (2021) *The Effect of Problem Based Learning on Problem Solving and Scientific Writing Skills*. International Journal of Instruction, Vol.14.
- Savery, J. R. (2006) *Overview of problem-based learning: Definitions and distinctions*. Essential readings in problem-based learning: Exploring and extending the legacy of Howard S. Barrows, 5-15.
- Sahlberg, P. (2011) *Finnish lessons: what can the World learn from educational change in Finland?* New York:Teachers College Press (Book Review).
- Sisternans, J. I. (2020) *Integrating competency-based education with a case-based or problem-based learning approach in online health sciences*. Asia Pacific Education Review, Volume 21.
- So, H. J. & Kim, B. (2009) *Learning about problem based learning: Student teachers integrating technology, pedagogy and content knowledge*. Australasian Journal of Educational Technology, 25(1), 101-116.
- Söyleyici, H. (2018). *Probleme dayalı öğrenmenin ortaokul öğrencilerinin bilimsel süreç becerilerine, tutumlarına ve başarılarına etkisinin incelenmesi: Işık Ünitesi örneği*. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Trakya Üniversitesi / Fen Bilimleri Enstitüsü, Tekirdağ.
- Ssemugenyi, F. (2023) *Teaching and learning methods compared: A pedagogical evaluation of problem-based learning (PBL) and lecture methods in developing learners' cognitive abilities*. Cogent Education, Volume 10.
- Suna, Y. & Durmuşçelebi D. (2013) *Türkiye'de Yabancı Dil Öğrenme-Öğretme Problemine İlişkin Yapılan Çalışmaların Derlemesi*. Türkiye Sosyal Politika ve Çalışma Hayatı Araştırmaları Dergisi.
- Şahbaz, A. (2009). *Etkili iletişim becerileri dersinde İngiliz dili eğitimi öğrencilerinin probleme dayalı öğrenmeye karşı tutumları*. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Muğla Üniversitesi / Sosyal Bilimleri Enstitüsü, Muğla.
- Şengül, K. (2020). *Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde Dil Öğrenme Stratejilerine Dayalı Etkinliklerin Anlama Becerileri ile Dil Bilgisine Yönelik Başarıya, Kalıcılığa ve Türkçeye yönelik Tutuma Etkisi* (Yayımlanmamış Doktora Tezi). Atatürk Üniversitesi / Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Erzurum.
- Şevik, M., Yalçın, A. ve Bostancı, F. (2018). *Vocational School Students' Beliefs About*

- Taşdemir, M. (2011). *Eğitimde Ölçme ve Değerlendirme*. Sohbet.
- Torlak, A. (2021) *Gastronomi ve Mutfak Sanatları Öğrencilerinin Yabancı Dil Kaygısı ve Öz Yeterlilik İnançları ile Mesleki Yabancı Dile Yönelik Tutumlarının İncelenmesi* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Necmettin Erbakan Üniversitesi/Sosyal Bilimler Enstitüsü, Konya.
- Tosun, C. (2006) *Yabancı Dille Eğitim Sorunu*. Journal of Language and Linguistic Studies Vol.2, No.1.
- Türkiye Eğitim Politikaları Araştırma Vakfı, *Tepav İstihdam İzleme Bülteni*, 2013, Ankara.
- Uslu, G. (2006) *Ortaöğretim Matematik Dersinde Probleme Dayalı Öğrenmenin Öğrencilerin Derse İlişkin Tutumlarına, Akademik Başarılarına ve Kalıcılık Düzeylerine Etkisi* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Balıkesir Üniversitesi/Fen Bilimleri Enstitüsü, Balıkesir.
- Uyar, G. & Bal, A.P. (2015) *Altıncı sınıf öğrencilerinde probleme dayalı öğrenmenin akademik başarıya etkisi*. Pegem Eğitim ve Öğretim Dergisi, 5(4), 361-374.
- Yadav, A., Sudevi, D., Lundeborg, A. M., Buntig, C. F. (2013) *Problem-based Learning: Influence on Students' Learning in an Electrical Engineering Course*. Jee The Research Journal, Volume 100, Issue 2.
- Yew, E., & Goh, K. (2016) *Problem-Based Learning: An Overview of its Process and Impact on Learning*, Health Professions Education, Volume 2, Issue 2.
- Yıldırım, C. (2017) *Argümantasyon destekli probleme dayalı öğrenmenin öğrencilerin sorgulayıcı öğrenme ile problem çözme becerilerine ve kavramsal anlamalarına etkisi* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Pamukkale Üniversitesi / Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Denizli.
- Yılmaz, B. M. (2009) *Karma öğrenme ortamındaki üniversite öğrencilerinin öğrenme yaklaşımlarına göre ders başarılarının, derse devamlarının, web materyalini kullanma davranışlarının ve ortama yönelik memnuniyetlerinin değerlendirilmesi* (Yayımlanmamış Doktora Tezi). Yıldız Teknik Üniversitesi / Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Yin, R. K. (2018) *Case Study Research and Applications: Design and Methods*. SAGE Publications.
- Zhang, Y., & Li, L. (2021) *Exploring Problem-Based Learning (PBL) in Chinese Foreign Language Teaching: A Systematic Review*. Frontiers in Psychology, 12, 630707.
- Xin, L. and Luzheng, L. (2011) *EFL (English as a Foreign Language) Classroom Discourse Analysis of a Vocational College and Some Reflections*. US-China Education Review, Volume 6, 752-755.

EKLER

EK 1. İngilizce Başarı Testi

EK 2. Ders Planları

EK 3. Uygulama Esnasında Çekilmiş Fotoğraflar

EK 1. İngilizce Başarı Testi

1. Write the meaning of “dispute”. (Dispute kelimesinin anlamını yazınız.)

.....

2. Write the meaning of “assistive technology”. (Assistive Technology kelimesinin anlamını yazınız)

.....

3. Write the meaning of “battery”. (Battery kelimesinin anlamını yazınız.)

.....

4. Write the meaning of “steel”. (Steel kelimesinin anlamını yazınız.)

.....

5. Write the English version of “tornavida”. (Tornavida kelimesinin ingilizce halini yazınız.)

.....

6. Tranlate the given text into Turkish. (Verilen metni Türkçe’ye çeviriniz.)

“Electronic devices need energy to function. This energy is supplied by a power source. The simplest and most complex devices work in the same way.”

.....

.....

.....

7. Translate the given text into Turkish. (Verilen metni Türkçe’ye çeviriniz.)

“There are problems with some of the tools we have in our workplace. Our welding tools are not working properly. Can you help us solve the problem?”

.....

.....

.....

8. You see an email below. Reply to this e-mail. (Aşağıda ki email e bir cevap yazınız.)

“If you have problems installing the products, you can contact us here.”

.....

.....

.....

9. You see an email below. Reply to this e-mail. (Aşağıda ki email e bir cevap yazınız.)

“You have been using our products for more than 1 year. Can you briefly evaluate the products?”

.....

.....

.....

**10. Fill in the personal information form according to your own personal informations.
(Kendi kişisel bilgilerinize göre boşlukları doldurunuz.)**

Name:
Date:
Gender:
Date of birth (DD/MM/YYYY):
Country of origin:
Address:

**11. Fill in the personal information form according to your own personal informations.
(Kendi kişisel bilgilerinize göre boşlukları doldurunuz.)**

NAME:
DEPARTMENT:
FATHER NAME:
ADDRESS:
BLOOD GROUP:

CONTACT NO:
JOB EXPERIENCE (Month / Year) :

12. Write down which profession the given descriptions belong to. (Verilen tanımların hangi meslek grubuna ait olduğunu yazınız.)

..... a person that works with electric circuits.

..... a person who develops solutions to technical problems. They sometimes design, build, or maintain engines, machines, structures or public works.

..... a person that puts out fires.

..... a person that repairs machines, especially car motors.

..... a person that designs building and houses.

12. You notice that a machine is not working at work. You need to write an email about this. (İşyerinde bir makinenin çalışmadığını farkettiliz. Bu konuyla alakalı bir email yazınız.)

.....
.....
.....

13. Write a short passage about your future career idea? (Gelecekteki meslek kariyeriniz hakkında kısa bir paragraf yazınız.)

.....
.....
.....

14. Which of the following means “Electromechanical device that converts mechanical energy to electrical energy in the form of alternating current.” (“Mekanik enerjiyi alternatif akım biçiminde elektrik enerjisine dönüştüren elektromekanik cihaz.” Anlamına hangi seçenek gelmektedir?)

a) temperature b) amortisseur c) alternator d) engine

15. Which of the following means “base unit of electric current.” (Elektrik devresinin

temel ünitesi anlamına gelen kelime hangisidir?)

- a) alternator b) engine c) ampere d) motor

16. What is the unit power of 1 horsepower? (1 beygircücünün temel gücü nedir?)

- a) 746W b) 645W c) 10W d) 5W

17. Which of the following means “the rotational force powered by a motor”? (Bir motor tarafından sağlanan dönme kuvvetine ne denmektedir?)

- a) torque b) power c) rotational power d) horsepower

18. Write the meaning of “volt”. (Volt kavramının anlamını yazınız.)

.....

19. Which of the following means “ampermetre”. (Hangisi ampermetre anlamına gelmektedir?)

- a) ampacity b) ammeter c) current d) ac

20. Which of the following means “The maximum amount of electric current” (Hangisi elektrik devresinin maksimum miktarı anlamına gelmektedir?)

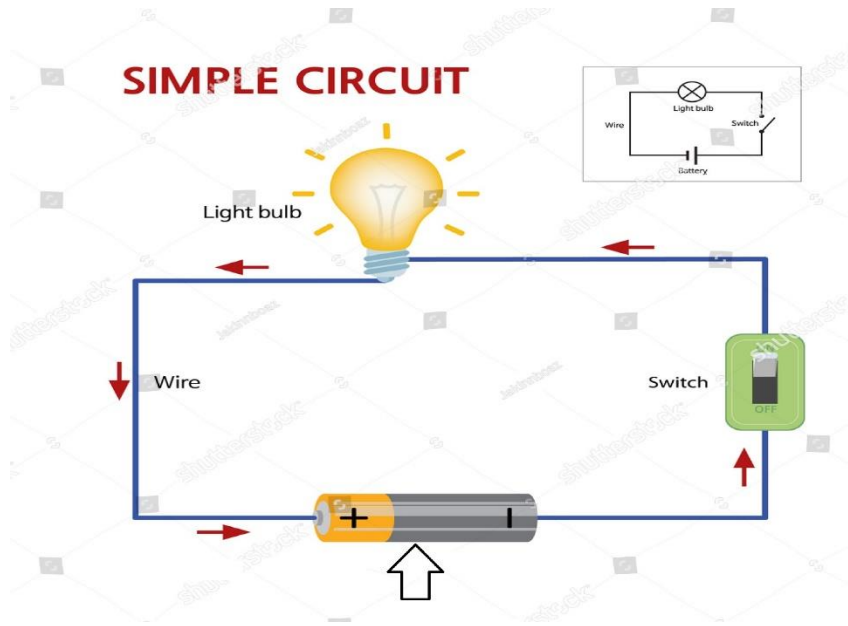
- a) ampacity b) current c) dc d) power

21. What can we use to store electrical energy in an electrical field? (Elektrik enerjisini bir elektrik alanında depolamak için ne kullanabiliriz?)

- a) ammeter b) volt c) watt d) capacitor

22. Can you define briefly “circuit? (Devre tanımını kısaca açıkla mısın?)

.....

23. What is indicated by the arrow in the picture above? (Resimde gösterilen nedir?)

- a) lamp b) power c) battery d) mini circuit

24. Can you explain the working principle of the circuit in the picture above?
(Yukarıdaki resimdeki devrenin çalışma prensibini açıklayabilir misiniz?)

.....

.....

.....

25. What is the difference between a direct-current and an alternating-current?
(Doğru akım ile alternatif akım arasındaki fark nedir?)

.....

.....

26. What is the name of the tool in the picture? (Resimdeki aletin adı nedir?)

- a) circuit b) welding machine c) painting machine d) screwdriver

27. What is the correct order of the names of the above instruments? (Yukarıdaki aletlerin doğru sıralaması hangisidir?)

- a) plier – side cutter – long nose plier
b) side cutter – long nose plier – plier
c) long nose plier – plier – side cutter
d) long nose plier – side cutter – plier

EK 2. Ders Planları

1- DERS PLANI

Dersin Adı: Mesleki İngilizce

Sınıf: 10

Önerilen Ders Saati: 2 Saat

Öğrenci Kazanımı ve Hedef Davranış: Students will be able to know the equivalents of the given vocational words in English. (Öğrenciler verilen mesleki yabancı dile dair İngilizce kelimelerin karşılıklarını bilir.)

Öğretme-Öğrenme Yöntem Teknikleri: Problemi tanılama, Problem çözme, Bağımsız öğrenme, Araştırma ve Keşif

Kullanılan Araç-Gereçler ve Eğitim Teknolojileri: Flashcards (Kelime Kartları), Akıllı Tahta, Problemleri tanıtan resimler, Probleme dair video

Öğretme-Öğrenme Etkinlikleri:

- **Sorunu Tanımlama:**
- 1.Öğretmen dersin başında, öğrencilere gelecekte karşılaşılabilecekleri bir mesleki problem hakkında öğrencilerin dikkatini çeker. Bu problem bir elektrik ya da makine mühendisinin yaşayacağı türden bir problem olmalıdır. Bir fabrikada çalışan işçilerin kullandıkları bir makinayla alakalı yaşadıkları sorunu anlamaları gerekmektedir. Makinanın ekranında bulunan hata kodlarını ve buna bağlı kullanım kılavuzunu incelemeleri probleme çözmede etkili olacaktır.
- 2.Öğretmen öğrencileri bu problemi nasıl çözebileceklerini ya da bu sorunla nasıl başa çıkabileceklerine dair düşünmelerini ister. Problemin çözümü için öğrencilerin kendi arasında küçük gruplar halinde tartışmalarını ister.
- **Probleme Odaklanma:**

- 1.Öğretmen öğrencilere elektrik ve makine alanına dair öğrenilecek kelimelerin sorunun çözümüne yardımcı olup olmayacağını sorar ve öğrencileri bu yönde düşündürmeye teşvik eder.
- 2.Öğrencilere, öğrenilecek olan bu yeni kelimeleri öğrenirken bir yandan da yaşanan sorunu düşünmelerini ister.
- **Araştırma ve Öğrenme:**
- 1.Öğretmen öğrencilere makine ve elektrik bölümü hakkında ki temel yabancı kelimeleri, yanında getireceği kelime kartları ve akıllı tahta ile birlikte sunar. Sunulan kelimeler arasında yaşanan probleme dair kelimelerde mevcut olmalıdır.
- 2.Öğrencilerden kelimeleri öğrenirken yaşanan problemi ve ileride muhtemel problemlerin çözümünde hangilerini kullanmaları gerektiğini düşünmelerini ister.
- 3.Öğretmen öğrencilere akıllı tahta aracılığıyla ulaşabilecekleri kaynakları sunar, daha önceden hazırlamış olduğu farklı problem senaryolarını öğrencilere gösterir ve öğrencilerden bunlara dair çözümler düşünmelerini ister. Ayrıca mevcut problemi betimleyen resimleri de öğrencilere dağıtır.
- **İşbirlikçi Öğrenme ve Uygulama:**
- 1.Öğretmen öğrencileri küçük gruplara ayırır ve yeni tanıştıkları kelimeleri kullanarak sorunlara çözüm üretmelerini ister.
- 2.Gruplar oluşturulurken öğretmen başarılı ve başarısız öğrencilerin bir araya gelmemesine özen gösterir, öğrencilerin akran öğrenmesi yaşamalarına fırsat tanır.
- **Değerlendirme:**
- 1.Öğretmen gruplardan problemlere dair buldukları çözümleri anlatmalarını ister. Gruplar yeni öğrendikleri kelimeleri niçin ve nasıl kullandıklarını belirtmelidir.
- 2.Öğretmen öğrenciler tarafından sunulan çözümleri dikkatlice dinler ve değerlendirme yapar.

2- DERS PLANI

Dersin Adı: Mesleki İngilizce

Sınıf: 10

Önerilen Ders Saati: 2 Saat

Öğrenci Kazanımı ve Hedef Davranış: Students will be able to translate foreign vocational writings appropriately. (Öğrenciler mesleki ingilizce metinlerini uygun bir şekilde çevirebileceklerdir.)

Öğretme-Öğrenme Yöntem Teknikleri: Problemi tanılama, Problem çözme, Bağımsız öğrenme, Araştırma ve Keşif

Kullanılan Araç-Gereçler ve Eğitim Teknolojileri: İngilizce sözlükler, Akıllı tahta, Örnek mesleki metinler ve örnek çeviri metinleri

Öğretme-Öğrenme Etkinlikleri:

- **Sorunu Tanımlama:**

1. Öğretmen dersin başlangıcında öğrencileri güdülemek ve dikkatlerini çekmek amacıyla anlaşılması güç bir İngilizce metni akıllı tahta veya projeksiyon aracılığıyla öğrencilerine sunar.
2. Öğretmen öğrencilerden metin üzerine düşüncelerini ve ne anladıklarını anlatmalarını ister.
3. Daha sonra öğretmen, İngilizce metinlerin çevirisinin önemini ve bunların öğrencilerin ileride ki meslek hayatında ne işe yarayacaklarını, hangi problemlere çözüm olabileceklerini öğrencilere anlatır.
4. Öğretmen öğrencilere verilen metinde hangi alanda zorlandıklarını ve çeviriyi nasıl daha basit hale getirebileceklerini örneklerle beraber gösterir.

- **Problemi Tanıma**

1. Öğretmen bu derste odaklanacak konunun metin çevirisi olduğunu öğrencilerine belirtir. Mesleki alanda çeviri yaparken önemli olan şeyin sorunun çözümüne dair ipuçları yakalamak ve anahtar kelimelerin öneminden bahseder.
2. Öğretmen beraberinde getirdiği mesleki bir soruna dair İngilizce bir metni öğrencilerine sunar. *“Electrical engineering students often have to deal with the issue of power loss while conducting laboratory experiments to understand basic electrical circuits and troubleshooting skills. Power loss can reduce energy efficiency and hinder the proper functioning of circuits.”*
3. Metinde geçen “power loss”, “circuit” “reduce” “hinder” gibi hem alanla alakalı hem de anahtar kelime rolünde olan kelimelere dair resim ve materyalleri de öğrencilerine sunar ve öğrencilerden metni nasıl çevirebileceklerini düşüncelerini ister.

- **Araştırma ve Öğrenme**

1. Öğretmen öğrencilerinden mesleki İngilizce metinlerini çevirmelerini sağlayacak temel dilbilgisi ve kelimeleri incelemelerini ister.
2. Daha önceden hazırlamış olduğu metinleri ve çevirilerini içeren örnek bir sayfayı öğrencilerine sunar ve bunları inceleyerek fikir edinmelerini ister.

- **Çeviri**

1. Öğretmen öğrencileri 2 veya 3 lü gruplara ayırmalarını ister ve daha önce öğrencilere sunduğu metni öğrencilerden çevirmelerini ister.
2. Öğrencilere metni çevirirken bir önceki ders öğrenmiş oldukları kelimeleri ve bu derste örnek metinlerden faydalanmalarını ister.

3. Grupların çevirilerini bitirdikten sonra birbirleri ile paylaşımlarını ve neyi farklı yaptıklarını görmelerini sağlar.
- **Değerlendirme:**
 1. Öğretmen öğrencilerden çevirilerini sunmalarını ister.
 2. Yapılan sunumlardan sonra verilen kriterlere göre öğrencileri değerlendirir.
 3. Öğretmen öğrencilerine proje olarak yeni bir çeviri metni sunar ve yakından takibini yapar.

3- DERS PLANI

Dersin Adı: Mesleki İngilizce

Sınıf: 10

Önerilen Ders Saati: 2 Saat

Öğrenci Kazanımı ve Hedef Davranış: Students will be able to carry out technical correspondence. (Öğrenciler mesleki ve teknik yazışmaları gerçekleştirebileceklerdir.)

Öğretme-Öğrenme Yöntem Teknikleri: Problemi tanılama, Problem çözme, Bağımsız öğrenme, Araştırma ve Keşif

Kullanılan Araç-Gereçler ve Eğitim Teknolojileri: İngilizce sözlükler, Akıllı tahta, Örnek mesleki metinler, İş yazışmaları, Örnek yazışmaların sunumu

Öğretme-Öğrenme Etkinlikleri:

- **Sorunu Tanımlama:**

- 1- Öğretmen dersin başında öğrencilere mesleki ve teknik yazışmaların niçin önemli olduğunu, ilerdeki meslek yaşamlarında ne gibi faydalar sağlayacağını anlatır.
- 2- Öğretmen öğrencilere bu tür yazışmaların ne gibi sorunlara çözüm olabileceğini anlatır. Daha önceden hazırlamış olduğu bir iş başvurusunu öğrencilere sunar ve bu metni incelemelerini ister.
- 3- *İş Başvuru Formu:*

Position: Mechanical Technician

Dear Human Resources Manager;

I would like to apply for the mechanical technician position in your company with this e-mail. My CV and work experience are attached. My previous experience in this field makes me think I am suitable for this position. I would be happy to be offered the opportunity to meet face to face.

Thank you for your interest and valuable time.

Kind regards.

- 4- Öğretmen beraberinde getirdiği bir iş mülakatı videosunu öğrencilerine izletir ve konu hakkında daha detaylı bilgi sahibi olmalarına yardımcı olur.
- **Problem Tanımlama:**
 - 1- Öğretmen bugün öğrencilerinden mesleki yazışmalara odaklanmalarını ister. Kendilerinin bu konuda yeterli olup olmadıklarını sorar.
 - 2- Bir önceki kısımda sunmuş olduğu başvuru formu hakkında öğrencilerin ne düşündüklerini öğrenir ve kendilerinin benzeri bir yazıyı yazıp yazamayacakları hakkında bilgi edinir.
- **Yazışma Uygulaması:**
 - 1- Öğretmen öğrencileri küçük gruplara ayırarak, kendi aralarında belirleyecekleri bir konu hakkında mesleki bir yazışma gerçekleştirmelerini ister. Öğrencilere rehberlik etmesi amacıyla bu konuların, bir proje hakkında, teknik bir rapor hakkında veya bir iş başvurusu olabileceğini belirtir.
 - 2- Öğrenciler hazırladıkları mesleki yazışma veya raporları bitirdikten sonra kendi aralarında paylaşmalı ve birbirlerine geri bildirim sağlamalıdır.
 - 3- Öğretmen yazışmalar esnasında öğrencilere mesleki terimleri doğru kullanmaları gerektiğini sürekli olarak hatırlatmalıdır.
- **Değerlendirme:**
 - 1- Öğretmen öğrencilere ve yazdıklarını ve arkadaşlarının yazdıklarını incelemeleri için gerekli süreyi vermelidir.
 - 2- Öğretmen sınıf içi etkinliklerle öğrencilerden yazdıklarını sunmalarını ve arkadaşlarıyla tartışmalarını sağlamalıdır.
 - 3- Öğretmen öğrencilerin yazışmalarını incelemeli ve onlara geri bildirim sağlamalıdır ve bu derse özel olarak öğrencilere daha kapsamlı bir proje ödevi verebilir. Bu proje ödevi öğrencilere verilerken gruplar özenli bir şekilde seçilmeli ve projenin sıkı takibi yapılarak öğrencilerin motivasyonu yüksek tutulmalıdır.
- **Dersin Sonu:**
 - 1- Öğretmen öğrencilerden bugün için öğrendiklerini gözden geçirmelerini ister ve mesleki yazışma ile alakalı kendilerini geliştirip geliştirmediklerini sorar.
 - 2- Dersi kabaca özetleyerek öğrencilere teşekkür edip dersi bitirir.

4- DERS PLANI

Dersin Adı: Mesleki İngilizce

Sınıf: 10

Önerilen Ders Saati: 2 Saat

Öğrenci Kazanımı ve Hedef Davranış: Students will be able to fill in personal information on a form (Öğrenciler formda yer alan kişisel bilgileri doldurabileceklerdir.)

Öğretme-Öğrenme Yöntem Teknikleri: Problemi tanılama, Problem çözme, Bağımsız öğrenme, Araştırma ve Keşif

Kullanılan Araç-Gereçler ve Eğitim Teknolojileri: Akıllı tahta, Örnek Personel Kartları, CV Örnekleri, Boş Kartlar, Flash Cards, Personel tanıtım videoları

Öğretme-Öğrenme Etkinlikleri:

- **Sorunu Tanımlama ve Dikkat Çekme:**

- 1- Öğretmen dersin başında öğrencilere dersin konusuna dikkat çekmek için boynuna asmış olduğu bir kişisel bilgi formu ile giriş yapar. Ayrıca yanında daha önceden hazırlamış olduğu büyük boy bir kişisel bilgi formunu da sınıfta her öğrencinin görebileceği bir yere asar.
- 2- Öğretmen öğrencilere kişisel bilgi formlarının niçin önemli olduğunu ve nerelerde kullanılabileceğini sorar ve bu konunun mesleki gelişimleri ile alakalı nasıl bir ilişkisi olabileceğini düşünmelerini ister.

- **Problemi Tanılama:**

- 1- Öğretmen öğrencilere kişisel bilgi formlarının farklı alanlarda nasıl kullanılabileceğinden bahseder.
- 2- Akıllı tahta aracılığıyla farklı alanlarda (sağlık taramaları, iş başvuruları, öğrenci kayıtları) örnek kişisel formları öğrencilere gösterir.
- 3- Öğretmen yurtdışında yeni bir iş başvurusu yapacak olan bir kişinin, kişisel bir form doldurması gerektiğinden ve bu konuda zorlandığından bahseder. Yanında getirmiş olduğu formun bu kişi tarafından doldurulması gerektiğini ve öğrencilerin bu kişiye yardımcı olup işe başvuran kişiler tıpkı kendileriymiş gibi formu doldurmalarını ister.

- **Örnek Uygulama:**

- 1- Öğretmen daha önceden renkli kartonlar aracılığıyla şablon olarak hazırlamış olduğu formu öğrencilere gösterir ve öğrencilere gerekli araç-gereçlere ulaşmalarını sağlar.
 - 2- Öğretmen öğrencilere 2-3 kişilik gruplara ayırır ve öğrencilerden kişisel formlarını bahsedilen senaryoya göre doldurmalarını ister.
- **Değerlendirme:**
- 1- Öğretmen öğrencilere bu derse dair neler öğrendiklerini sorar. İleride kişisel bir form ile neler yapabileceklerini ve nerelerde kullanabileceklerine dair sorular sorar.
 - 2- Öğretmen öğrencilerden aldığı geri bildirimler sonucuna göre değerlendirme yapar.

5- DERS PLANI

Dersin Adı: Mesleki İngilizce

Sınıf: 10

Önerilen Ders Saati: 1 Saat

Öğrenci Kazanımı ve Hedef Davranış: Students will be able to know common lexis relating to vocational occupations. (Öğrenciler mesleki alanları ile ilişkili ortak kelimeleri ve yapıları bileceklerdir.)

Öğretme-Öğrenme Yöntem Teknikleri: Problemi tanılama, Problem çözme, Bağımsız öğrenme, Araştırma ve Keşif

Kullanılan Araç-Gereçler ve Eğitim Teknolojileri: Akıllı tahta, Boş Kartlar, Flash Cards, Kelimelerle alakalı resimler, Kelime videoları, Mesleki alanda videolar, Kullanım kılavuzları

Öğretme-Öğrenme Etkinlikleri:

- **Problem Sunumu:**

- 1- Öğretmen dersin başında öğrencilere gerçek hayatta karşılaşılabilecekleri bir problemi sunar. Bu problem fabrikada çalışan bir işçinin üretim kısmında kullandığı bir makinenin yaşadığı güç sıkıntısı ile alakalı olacaktır.

2- Öğretmen öğrencilerinden bu işçinin yaşadığı durumu kendilerinin yaşadığını hayal etmelerini ve bu durumda neler yapabileceklerini düşünmelerini ister.

• **Problemi Keşfetme:**

1- Öğretmen daha önceden hazırlamış olduğu kelime kartlarını öğrencilere dağıtır ve bu kelimelerin sorunla nasıl bir ilişkisi olacağını sorar. Aynı zamanda kelimelerin anlamları ile alakalı resimleri sınıfa asacaktır ve akıllı tahta aracılığı ile konuyla ilişkisi olan bir videoyu öğrencilerden izlenmesini ister.

2- Öğretmen beraberinde getirdiği ve kendisinin hazırlamış olduğu kullanım kılavuzunu öğrencilerine dağıtır. Öğrencilere dağıtılan kullanım kılavuzu sorunun çözümüne dair kelimeleri ve yapıları içerecektir. Öğretmen kısaca bundan bahseder.

• **Grup Çalışması:**

1- Öğretmen gerekli bilgilendirmeleri yaptıktan sonra sorunun çözümünü öğrencilerin keşfetmesini ister.

2- Bu amacına ulaşması için, öğrencileri 2-3 kişilik gruplara ayırır ve gruplara gerekli bilgilendirmeleri yapar. Öğrencilerin çözümü kendilerinin keşfetmesi oldukça önemlidir.

3- Öğrenciler grup içerisinde sunuma dair tartışmalarda bulunur ve sorunu çözmeye odaklanır.

• **Sınıf içi bilgi paylaşımı ve bilgilerin sunumu:**

1- Öğretmen tarafından oluşturulan her grup keşfettikleri yeni kelimeleri ve yapıları sınıfa sunar.

2- Sunum yapan öğrencilerin haricinde kalan diğer öğrenciler dersi dikkatlice takip etmeli ve diğer arkadaşları tarafından keşfedilen yeni yapı ve kelimeleri kendi kelimeleri ve çözümleri ile karşılaştırmalıdır.

• **Değerlendirme:**

1- Öğretmen öğrencilerin sunumlarına göre her grubun değerlendirmesini yapar. Değerlendirmeler sonucu öğrencilere yapacağı geri bildirimler ile öğrencileri teşvik etmelidir.

6- DERS PLANI

Dersin Adı: Mesleki İngilizce

Sınıf: 10

Önerilen Ders Saati: 1 Saat

Öğrenci Kazanımı ve Hedef Davranış: Students will be able to express expectations about one's future career. (Öğrenciler gelecekteki kariyerleri hakkında beklentilerini ifade edebileceklerdir.)

Öğretme-Öğrenme Yöntem Teknikleri: Problemi tanılama, Problem çözme, Bağımsız öğrenme, Araştırma ve Keşif

Kullanılan Araç-Gereçler ve Eğitim Teknolojileri: Akıllı tahta, Flash Cards, Meslek tanıtım videoları, Mesleki öğretmenler, Mesleki sunum

Öğretme-Öğrenme Etkinlikleri:

- **Problem Tanımı:**

- 1- Öğretmen dersin başında öğrencilerin dikkatini çekmek ve problem durumunu öğrencilere tanıtmak için akıllı tahta aracılığıyla mesleklerinde mutsuz olan kişilere dair birkaç videoyu öğrencilere sunar.
- 2- Videoları izleyen öğrencilerden yaşanan sorun hakkında ne düşündüklerini, bu insanların niçin mutsuz olduklarına dair fikirlerini belirtmeleri istenir.
- 3- Öğretmen, öğrencilere mesleki kariyerin öneminden ve doğru planlanmasının gerekliliğinden öğrencilerine bahseder.
- 4- Bu derse özel olarak daha önceden çağırılan bir meslek öğretmeni 10 dk boyunca kendi mesleğine ve niçin bu mesleği seçtiğine dair sunum yapar.

- **Problem Çözme ve Keşfetme:**

- 1- Öğretmen öğrencilerden gelecekteki meslekleri ve kariyer adımlarıyla alakalı düşünmelerini ister.
- 2- Öğretmen öğrencilerinden gelecekteki meslekleri ve hayalleri ile alakalı kısa süreli (1-2 dk) bir sunum hazırlamalarını ister. Yapılacak olan bu sunum, öğrencilerin niçin bu mesleği seçtiklerine dair bilgileri içermelidir.

- **Sunumlar ve Tartışma:**

- 1- Her öğrenci hazırladıkları sunumları sınıfa sunmalıdır. Sunum esnasında işbirlikçi öğrenmenin teşvik edilmesi adına soru sorulması teşvik edilmelidir.

- **Değerlendirme ve Geri Bildirim:**

- 1- Öğretmen her öğrencinin yaptığı sunumu dikkatlice takip eder ve sözlü olarak öğrencileri teşvik etmek ve güdülemek amacıyla geri bildirim yapar.

7- DERS PLANI

Dersin Adı: Mesleki İngilizce

Sınıf: 10

Önerilen Ders Saati: 1 Saat

Öğrenci Kazanımı ve Hedef Davranış: Students will be able to give information about technical problems via e-mail. (Öğrenciler teknik problemler hakkında e-mail aracılığıyla bilgi verebileceklerdir.)

Öğretme-Öğrenme Yöntem Teknikleri: Problemi tanılama, Problem çözme, Bağımsız öğrenme, Araştırma ve Keşif

Kullanılan Araç-Gereçler ve Eğitim Teknolojileri: Akıllı tahta, E-mail Çıktıları, Bilgisayar laboratuvarı

Öğretme-Öğrenme Etkinlikleri:

- **Problemin Tanımı:**

- 1- Öğretmen öğrencilere önceden bu dersin bilgisayar laboratuvarında işleneceğini dair bilgi vermelidir.
- 2- Öğretmen öğrencilere e-mail hakkında ne bildiklerini ve ne amaçla kullanıldıklarına dair soru sorar.
- 3- Günümüzde yurtiçi veya yurtdışında bulunan şirketler ya da fabrikalar ile e-mail aracılığıyla iletişim kurulabileceğini ve bu iletişimde hangi konuların yer alabileceğini ve nasıl bir dil kullanılması gerektiğini öğrencilerine anlatır.
- 4- Daha önceden hazırlamış olduğu örnek bir e-mail metnini öğrencilerine gösterir ve metin hakkında ne düşündüklerini öğrencilerine sorar.

- **Problemi Keşfetme:**

- 1- Öğretmen öğrencilerine daha önceden hazırlamış olduğu bir problem senaryosunu sunar. Bu probleme göre, Kırşehir’de yer alan Petlas fabrikasında çalışmakta olan makine ve elektrik mühendislerinin üretim hızını arttırmak için Almanya’da bir firmanın üretmiş olduğu yeni bir makine hakkında bilgi almaları gerekmektedir. “Bu durumda bu kişiler ne yapmalıdır?” sorusunu öğretmen öğrencilerine sorar ve öğrencilerin düşünmesi için zaman verir.
- 2- “E-mail aracılığıyla firma ile iletişime geçmek” fikrinin öğrencilerden bulmasını bekleyen öğretmen bu süreçte öğrencilere rehberlik ederek doğru cevabı bulmaları konusunda yardımcı olur.

- **Problem Çözme:**

- 1- Öğretmen öğrencilerinden firmaya ait olan yeni makine hakkında bilgi almalarını sağlayacak bir e-mail yazmalarını ister.
- 2- E-mail’in yollanması gereken adres ve araç-gereçler öğrencilere verilir.
- 3- Küçük gruplara ayrılmış olan öğrenciler verilen süre içerisinde e-maillerini hazırlar.

- **E-mail yollama ve Sunum:**

- 1- E-maillerini yollayan öğrenciler hazırladıkları mailleri sınıfa sunmalıdır.
- 2- Sunum yapılan öğrencilere arkadaşları tarafından neden ve nasıl tarzında eleştirel düşünce yapısını destekleyecek sorular sorulması öğretmen tarafından teşvik edilmelidir.

- **Değerlendirme:**

- 1- Öğretmen öğrencilerin sunumlarına göre, kullandıkları dilbilgisi yapıları ve e-maillerin nasıl daha güzel hale gelebilecekleri konusunda öğrencilere geribildirim verir.

8- DERS PLANI

Dersin Adı: Mesleki İngilizce

Sınıf: 10

Önerilen Ders Saati: 1 Saat

Öğrenci Kazanımı ve Hedef Davranış: Students will be able to understand vocational e-mails. (Öğrenciler mesleki yabancı dilde ki e-mailleri anlayabileceklerdir.)

Öğretme-Öğrenme Yöntem Teknikleri: Problemi tanılama, Problem çözme, Bağımsız öğrenme, Araştırma ve Keşif

Kullanılan Araç-Gereçler ve Eğitim Teknolojileri: Akıllı tahta, E-mail Çıktıları, Bilgisayar laboratuvarı

Öğretme-Öğrenme Etkinlikleri:

- **Problemin Tanımı:**

- 1- Öğretmen öğrencilere dersin bilgisayar laboratuvarında geçeceğini ve önceki derste işlenmiş olan e-mailler ile alakalı konuya devam edileceğini belirtir.
- 2- Öğretmen öğrencilere bir sorunla alakalı ya da bir rapor belirtmek için yetkili ya da alakalı kişilere e-mail gönderildikten sonra ne olacağını sorar.
- 3- Sonrasında bir şirkete ya da yetkiliye e-mail gönderdikten sonra konuyla alakalı olarak tekrardan bir cevap gelmesi gerektiğini ve bu cevabı doğru bir şekilde anlayıp uygulamanın öneminden bahseder.
- 4- Beraberinde getirdiği örnek e-mail yazışmalarını sınıfa sunar ve öğrencilere bu mailler hakkında fikirlerini sorar.

- **Problemi Keşfetme:**

- 1- Öğretmen öğrencilere bir ders önce yolladıkları e-mailleri hatırlatır ve bu e-maillere cevap gelip gelmediğini kontrol etmelerini ister.
- 2- Dersten önce öğretmen tüm e-maillere farklı olarak cevaplar yazmıştır.
- 3- Öğrenciler mail sistemine girdiklerinde yazmış oldukları maile cevap geldiğini fark edeceklerdir.

4- Öğretmen öğrencilerinden gelen mailleri okumalarını ve ne anlatılmak istendiğini sorar.

• **Problem Çözme:**

- 1- Öğretmen sınıfı 2-3 kişilik gruplara ayırır ve cevap olarak gelen mailleri okumalarını ve anladıklarına göre yeniden bir cevap yazmaları gerektiğini söyler.
- 2- Cevap yazarken konuyla olan ilişkiye ve dil bilgisi kurallarına uyum sağlanması gerektiğini belirterek, öğrencilere gereken zamanı verir ve aynı zamanda rehberlik uygulamalarına devam eder.
- 3- Öğretmen öğrencilerden gelen maillerden ne anladıklarını ve cevap olarak yazdıklarını sınıfa sunmalarını ister.

• **Değerlendirme:**

- 1- Öğretmen öğrencilerin sunumlarını değerlendirerek geri bildirim verir ve öğrencilere konu ile alakalı gruplar halinde projelendirme yapabilir.

9- DERS PLANI

Dersin Adı: Mesleki İngilizce

Sınıf: 10

Önerilen Ders Saati: 2 Saat

Öğrenci Kazanımı ve Hedef Davranış: Students will be able to learn and use simple terms about machines in foreign language. (Öğrenciler makinalar hakkında basit terimleri öğrenip kullanabileceklerdir.)

Öğretme-Öğrenme Yöntem Teknikleri: Problemi tanılama, Problem çözme, Bağımsız öğrenme, Araştırma ve Keşif

Kullanılan Araç-Gereçler ve Eğitim Teknolojileri: Akıllı tahta, İş aletleri, Alet resimleri, Atölye, İş aletleri ile alakalı videolar

Öğretme-Öğrenme Etkinlikleri:

• **Problem Durumu ve Giriş:**

- 1- Öğretmen derse başlarken makine ile alakalı İngilizce terimlerin ne işimize yarayabileceğini ve nerelerde kullanılabileceğini öğrencilerine sorar ve konunun önemi hakkında öğrencileriyle beraber kısa bir beyin fırtınası gerçekleştirir.

- **Temel Terimlerin Tanıtımı:**

1- Öğretmen akıllı tahta ve sunular aracılığıyla, öğrencilere yabancı dildeki makine terimlerini tanıtır. Bu terimler “mechanism”, “belt”, “gear” gibi kelimeleri içerebilir.

- **Terimlerin Kullanımı:**

1- Öğretmen öğrencilere gerçek hayatı deneyimi yaşatmak adına makine atölyesine götürür ve burada terimleri uygulamalı olarak öğrencilerine gösterir. Öğrenciler aletleri kullanırken onları İngilizce karşılıkları ile seslendirir. Burada öğretmenin aktif ve anında düzeltme yapması önemlidir.

- **İnteraktif videolar:**

1- Öğretmen atölyede yapılan uygulamadan sonra daha farklı ve mevcut olmayan aletler ile alakalı öğrencilerine videolar izletir. Bu videolarla beraber öğrencilere interaktif örnekler sunar ve öğrencilerin sürece dahil olmasını sağlar.

- **Grup Çalışması:**

1- Öğretmen öğrencileri küçük gruplara ayırır ve her grup belirli bir makine ile alakalı terimleri ve tanımlarını oluşturmaktadır.

- **Değerlendirme:**

1- Beraber çalışan gruplar, oluşturdukları tanımları sınıfa sunmalıdır. Diğer gruplar ise sunumu dinlemeli ve geri bildirimde bulunmalıdır. Tartışma esnasında öğretmende geri bildirimleri ile terimlerin doğru kullanılmasını teşvik etmelidir.

10- DERS PLANI

Dersin Adı: Mesleki İngilizce

Sınıf: 10

Önerilen Ders Saati: 2 Saat

Öğrenci Kazanımı ve Hedef Davranış: Students will be able to learn and use simple terms related to electricity and electronics in foreign language. (Öğrenciler elektrik ve elektronik hakkında basit terimleri öğrenip kullanabileceklerdir.)

Öğretme-Öğrenme Yöntem Teknikleri: Problemi tanılama, Problem çözme, Bağımsız öğrenme, Araştırma ve Keşif

Kullanılan Araç-Gereçler ve Eğitim Teknolojileri: Akıllı tahta, İş aletleri, Alet resimleri, Elektrik ve elektronik atölyesi, İş aletleri ile alakalı videolar

Öğretme-Öğrenme Etkinlikleri:

- **Problem Durumu ve Giriş:**

- 1- Öğretmen öğrencilere derse başlarken elektrik ve elektronik alanıyla ilişkili temel terimlerin ne işimize yarayabileceğini sorar ve öğrencilerin bu konu hakkında düşüncelerini ister.
- 2- Öğretmen öğrencilere en basit makinelerden en gelişmiş makinelere kadar hepsinin temel ve karmaşık düzeyde elektrik ve elektronik devrelere ve bağlantılara sahip olduğunu ve bu terimlerin mesleki karşılıklarının bilinmesinin ne kadar önemli olduğunu öğrencilere vurgular.

- **Temel Terimlerin Tanıtımı:**

- 1- Öğretmen öğrencileri temel terimleri ve aletleri tanıtmak için elektrik atölyesine alır ve orada öğrencilere bu aletlerin mesleki İngilizce de karşılıklarının ne olduklarını onlara söyler.
- 2- Öğretmen temel terimleri tanıtırken yanında getirmiş olduğu kelime kartlarını ve üzerinde resimler bulunan tanıtım kartlarını öğrencilere verir ve incelemelerini ister.
- 3- Öğretmen bunları yaparken öğrencilerine de sık sık kelimelere dair sorular sorar ve öğrencilerinde temel terimleri kullanmalarını ister.

- **Terimlerin Kullanımı ve Problemi Keşfetme:**

- 1- Öğretmen öğrencilere daha önceden hazırlamış olduğu örnek bir problem senaryosunu anlatır.
- 2- Bu senaryoya göre, öğrencilerin çalıştıkları fabrikaya yabancı bir işçi gelmiştir ve Türkçe bilmemektedir. Bu durumda ortak bir anlayışa ulaşabilmek için ne yapılması gerektiğini öğrencilere sorar ve öğrencilere düşünceleri için fırsat verir.
- 3- Öğrenciler konu ile alakalı düşünürken, öğretmen daha önceden hazırlamış olduğu ve problem durumunu betimleyen resimleri akıllı tahta aracılığıyla öğrencilere sunar. Bu resimler de yeni işe başlamış birinin aletler ve temel terimler hakkında sorular sorduğu tasvir edilmektedir. Öğretmen öğrencilerinden bir yandan da bu resimleri incelemelerini ister.

- **Grup Çalışması ve Problemin Çözümü:**

- 1- Öğretmen öğrencileri küçük gruplara ayırır ve her bir grup için senaryoda yer alan adamın hangi aletler ve hangi terimler ile alakalı sorun yaşadığını ve ona yardım etmek için neler yapılabileceğini sorar.
- 2- Elektrik ve elektronik ile alakalı terimleri senaryoda yer alan kişiye etkili bir şekilde tanıtmalarını ve sorunu çözmelerini öğrencilerinden ister.
- 3- Öğrenciler grup çalışmalarına devam ederken, öğretmen terimlerle alakalı resimleri akıllı tahta aracılığıyla öğrencilerine gösterir ve onların çözümü keşfetmesine yardımcı olur.

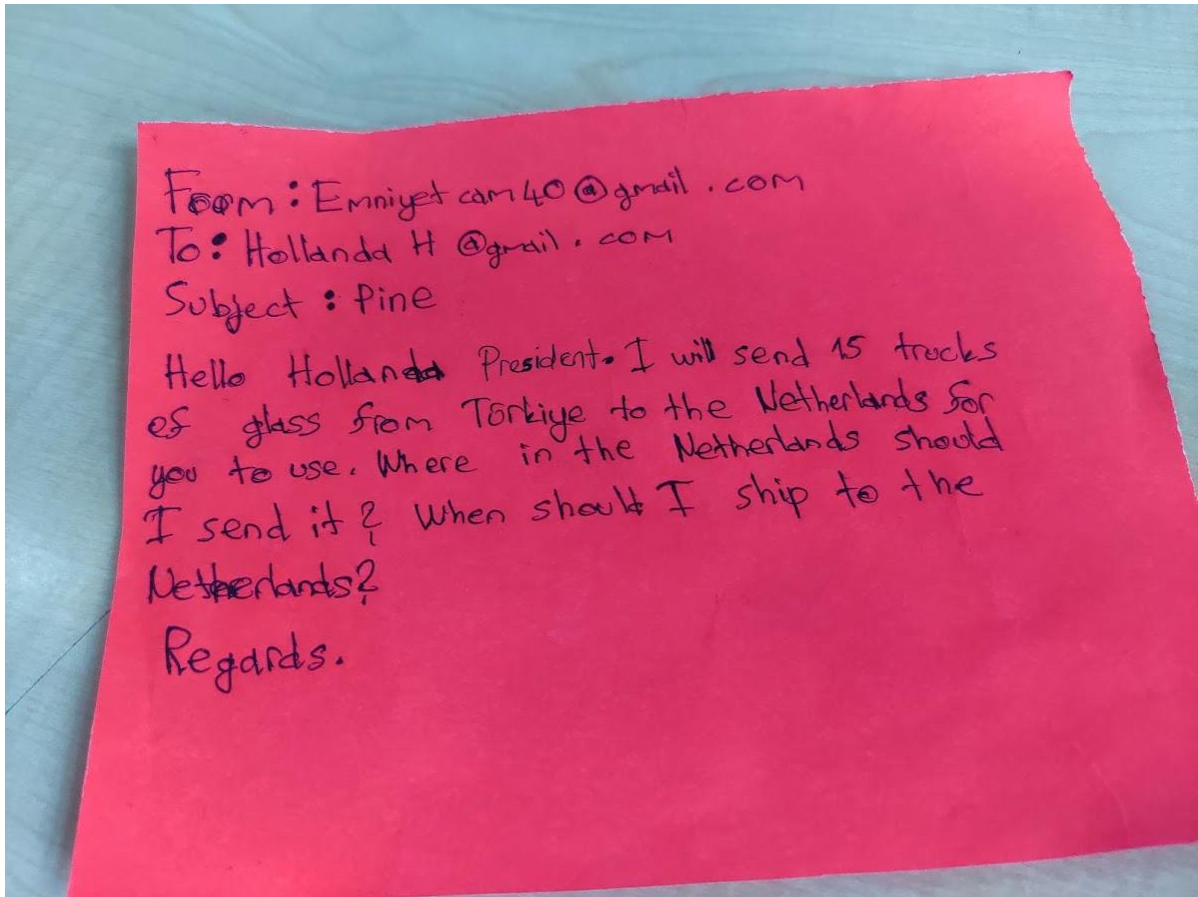
- **Değerlendirme:**

- 1- Öğrencilerin senaryoda yer alana kişiye yardım etmek için buldukları çözüm yollarını sınıfa sunar ve öğretmen sözlü olarak geri bildirimde bulunur.

EK 3 – Uygulama Esnasında Çekilmiş Fotoğraflar

ÖZGEÇMİŞ

Kişisel Bilgiler

Adı, Soyadı : Ömer KAYA

Eğitim Durumu

Lisans : Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi İngilizce Öğretmenliği

Yüksek Lisans: KAEÜ, Sosyal Bilimleri Enstitüsü, Eğitim Programları ve Öğretim Bilim Dalı

Mesleki Deneyim

Şanlıurfa Viranşehir İmam Hatip Lisesi	2013-2018
Kırşehir Mucur MTAL	2018-2022
Kırşehir MTAL	2022-(Halen)

Yayın:

Taşdemir, M. Kaya, Ö. (2024) '*PROBLEME DAYALI ÖĞRENME MODELİNİN MESLEKİ VE TEKNİK LİSELERDEKİ MESLEKİ YABANCI DİL DERSİ ERİŞİSİNE KATKISI*', 9. Uluslararası Akademik Öğrenci Çalışmaları Kongresi.